МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЗБІРНИК ТЕЗ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ РЕГІОНУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

28 квітня 2021 року
м. Запоріжжя
Україна

УДК 377.1:004.5
І66

Всеукраїнська науково-практична конференція проводиться відповідно до плану роботи Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області

Організаційний комітет конференції:
Паржницький О.В., директор Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області, кандидат педагогічних наук;
Петерик С.М., заступник директора Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;
Матяшева О.Б., методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;
Немчин Ю.О., методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;
Прокопенко Ю.В., методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;
Максимець Д.С., директор Видавничого дому «Букрек»;
Токарюк М.М., головний редактор Видавничого дому «Букрек».

І66 **Інноваційний** розвиток професійної освіти регіону в умовах інформатизації суспільства: проблеми та перспективи. Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 28 квітня 2021р [Електронний ресурс]. Запоріжжя : НМЦ ПТО у Запорізькій області, 2021. 218 с.

ISBN 978-966-997-032-9

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за такими основними напрямками: перспективи освіти: модернізація та інновації; нормативно-правове регулювання сучасного освітнього процесу закладу освіти; педагогічний менеджмент і конкурентоспроможність педагогічних кадрів; інформаційне суспільство: електронні навчальні курси та інформатизація освіти; психологічний супровід освітнього процесу; тенденції сучасної інклюзивної освіти ЗП(ПТ)О; освітньо-виховний процес як фактор інтеграції професійного навчання.

УДК 377.1:004.5

Матеріали подано в авторській редакції, за достовірність фактів, цитат, посилань на джерела, власних імен тощо відповідають автори публікації.

ISBN 978-966-997-032-9 © Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області, 2021
© Видавничий дім «Букрек»

Вітальне слово учасникам конференції

Шановні учасники
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Інноваційний розвиток професійної освіти регіону в умовах інформатизації суспільства: проблеми та перспективи»!

Ми раді вітати всіх авторів, які виявили інтерес до актуальних питань розвитку професійної освіти.

Інновації в освіті – це актуально значущі та системно самоорганізовані нововведення, що виникають на основі різноманітності ініціатив, які стають перспективними для еволюції освіти, позитивно впливають на розвиток всіх форм і методів навчання.

Поняття «інноваційна діяльність» стосовно розвитку сучасної освіти може бути розглянута як цілеспрямоване перетворення змісту навчання та організаційно-технологічних основ освітнього процесу, спрямоване на підвищення якості освітніх послуг, конкурентоспроможності освітніх установ і їх випускників, забезпечення всебічного особистісного і професійного розвитку здобувачів освіти.

Впровадження інноваційних технологій в освіту вимагає нових підходів в навчанні на основі сучасних освітніх технологій. Освітня технологія охоплює сукупність дій, що відносяться до будь-яких освітніх процесів (управління системою освіти, розвиток освітньої установи, формування педагогічного колективу і т. д.).

Ефективне використання цифрових технологій у професійній освіті є важливою темою досліджень як з наукової, так і з практичної точки зору.

Результати конференції будуть корисні всім учасникам, а запропоновані рекомендації знайдуть своє застосування в подальшій практичній діяльності кожного з них. Всім міцного здоров'я, добробуту та нових наукових звершень!

Олександр ПАРЖНИЦЬКИЙ,
Директор Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області,
кандидат педагогічних наук

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Білик Наталія Леонідівна,
викладач математики
ДНЗ «Бердянський центр
професійно-технічної освіти»

XXI століття характеризується функціонуванням інформаційного суспільства, головною рисою якого є перетворення інформації в один із головних виробничих ресурсів. У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання. Звідси можна сказати, що актуальність даного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет. Сучасні заклади професійно-технічної освіти повинні швидко підлаштувати освітній процес для організації змішаного або дистанційного навчання за умов пандемії, тому поряд з традиційними методами навчання потрібно використовувати інноваційні технології.

Інформатизація суспільства пов'язана, насамперед, з розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет) та мультимедійних технологій. Мультимедійні засоби навчання за С.У. Гончаренко – це комплекс апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві спілкуватися з комп'ютером, використовуючи різноманітні, природні для себе середовища: графіку, гіпертексти, звук, анімацію, відео. Мультимедійні системи надають користувачеві персонального комп'ютера такі види інформації: текст; зображення; анімаційні картинки; аудіо коментарі; цифрове відео. Технології, які дозволяють з допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи

сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну інформацією, називаються мультимедійними [2, 298]

При викладанні математики використовую різноманітні способи застосування засобів мультимедіа в освітній процес, а саме:

- використання електронних тренажерів, підручників;
- забезпечення дистанційної форми навчання за допомогою Класрум;
- побудова систем контролю й перевірки знань і умінь здобувачів освіти (використання тестів створених за допомогою Google форм, classtime, Quizizz тощо);
- створення презентацій навчального матеріалу;
- здійснення підготовки здобувачів освіти до ЗНО з математики.

Потрібно зазначити, що використання засобів мультимедіа в освітньому процесі сприяє:

- підвищенню мотивації здобувачів освіти до навчання (відеоролики);
- інформатизації суспільства;
- інтенсифікації процесу навчання;
- розвитку навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом;
- підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації.

Користуюся різноманітними інтернет-сервісами для мотивації здобувачів освіти, створюю короткі відеоролики (рис.1).

Рисунок 1 – Відеоролик з використанням інтернет-сервісів

На етапах пояснення нового матеріалу використовую відео презентації, презентації створені в genially (рис. 2), інтерактивні плакати створені в різних сервісах, електроні підручники.

Рисунок 2 – Презентації створені в genially

Оскільки використання ігрових методів допомагає зняти суб’єктивні бар’єри в спілкуванні (побоювання помилитися, прийняти неправильне рішення тощо) то при закріпленні матеріалу застосовую інтерактивні вправи LearningApps, сервіси Quizizz, triventy, wordwall тощо.

Отже, застосування комп’ютерів в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дали змогу підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам зі здобувачами освіти. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність навчання.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для працівників і студентів педагогічних вищих навчальних закладів. Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. 116 с.

2. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. / Швачич Г. Г. та ін. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Боднар Віктор Анатолійович,
викладач спецдисциплін
Вищого професійного училища №36
с. Балин

QR-код (від англ. quick response – швидкий відгук) – матричний (двомірний) код, розроблений і представлений у 1994 р.

Основна перевага QR-коду – легке розпізнавання скануючим непрофесійним обладнанням (за допомогою фотокамери мобільного телефону, планшета або ноутбука з відеокамерою, на яких встановлена програма для зчитування QR.

На відміну від звичайних одновимірних bar-кодів, QR-коди містять у собі набагато більше даних, і візуально представлені у вигляді чорно-білих квадратів, що нагадує лабіринт. В одному QR-коді можна зашифрувати: 7089 цифр, 4296 символів (у тому числі кирилицю), 1817 ієрогліфів. Код може містити будь-яку текстову комбінацію, що складається з цифр і символів.

QR-коди широко використовуються багатьма відомими компаніями та брендами в торгівлі, маркетингу та рекламних проєктах.

У навчальному процесі QR-коди можливо використати з наступними цілями:

1) при супроводі лекції презентацією можна забезпечити слухачів роздатковим матеріалом з QR-кодами для доступу до допоміжних додатків (гіперпосилання на мультимедійні джерела та ресурси: відео-, аудіо-додатки, сайти, рисунки, анімації, електронні навчальні видання, бібліотеки та ін.). Можна розмістити QR-коди й на самих слайдах презентації;

2) для розміщення на обкладинках навчально-методичної літератури довідкового матеріалу, відомостей про автора, видавництво або будь-якої додаткової інформації;

3) для використання в системі каталогів бібліотеки навчального закладу;

4) для розміщення розкладу занять, результатів навчального процесу тощо. Водночас треба пам'ятати, що складний QR-код (з великим обсягом даних) може не розпізнатися камерою з низькою роздільною здатністю;

5) для ідентифікації учнів у віртуальному кабінеті бібліотеки або дистанційного курсу;

6) як додаток до навчального об’єкту – QR-коди можна розміщувати на частинах механізмів, електричних схемах, анатомічних об'єктах. Наприклад, розміщені на географічних картах QR-коди можуть містити стислі відомості про культуру та історію окремих народів, інформацію про столиці країн світу або інші дані;

7) для використання в контрольних завданнях для закріплення пройденого (вивченого) матеріалу. На кожному білеті з контрольним завданням можна розмістити надрукований QR-код з правильними відповідями або підказкою з алгоритмом розв’язання задачі.

8) для опитування учнів за певною темою;

9) у навчальній грі-квест із завданнями у QR-кодах;

10) в освітніх кросвордах;

11) у контрольно-тестовому матеріалі. В Інтернет-мережі є спеціальний сервіс ClassTools, який дозволяє створювати такі завдання у QR-вигляді;

12) учні можуть створювати свої портфоліо або анотації на прочитані книги та навчально-методичну літературу за досліджуваною темою й розміщувати їх на сайті в QR-кодах;

13) для розміщення контактної інформації на візитній картці викладача, адміністрації навчального закладу, на бейджиках учасників конференцій (семінарів).

Оскільки контроль якості знань учнів завжди є досить актуальним в навчальному процесі, тому існують сервіси які можуть здійснювати його за допомогою QR-кодів. Одним з таких сервісів є Plickers. Він дозволяє проводити мобільні голосування і фронтальні опитування під час навчального заняття з вивченого або поточного матеріалу в тестовій формі. Робота з мобільним додатком забирає не більше кількох хвилин. Отримання результатів опитування відбувається на занятті без тривалої перевірки та миттєво виводиться на екран комп'ютера (телевізора, проектора), під'єднаного до Інтернету. Наявність смартфонів або комп'ютерів не потрібна: тільки смартфон учителя з доступом до Інтернету.

Система сервісу Plickers дозволяє викладачу реєструвати свій електронний кабінет, в якому додавати класи чи групи, створювати тестові завдання з різних предметів та проводити он-лайн опитування. Кожному учню групи створюється та видається індивідуальний QR-кодів для демонстрації правильних відповідей. Викладач за допомогою мобільного пристрою зчитує QR-коди учнів, сервіс Plickers в режимі реального часу аналізує їх та виводить на екран. В подальшому викладач може робити висновок по засвоєнню учнями даного питання чи окремої теми, так як усі відповіді зберігаються в його особистому кабінеті.

QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. З одного боку, учням зручно зчитувати цікаву інформацію та зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв, викладачу оперативно проводити опитування, з іншого – такий підхід дозволяє задіяти додатковий (тактильний) канал сприйняття інформації.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Т.В. Технологія створення та розпізнавання qr-кодів як ефективний інструмент підвищення навчальних досягнень студентської молоді. Information Technologies in Education. 2019. №2(39).

2. Воронкін О. С. Можливості використання системи QR-кодів у вищій школі. FOSS Lviv 2014: зб.наук. праць IV міжнар. наук.–практ. конф., м.Львів, 24-27 квітня 2014 р. Львів. 2014. С. 145-149.

3. Шаповал С., Романенко Р., Форостяна Н. Перспективи використання матричних кодів в освітньому процесі. Вісник КНТЕУ. К. : КНТЕУ, 2011. №5. С. 98-106.

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Бондаренко Лариса Юріївна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Стрімкий розвиток інноваційних технологій стає причиною масштабних освітніх реформ, що перетворюють освіту на продуктивний сектор економіки. В Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що в Україні повинен забезпечуватися прискорений, випереджувальний інноваційний розвиток освіти, шляхом оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень.

Отже, мова йде про впровадження певних інновацій у сфері освіти. З одного боку, система освіти є виробником інновацій шляхом відповідної підготовки майбутніх фахівців, з іншого – сама стає споживачем інноваційних технологій. На жаль, інноваційна діяльність у сфері освіти в Україні характеризується відсутністю цілісності та системності у розробці, обґрунтуванні та освоєнні інновацій. Відсутність однозначних трактувань понять і класифікації інновацій в освіті – одна з головних причин низьких обсягів інвестування в такий вид інновації в Україні.

Інновація є результатом інноваційного процесу, який визначається як процес використання нововведення, що пов'язаний з його одержанням, відтворенням та реалізацією. Хоча частина дослідників не відносять до «інноваційних» процесів освоєння, використання та поширення освітніх інновацій, обмежуючись визначенням лише діяльності зі створення нового, з практичної точки зору, поняття «освітня інновація» необхідно розглядати як системне. При цьому, на нашу думку, «інноваційними процесами у сфері освіти» будуть процеси пошуку інноваційних ідей; створення (розробки) інноваційних продуктів у педагогічній науці та в системі освіти; їх сприйняття соціально-педагогічним співтовариством та системою освіти в цілому (завдяки теоретичній, методичній, психологічній підготовці учасників); освоєння – засвоєння і застосування (впровадження в практику завдяки розробленню відповідних рекомендацій); поточне використання; оцінювання продуктивності й ефективності та подальше поширення (розповсюдження).

Більшість класифікацій є досить загальними через прагнення їх авторів. Крім того, у більшості випадків, у них відсутня системність та ієрархічна побудова, що є основними ознаками класифікаційної системи як засобу встановлення зв'язків між поняттями або класами об'єктів**.**

Певні види інновацій мають свої специфічні особливості, наприклад, системні інновації, що стосуються радикальних змін в освіті, потребують та породжують інші види інновацій: організаційні, управлінські, економічні, педагогічні, соціальні тощо. Якщо ж рівень новизни частковий, то зміни відбуваються лише в певній функціональній сфері.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал «Вісник Дніпропетровського університету». URL: http://vestnikdnu.com.ua/ (дата звернення 12.04.2021).

2. Електронний ресурс Національного інституту стратегічних досліджень. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files (дата звернення 12.04.2021).

ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАТФОРМ ТА СЕРВІСІВ ДЛЯ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Будика Світлана Василівна,
викладач
Криворізького професійного
будівельного ліцею

Пріоритетним завданням сучасної професійної освіти є підготовка кваліфікованих, конкурентоспроможних робітників в умовах реалізації інноваційних підходів.

В освіті інформатизація відкриває доступ до світових інформаційних ресурсів, зменшує залежність викладання і навчання від місцезнаходження учасників процесу, що на сьогодні є досить актуально. Також прискорює глобалізацію, сприяє удосконаленню форм і змісту навчального процесу та підвищенню ефективності засвоєння навчального матеріалу.

Інформатизація освітнього процесу в професійно-технічному навчальному закладі спрямовується на формування творчої особистості, яка вміє застосовувати набуті знання і вміння, працювати з інформацію для успішної діяльності у будь-якій сфері суспільного життя та професійної діяльності.

Одним із важливих напрямів розвитку інформатизації освіти є онлайн технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв’язок - помітні переваги цих технологій, що зумовили необхідність їх застосування в різних галузях людської діяльності, насамперед у тих, що пов'язані з освітою та професійною підготовкою.

Міністерство освіти і науки України підготувало проект Стратегії розвитку професійно-технічної освіти на період до 2023 року, що має на меті оновлення політики у сфері професійно-технічної освіти, прискорення модернізації системи професійно-технічної освіти на рівні регіонів, створення умов для інтеграції професійно-технічної освіти з ринком праці [1].

Прискорення модернізації системи професійної освіти, що зазначено у Стратегії розвитку включає в себе використання онлайн технологій у навчанні.

В умовах впровадження в країні дистанційного навчання використання інноваційних технологій стало поширеним явищем серед закладів освіти, але цього недостатньо для забезпечення якісного процесу навчання. Необхідний творчий підхід викладача до організації, проведення навчання та вміння працювати з платформою, яка забезпечує онлайн – освіту.

Кожний викладач має самостійно впроваджувати ефективні форми і методи навчання. Як правило, краще засвоєння нового матеріалу відбувається в процесі активної діяльності учнів за умови, коли в нього вносяться елементи новизни. Підкреслимо значення використання спеціальних мнемонічних засобів, тобто засобів запам'ятовування і зберігання інформації. До них належать: смислове групування матеріалу, виділення головної думки, складання плану, конспекту, логічних схем, виділення в них основних зв'язків і відношень [2].

На сьогодні існує декілька зручних платформ для забезпечення онлайн – освіти якими користуються провідні виші та заклади професійно-технічної освіти:

- Google (Blogger,Google class, Google meet, Google academy та ін.)
- Moodle;
- Microsoft;
- Zoom.

Для гейміфікації застосовуються :

- Kahoot;
- Quizlet.

У власній практиці було випробувано усі вище зазначені платформи, але найбільш ефективною в викладенні, засвоєнні та перевірці матеріалу в системі професійної освіти виявилась платформа Google.

Зручний інтерфейс, розповсюдженість Google серед учнів, простота використання, належна якість відео-конференцій та перевірки матеріалу надають переваги над іншими платформами онлайн – освіти.

Наприклад у порівнянні платформ Google і Kiddom, слід зазначити переваги платформи Google, а саме:

1. Безкоштовне використання.

2. Наявність журналу з оцінками учнів, який інтегрований з завданнями у кожному окремому класі.

3. Обмеженням у кількості учасників навчального процесу на один зареєстрований обліковий запис викладача.

4. Наявність можливості працювати в малих чи великих групах над виконанням певного завдання.

5. Наявність можливості обмежувати час на виконання тестового завдання.

На сьогодні для викладача є актуальним ведення персонального блогу.

Існують різні платформи для створення та ведення власного блогу, кожна з них має свої переваги та недоліки. Напевно, найкращою для ведення персонального блогу є платформа Blogger від всесвітньовідомої корпорації Google, яку я активно використовую в своїй практиці.

Blogger – сервіс для ведення блогів, за допомогою якого будь-який користувач може завести свій блог, не вдаючись до програмування і не турбуючись про встановлення та налаштування програмного забезпечення.

Переваги Blogger:

- повна безкоштовність;
- довговічність і надійність;
- відсутність реклами;
- безпечність;
- простота й зручність користування.

Отже, основне завдання викладача у великому різноманітті платформ та сервісів обрати ті, що забезпечують максимальне наповнення учбовим

матеріалом, можливістю ним оперувати для формування здатності ефективно оволодівати професійними навичками, вміння знаходити вихід у н виробничих ситуаціях, співпрацювати в колективі, співвідносити себе з конкретними фаховими ролями та ефективно їх виконувати.

Список використаних джерел

1. Проект Стратегії розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року [Електронний ресурс]. URL: https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-strategiyu-rozvitku-profesijnoyi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-na-period-do-2023-roku (дата звернення 21.04.2021).

2. Палига О. В., Притула І. А. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. [Електронний ресурс]. Запоріжжя : ДНЗ «Василівський професійний ліцей», 2015. 21 с.

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Василенко Оксана Володимирівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Сумській області

Сучасна освіта України орієнтується на європейські «виміри». Сьогодні попитом на ринку праці користуються спеціалісти, які вміють конкурувати, нестандартно мислити, творчо застосовувати знання у складних виробничих, соціальних ситуаціях. З такими вимогами під силу впоратися лише досвідченому педагогу, професіоналу своєї справи.

Професійна (професійно-технічна) освіта є складовою системи освіти України в цілому. Тому одним із пріоритетних завдань закладів професійної (професійно-технічної) освіти має стати формування конкурентоспроможності педагогічних кадрів.

У сучасній педагогічній науці склалися три точки зору щодо конкурентоспроможного педагогічного працівника. Прихильники першої точки зору вважають, що конкурентоспроможність може проявлятися лише в реальній професійній діяльності. Представники другої точки зору вважають, що конкурентоспроможність педагога має бути основним показником успішності його професійно-педагогічної підготовки. Більш прийнятною є третя точка зору, згідно з якою конкурентоспроможність виступає як інтегрований результат якісної освіти і високої кваліфікації.

Рівень професійної підготовки має відповідати сучасним запитам суспільства: поряд із науковими знаннями із фахової дисципліни та методичними вміннями, педагог закладів професійної (професійно-технічної) освіти має володіти цифровою грамотністю та сучасними технологіями, які дозволяють спростити та урізноманітнити процес навчання, бути енциклопедично обізнаним, здатним до самовдосконалення.

У контексті досліджень конкурентоспроможності педагогічних кадрів процес формування професійної компетентності педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти висвітлено у працях Ю. Завалевського, І. Зязюна, Л. Лазаревої, Н. Ничкало.

Професійна компетентність педагогічного працівника закладів професійної (професійно-технічної) освіти є результатом цілеспрямованого впливу самоосвіти й розвитку професіоналізму на рівні саморозвитку. Вона визначається рівнем власної професійної освіти, досвідом та індивідуальними здатностями людини, її прагненням до неперервної самоосвіти й самовдосконалення, творчим ставленням до справи [4].

Конкурентоспроможність можна пов’язати з авторитетністю; при цьому авторитетним педагогом у закладі професійної (професійно-технічної) освіти

можна вважати такого, до думки якого дослухаються, цілі й методи роботи якого схвалюють і наслідують, результати діяльності якого встановлюють за еталон для інших [1].

З точки зору психології розвитку особистості «конкурентоспроможність» розглядається як розвиток рефлексивної особистості педагога, який має новий стиль педагогічного мислення, володіє нетрадиційними підходами до вирішення освітніх проблем, адекватно реагує в нестандартних навчальних, виховних, комунікаційних ситуаціях, здатен планувати та ефективно організовувати свою професійно-педагогічну діяльність.

Отже, професійне зростання педагога закладів професійної (професійно-технічної) освіти і становлення його конкурентоспроможності, розглядаємо як розвиток комплексу властивостей особистості, необхідних для високого рівня професійної діяльності.

Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта потребує педагога нового типу, який володіє високою фаховою кваліфікацією та професійною культурою, здатного об'єктивно осмислювати педагогічні явища і факти, критично оцінювати й творчо перетворювати педагогічну дійсність, відповідати інтеграційним критеріям: педагогічній майстерності; комунікативному мистецтву; володінню цифрової грамотності; інноваційній педагогічній діяльності; творчому пошуку нових підходів до навчання і виховання здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Завалевський Ю. І. Особливості конкурентоспроможності сучасного вчителя. Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. Інститут модернізації змісту освіти МОН України.

2. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії: навч. посіб. [для вчителів, аспірантів, студ. середн. та вищих навч. закл.] / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач АПН України, Ін-т педагогіки і психології профес. освіти. Київ : Українсько-фінський ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. 302 с.

3. Майковська В. І., Модель конкурентоспроможного фахівця як результат урахування вимог щодо якості й ефективності його професійної підготовки. Наукові записки кафедри педагогіки. 2013. Вип. 31. С. 132–137.

4. Ничкало Н. Г. Професійна педагогіка в інформаційно-технологічному суспільстві. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 24-26 жовтня 2007 р.). Хмельницький : Авіст, 2007. С. 88-94.

ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС В ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПРОФЕСІЙНО МОБІЛЬНОГО РОБІТНИКА

Вертипорох Олена Миколаївна,
викладач вищої категорії
Маріупольського вищого
металургійного професійного училища

Суспільство з кожним роком набуває змін в різних аспектах та напрямках, збільшується інформаційний потік, який впливає на рівень адаптації молодого покоління. Зростання цих явищ надто швидке і тому кожна людина опиняється в погоні за часом, розвитком подій, умов, які потрібно створювати для комфортного самопочуття.

Одним з напрямків роботи викладача, є визначення рівня адаптації учнів та її супровід в професійне майбутнє. Визначення психологічної готовності майбутніх спеціалістів до самостійної реалізації своїх професійних вмінь та навичок, є першочерговою задачею викладача і повинно починатися з першої появи здобувача освіти в навчальному закладі.

Психологічна діагностика індивідуальних особливостей, дослідження мотивації вибору напрямку обраної професії, стосунки у колективі та сім’ї,

виявляють причини, які формують адаптацію та можливість самореалізації в подальшому житі.

Так як успішність діяльності фахівців в сучасному світі визначається їх професійною мобільністю, яка забезпечує їм адаптованість в професійній сфері і готовність до вирішення професійних завдань, то наша задача, як викладачів, бути надійним провідником для контингента, що навчається.

Розвиток металургійної та металообробної галузі, пов'язаний з сучасними технологіями на виробництві, швидко змінюється, вимагає оновлення і модернізаціі сучасної професійної освіти. Тільки комплексне застосування традиційних і нетрадиційних методів, методик і технологій дозволяють підготувати майбутнього фахівця на необхідному рівні.

Потреба у творчій активності фахівця і розвиненому мисленні, в умінні конструювати, оцінювати, раціоналізувати швидко зростає. Вирішення цих проблем багато в чому залежить від змісту і методики навчання майбутніх фахівців.

Використовуючи новітні інформаційні технології, які тісно пов'язані з використанням інтернет-ресурсів, мультимедійних посібників, електронних підручників, різних баз даних, тісної співпраці з підприємством - замовником кадрів, можливо отримати конкурентоспроможного, професійно-мобільного молодого робітника.

Так як протягом вже більш 40 років Маріупольське вище металургійне професійне училище є основним постачальником трудових кадрів на ВАТ «ММК ім. Ілліча», ми працюємо в тісному зв'язку з представниками комбінату. Комбінат надає нашим учням оплачувану практику і гарантоване 100% працевлаштування. Це перш за все встановлює перед нами мету підготувати підприємству-замовнику кадрів ВАТ «ММК ім. Ілліча», яке входить до групи – одного з найбільших підприємств України, таких спеціалістів, які з перших своїх кроків у робітничій діяльності, були б адаптовані до сучасних вимог ринку.

Враховуючи ці критерії мною постійно розробляється та доповнюється база дидактичного матеріалу, яким я користуюся на уроках, та при видачі самостійних домашніх завдань учням, це: різноманітні електронні посібники по темам; блок «Відеоролеків»; електронна бібліотека; дистанційні уроки з використанням програм: meet.google.com, Teams, Zoom; використання власного сайту для дистанційного навчання.

Підготувати майбутнього робітника, з врахуванням вимог комбінату можливо лише працюючи в тісному зв'язку з замовником кадрів, тому з квітня 2015р. наше училище, спільно з комбінатом, розпочало проєкт по впровадженню в навчальний процес підготовки майбутніх працівників сучасних вимог з «Охорони праці» і «Бережливого підприємства», прийнятих на підприємствах групи «Метінвест». Працюючи в такому тісному контакті з керівниками цехів я по іншому поглянула на питання підготовки учнів. Мені надали можливість викладати в рамках предмета «Професійна мобільність» запропоновані комбінатом теми з «Охорони праці» (Кардинальні правила; АБВР, БМП, Система «5 Зірок») та «Бережливе підприємство» (Система «Lean Production», Візуальне керування; СОП; Системи: «5 С», «SMED», «TPM», «Нуль дефектів») для адаптації майбутніх фахівців під конкретне виробництво.

По даному напрямку, спільно з представниками заводу, я намагаюся створити базу інформаційних модулів, наочних посібників, роздаткового матеріалу. Учні проявили великий інтерес до нововведень комбінату.

З метою закріпити отримані на теоретичних уроках знання з 2016 року, спільно з представниками комбінату, я проводжу щорічні всеучилищні конкурси «Впровадження Lean технологій в навчально-виробничий процес МВМПУ». Після відбіркових турів, найкращі представники груп, на учбових майданчиках комбінату намагаються вибороти титул найкращіх знавців корпоративних цінностей «Метінвест».

У травні минулого року я була куратором групи «Стальные металлурги», яка виборола 1 місце на Кейс чемпіонаті «M.Student Champ» від Метінвест. Набутий досвід надав змогу зрозуміти, що правильний комплексний підхід в

навчальному процесі та психологічна підготовка, дають змогу, майбутнім фахівцям, спробувати свої сили та розкрити свій потенціал ще до моменту випуску з навчального закладу.

Підводячи підсумки, хочеться відмітити, що ще під час навчання ми можемо підготувати випускників, відповідно до нових вимог професійної придатності, які висуваються комбінатом, а за час проходження виробничої практики учні можуть спостерігати за впровадженням цих систем в цехах комбінату і це дає здатність і готовність особистості досить швидко і успішно оволодівати новими технологіями, набувати відсутні знання та вміння і забезпечити ефективному розвитку професіоналізму та впевненості.

Список використаних джерел

1. Бикова В. О. Управління процесом формування конкурентоздатного фахівця в умовах диверсифікації освіти: дис. канд. пед. наук: 13.00.06. Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Дніпропетровськ, 2013. 215 с.

2. Дудко Л. А. Конкурентоспроможність спеціаліста в умовах ринкової економіки: дис. канд. соціол. наук: 22.00.04. Ін-т соціології НАН України. Київ, 2004. 196 с.

3. Інформаційно-аналітична система професійно-технічної освіти України. URL: http://www.proftechinfo.org.ua (дата звернення 21.04.2021).

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Войтюк Тетяна Миколаївна,
викладач
ДНЗ «Запорізьке вище
професійне училище»

У сучасному суспільстві цифрові компетенції людини відіграють провідну роль для її професійної та життєвої успішності, а традиційна

соціалізація нового покоління набуває форму онлайн соціалізації. Все це – виклики, які необхідно врахувати системі професійно-технічної освіти.

Формально під цифровими компетенціями розуміють володіння IT-рішеннями на рівні, достатньому для виконання будь-яких трудових функцій. В реальності все виглядає трохи інакше. Наприклад, до цифрових компетенцій часто відносять впевнене володіння месенджерами. Однак, у дорослих ця компетенція переважно, виражається у посиланні текстової інформації, а у молоді – голосових повідомлень. І ті, і інші мають компетенцію, але виражена вона по-різному.

Для молоді важливо, яку функцію на це рішення можна покласти, навіть, якщо воно не є оптимальним. Наприклад, на спілкування піде менше часу, якщо подзвонити. Доросла людина так і зробить, на відміну від молоді, яка віддає перевагу запису голосового повідомлення.

Тому, основною складністю в освоєнні цифрових компетенцій є саме різночитання того, що вважати тієї чи іншою компетенцією, і, як наслідок, різні підходи до їх формування.

Як система професійно-технічної освіти відгукується на цифрові виклики сучасності?

Частина викликів знаходить відображення у професійній підготовці фахівців вже сьогодні. Однак, ми не вміємо заглядати за «горизонт планування» в 5-10 років. Тому, проєктуючи сучасну освіту, потрібно уважно спостерігати за тими змінами, які відбуваються під впливом цифрових технологій у різних галузях. Це допоможе спрогнозувати вектор змін і врахувати його в освітньому процесі. Якщо ми говоримо про обробку металів, то сучасний токар вже сьогодні повинен бути програмістом зі знанням технології обробки матеріалів. При цьому, якщо вчора на один верстат було кілька токарів, то сьогодні на одного фахівця – кілька верстатів. Тому і набір компетенцій у нього сьогодні повинен бути ширше. Що буде завтра? Швидше за все, до функцій токаря додається ще проєктування деталей із використанням спеціального

програмного забезпечення, а також «випікання» нових деталей на принтері. І все це виглядає органічно.

Вимушений тотальний перехід у дистант породив хвилю онлайн-курсів і для сучасної професійно-технічної освіти (СПТО). Чи все можна перевести в онлайн або є дисципліни й спеціальності, що вимагають фізичної присутності?

Це давня суперечка про можливості та неможливості перевести щось в онлайн. Перш за все, треба зазначити, що онлайн-курси бувають дуже різні, і формувати вони можуть дуже різний результат. І область застосування онлайн-курсів теж може бути різна. Навчання в системі профтехосвіти– це практична підготовка. Безумовно, замінити все на онлайн-навчання не можливо. Але, онлайн-навчання може взяти на себе завдання по освоєнню теоретичних питань, необхідних для допуску до практики інструкцією для складних випадків, коли з'являється потреба вчинити нетипові дії з обладнанням. Навчання із застосуванням віртуальної реальності може створювати ситуації, які неможливо або небезпечно моделювати у реальному світі: наприклад, пожежа або аварія на виробництві.

Тому, я дивлюся на застосування онлайн-технологій в освітньому процесі позитивно: маючи певні обмеження, вони мають величезний потенціал для розвитку освітнього процесу. Недооціненою, на мій погляд, є технологія доповненої реальності, яка у навчальному процесі сьогодні майже не представлена.

Однак, є і складності на шляху цифровізації освіти. Основна складність – висока вартість рішень при неочевидній вигоді для освітнього закладу. Цифрова інфраструктура вимагає постійної підтримки її в актуальному стані, що вимагає додаткові ресурси і на фахівців, і на техніку. Тут слід йти шляхом кооперації з роботодавцями. Такий підхід корисний для всіх: створюється нова психологія майбутнього працівника, формується висока мотивація отримання знань і придбання професійних компетентностей, а роботодавець заощаджує на перенавчанні потенційних працівників.

Ще однією складністю є нерозуміння керівництвом освітніх закладів доцільності цифровізації. Однак, світ навколо змінюється, стає більш технологічним та цифровим, і тому, освітній заклад, який залишається на місці буде втрачати привабливість спочатку у роботодавців, а потім – у майбутніх абітурієнтів.

Крім того, існують і складності в процесі онлайн-навчання. Одна з найважливіших проблемних точок – неготовність системи освіти до дистанційного навчання. Гострою проблемою є канали зв'язку і технічна забезпеченість учасників освітнього процесу. Не готов і контент, який часто представлений у педагогів у вигляді конспектів лекцій або у паперовому вигляді – книги, посібників. Все це довелося в найкоротші терміни перевести в онлайн. Слід зазначити, що просто оцифровка контенту не призведе до виникнення онлайн-навчання. Адже ми хочемо, щоб за підсумками освітнього процесу у здобувачів освіти сформувався необхідний навик або компетенція, а процес формування компетенцій в онлайн-навчанні відбувається дещо інакше, ніж у традиційному класі.

Список використаних джерел

1. Апалькова В.В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Менеджмент інновацій. 2015. №23. С. 9-18.

2. Барна О.В., Кузьмінська О. Г. Визначення готовності закладу вищої освіти до цифрової трансформації. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 квітня 2020 р.). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 92-97.

3. Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Том 61. №5. С. 1-14.

4. Городенко Л.М. Цифрова та інформаційна нерівність у мережевій комунікації. Інформаційне суспільство. 2012. №16. С. 56-59.

5. Цифрова адженда України – 2020. [Електронний ресурс]. URL: https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf (дата звернення: 25.03.2021).

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ

Гагач Інна Леонідівна,
викладач спецдисциплін
ДНЗ «Богуславський центр
професійно-технічної освіти»

В останні роки в Україні спостерігається бурхливий розвиток комп'ютерних технологій, ІТ-сфери. Цей процес є необхідною умовою для реформування та розвитку освіти у відповідь на суспільні вимоги. Тобто технологізація багатьох сфер громадської діяльності вимагає від держави створити сприятливі умови для підготовки кваліфікованих працівників.

STEM-освіта – це низка чи послідовність курсів або програм навчання, яка готує учнів до успішного працевлаштування, до освіти після отримання диплому кваліфікованого робітника або для того й іншого, вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять поєднуючи їх з практичними навичками отриманими під час навчання в ПТО.

Проте сутність цього освітнього напряму полягає в поєднанні міждисциплінарних практик, підходів до вивчення природничо-математичних дисциплін, дослідно-проєктної діяльності.

Постає питання – як підготувати таких фахівців? Навчання – це не просто передача знань від викладача, майстра виробничого навчання до учнів, це спосіб розширення свідомості і зміни реальності.

У STEM-освіті активно розвивається креативний напрямок, що включає творчі та художні дисципліни.

На думку американських вчених спроба активізувати освіту тільки в напрямку науки без паралельного розвитку Arts-дисциплін може призвести до того, що молоде покоління позбудеться навичок креативності.

Наприклад, при завданні комплексно спроектувати «сучасний ЗРГ» з цікавою концепцією, крім технічних аспектів, учні мусять залучити свою уяву і спроектувати заклад так, щоб він виглядав привабливо і всі будівлі забезпечували виконання потрібних технологічних процесів, в результаті отримати новий конкурентоспроможний продукт.

Важливо долучити до змін викладачів і майстрів виробничого навчання, які мають стати справжніми агентами змін освітньої реформи.

Цікавим є те, що під час STEAM-уроків в центрі уваги знаходиться не викладач, а практичне завдання, яке потрібно вирішити. Учні ж вчаться вирішувати це практичне завдання шляхом проб і помилок, а не вивчають «суху» теоретичну частину.

Рисунок 1 – Компетентнісна модель навчання STEM-освіти

Наприклад, одним з цікавих кейсів є створення нової страви з використанням нових продуктів та сучасних технологій. Під час цього процесу

залучаються різні дисципліни, від фізики, інформатики, хімії до технології приготування їжі та гігієни і санітарії.

STEAM – це універсальний практико-орієнтований підхід, який дозволяє учням справлятися із завданнями будь-якої складності. Водночас вони отримують практичну реалізацію своїх знань. Вирішуючи будь-яке виробниче або завдання, людина змушена акумулювати знання з багатьох областей. Такий підхід корисний і потрібний в сучасній професійній освіті. А вміти цією інформацією скористатися, застосувати її на практиці – ось це вміння повинно вироблятися вже у школі і в подальшому перейти в професійну підготовку.

STEM-освіта буде впроваджуватись із урахуванням принципів особистісного підходу, постійного оновлення змісту освіти відповідно до нових досягнень науки та вимог ринку праці, формування необхідних компетентностей на всіх складниках та рівнях освіти, розвитку закладів професійно-технічного спрямування.

Впровадження STEM-освіти змінить економіку нашої країни, зробить її більш інноваційною та конкурентоспроможною.

Тобто знайти роботу майбутньому фахівцю, що навчався за технологією STEAM можна буде приблизно вдвічі легше.

Список використаних джерел

1. Наказ МОН від 24.04.2017 № 628 «Про внесення змін до складу робочої групи з питань впровадження STEM-освіти в Україні».

2. Балик Н.Р., Шмигер Г. П. Підходи та особливості сучасної STEM-освіти. Фізико-математична освіта. 2017. № 2(12). С. 26-30.

3. Stem-центр. [Електронний ресурс]. URL: http://kafinf.tnpu.edu.ua/stem-центр/ (дата звернення: 01.04.2021).

4. STEAM-освіта: інноваційна науково-технічна система навчання [Електронний ресурс]. URL: http://ippo.kubg.edu.ua/content/11373 (дата звернення: 01.04.2021).

5. Морзе Н. Презентація STEAM-освіта [Електронний ресурс]. URL: http://www.stemschool.com/ (дата звернення: 01.04.2021).

САМООСВІТА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

Гапон Світлана Іванівна,
заступник директора з навчальної роботи,
викладач
ВСП «Фаховий коледж інформаційних технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Наш фаховий коледж готує фахівців – економістів, програмістів, фінансистів, логістів, землевпорядників, геодезистів. І випускник коледжу повинен мати глибокі, сучасні знання з обраної професії, володіти такими якостями, як вміння критично мислити, бути креативним та комунікабельним, вміти грамотно працювати з інформацією, самостійно працювати над розвитком свого інтелекту, культурного рівня, тобто бути конкурентноспроможним фахівцем. І тому перед сучасним викладачем коледжу постає завдання підготувати тих компетентних фахівців, які володітимуть такими уміннями і навичками, щоб задовольнити потреби ринку праці. А це буде можливим тільки тоді, коли викладач матиме глибокі сучасні знання, вмітиме навчити студентів, зможе їх зацікавити. Адже ті знання та вміння, які викладачі мали на момент отримання свого диплому, вже недостатні для майбутніх фахівців, які випускає коледж. Тому викладач коледжу повинен постійно самовдосконалюватися, оновлювати, «осучаснювати» свої знання та вміння, оволодівати новими методиками викладання. Особливо актуально це для викладачів коледжу, адже практична підготовка – це 60-70% всієї освітньої діяльності студента коледжу.

Аналіз наукової літератури засвідчує посилення уваги науковців до проблем розвитку системи освіти дорослих та самоосвіти педагогічного працівника. Ці питання висвітлено у працях дослідників, серед яких:

С. Батишев, М. Громкова, Н. Ничкало, С. Гончаренко, Л. Лук'янова, В. Огнев'юк та ін.

У статті 54 Закону України «Про освіту» сказано, що педагогічні працівники зобов'язані «постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність» [1]. А самоосвіта викладача є основною формою підвищення педагогічної компетентності.

Викладач коледжу повинен мати ґрунтовні знання зі свого предмету, причому ці знання та вміння повинні йти «в ногу з часом», адже світ не стоїть на місці, з'являються нові технології, програми, прилади тощо. Крім того, викладач повинен майстерно володіти методикою викладання, бо це допоможе викладачеві складне завдання подати доступно, врахувати особливості особистості студента, зацікавити інформацією, викликати захоплення нею і бажання поповнювати свої знання.

Самоосвіта – це процес свідомої самостійної пізнавальної діяльності. До ефективної самоосвіти викладач має бути підготовлений. Для цього, по-перше, він повинен проаналізувати свою роботу і самостійно вибрати напрям самоосвіти. Мотиви прагнення до самоосвіти можуть бути різними. Це і прагнення самореалізації та самоствердження особистості, професійне зростання, розширення кругозору, створення позитивного іміджу серед студентів, батьків, колег, підвищення кваліфікаційної категорії. Необхідно скласти список компетентностей, якими б хотілося оволодіти в майбутньому, щоб стати кращим професіоналом своєї справи.

На сьогодні викладач може обрати різні напрямки підвищення своєї кваліфікації та напрямки для самоосвіти. Основними такими напрямами є: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій);формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей, умінь; психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими

освітніми потребами;використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку; мовленнєва компетентність;розвиток управлінської компетентності тощо.

Можливостей для самоосвіти в нинішній час у викладача безліч. Це і традиційне взаємовідвідування занять, де викладач може ознайомитись з методиками викладання інших, проаналізувати побачене і використати щось нове у своїй професійній діяльності. Також це відвідування різних семінарів, творчих груп, тренінгів, вебінарів, майстер-класів, участь у конференціях, проходження різноманітних курсів, в тому числі дистанційних. Формами самоосвіти є також одноразові лекції, відеоуроки, медіаконсультації, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео тощо. Обов’язково потрібно слідкувати за оголошення в соціальних мережах, підписатися на новини від неурядових організацій, які здійснюють навчання викладачів; шукати оголошення про дистанційні курси. Обов’язково займатися науковою роботою, писати тези та статті, самому проводити майстер-класи, відкриті заняття.

Для того, щоб бути конкурентноспроможним викладачем, треба бути професіоналом в своїй справі, сучасним та вміти зацікавити студента. Конкурентоспроможність педагогічного працівника визначається його професіоналізмом, залежить від рівня кваліфікації, досвіду педагогічної діяльності, майстерності, наявності професійно значущих якостей, зокрема мобільності, особистої відповідальності за власний неперервний професійний розвиток, налаштованості на сприйняття нового, здатності до особистого творчого розвитку, інноваційних пошуків і відкриттів. Отже, самоосвіта – це вже не просто бажання викладача, а необхідна вимога сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. Редакція від 24.06.2020 р. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення 18.04.2021).

2. Концепція розвитку педагогічної освіти (затверджена наказом МОН України від 16 липня 2018 р. № 776).

ІНСТИТУЦІЙНИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Герасимик-Чернова Тетяна Павлівна,
заступник директора з навчальної роботи,
викладач
ВСП «Любешівський технічний
фаховий коледж Луцького НТУ»

Стратегія розвитку ЗП(ПТ)О має бути інноваційною, базуватися на сучасному законодавчому та нормативному забезпеченні, науково обґрунтованих критеріях оцінювання якості освітнього процесу, результатах моніторингу попиту та пропозицій регіональних ринків праці робітничих кадрів. Надзвичайно важливим аспектом є активізація діалогу між ЗП(ПТ)О, владою та громадськістю, зокрема, через обговорення перспектив інституційного розвитку системи П(ПТ)О, оскільки вітчизняна освітня галузь обрала шлях кардинальних реформ, входження до світового освітянського простору, поліпшення якості освіти.

Важливим чинником діяльності ЗП(ПТ)О є саме інституційний аналіз, метою якого є оцінка можливостей

Конкурентоздатність як умова професійного становлення фахівців ЗО в існуючому політичному, економічному та правовому полі; впливу зовнішнього середовища на реалізацію освітнього процесу та здатність його здійснювати.

Інституційний аналіз передбачає розв’язання таких завдань, як:

– характеристика політичних і економічних факторів, що впливають на навчальний процес;

– оцінка найважливіших законів та нормативних актів, що безпосередньо пов’язані з освітнім процесом, оцінка слабких і сильних сторін ЗО, людських ресурсів колективу, кваліфікації, управлінських та адміністративних можливостей всіх учасників навчального процесу;

– визначення оптимальних форм організації освітнього процесу, вибір організаційної структури ЗО та принципів підбору педагогічного колективу.

Процес розробки стратегії включає: аналіз і оцінювання соціуму (оточення); аналіз прогнозів і визначення можливих напрямів розвитку організації з урахуванням зовнішніх умов і внутрішніх можливостей; визначення, класифікацію завдань організації, які відображають інтереси організації, освітнього ринку і ринку праці; аналіз внутрішньої специфіки організації; вивчення альтернативних шляхів розвитку організації; обґрунтування стратегії; оцінювання виробленої або обраної стратегії.

У теорії існує три стратегії створення конкурентних переваг:

1) лідерство в ціні – центром уваги організації під час визначення й виробництва послуг є витрати;

2) лідерство в спеціалізації – організація намагається зробити послугу чимось помітною, незвичайною, що може сподобатися споживачу і за що він згоден платити;

3) лідерство в індивідуалізації – передбачає концентрацію уваги на інтересах конкретних споживачів освітніх послуг.

Конкурентоздатність як умова професійного становлення фахівців передбачається доступність всієї необхідної інформації на самому початку процесу, тоді як «стратегічне» планування використовує нові дані в міру їх надходження.

Розробка бізнес-плану для ЗП(ПТ)О є необхідним процесом, оскільки:

1) нові економічні умови вимагають нових управлінських підходів у системі освіти, що дає керівникам можливість спробувати реалізувати свої «підприємницькі здібності»;

2) зростання конкуренції ставить керівника ЗО перед необхідністю ґрунтовніше прораховувати свої майбутні кроки і готуватися до незвичної для нього боротьби з конкурентами, в якій не буває дрібниць;

3) бізнес-план є сполучною ланкою між керівництвом і колективом;

4) бізнес-план дозволить, перш за все, найвиразніше побачити перспективи ЗО, оцінити існуючу ситуацію й можливості, визначити ефективні напрями розвитку і всі необхідні дії для досягнення поставлених цілей, проаналізувати ідеї, перевірити їх доцільність та реальність;

5) бізнес-план буде для педагогічних працівників і співробітників ЗО стандартом, з яким необхідно звіряти результати практичної діяльності щодо його реалізації, та вноситимете до цієї діяльності необхідні корективи.

Бізнес-план дозволяє передбачати можливі відхилення, розробити «запасні варіанти» і підготувати «запасні шляхи», що сприятимуть гнучкому реагуванню на зміну зовнішніх умов.

При розробці бізнес-плану ЗП(ПТ)О обов’язковою є участь директора та його заступників; важливою є участь методистів, старших майстрів, голів методичних комісій; бажаною є участь викладачів та майстрів виробничого навчання; доцільним є запрошення представника обласного департаменту освіти (бажано – заступника директора з питань професійної освіти) та представника обласного центру зайнятості (бажано – начальника відділу перепідготовки осіб з числа безробітних).

Показники конкурентоспроможності освітніх послуг (доля участі на регіональному ринку освітніх послуг, кадрова забезпеченість, показники розвитку навчально-виробничої бази, розвиток матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, участь у науково-дослідницькій діяльності, міжнародна діяльність) передбачають врахування показників ринкової вартості ЗП(ПТ)О (показники рентабельності, ділової активності, ліквідності, економічної ефективності, які й обумовлюють рівень конкурентоспроможності ЗО.

Список використаних джерел

1. Сергеєва Л. М., Стойчик Т. І. Конкурентоздатність як умова професійного становлення фахівців: монографія. Дніпро : Журфонд, 2020. 181 с.

2. Сергеєва Л. М., Стойчик Т. І. Сучасні підходи до управління професійно-технічними навчальними закладами: навч.- метод. посібн. За заг. ред. В. В. Олійника. Київ : ТОВ «Етіс Плюс», 2007. 104 с.

МІСЦЕ ГРОМАДИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ

Голубенко Тетяна Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та технології соціальної роботи
факультету соціально-економічної освіти
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова
Карасьова Ольга Віталіївна,
студентка 3-го курсу спеціальності
«Соціальна робота»
Факультету соціально-економічної освіти
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова

На сучасному етапі теоретичні та практичні аспекти формування здорового способу життя розглядають громаду та різноманітні громадські об’єднання одночасно і як головну рушійну силу, і як потенціал, і як середовище для розробки і реалізації проектів формування здорового способу життя серед молоді.

Саме тому активна позиція громад, посилення їхніх спроможностей до дій у напрямі здоров’я є однією з вагомих складових формування політики

здоров'я, створення сприятливого соціального і природного середовища, розвитку персональних вмінь і навичок здорового способу життя, переорієнтації служб охорони здоров'я передовсім на профілактику хвороб, аніж лікування їхніх наслідків, які становлять, сутність формування здорового способу життя [2].

Децентралізація влади, створення об'єднаних громад надало поштовх для активізації заходів, спрямованих на формування здорового. способу життя молоді в містах і селах.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» територіальна громада – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними і адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр [1].

Нещодавно Україна приєдналась до започаткованої Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) всесвітньої ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді». Відповідний Меморандум був підписаний між Урядом України, Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та партнерами ініціативи, яка працює з 1996 року понад у 30 країнах світу.

Ініціатива «Громада, дружня до дітей та молоді» передбачає захист базових прав молодої людини, включаючи право на освіту та охорону здоров'я. Громади, які вестимуть активну роботу в напрямку захисту прав дітей та молоді, отримуватимуть спеціальний статус, що дозволить громаді більш тісно працювати з іншими громадами як всередині України, так і за її межами, залучати інвестиції, передусім, у соціальні проекти [3].

Ініціатива «Громада, дружня до дітей та молоді» - це глобальний рух, започаткований у 1996 році як практичне втілення резолюції, що була прийнята на Другій Конференції ООН. Нині ініціатива поширюється в усьому світі, її підтримали вже понад 3000 муніципальних округів у 38 країнах на п'яти континентах. Сьогодні ініціативою «Громада, дружня до дітей та молоді» охоплено понад 30 мільйонів дітей.

За підтримки ЮНІСЕФ, з 2006 року перші кроки до реалізації цієї ініціативи здійснюються і в окремих областях України. Незважаючи на попередні успіхи в таких містах, як Вінниця, Рівне, Львів, Харків та інші міста, ініціатива не отримала значного поширення через відсутність децентралізації влади та недостатню кількість повноважень у місцевого самоврядування. ЮНІСЕФ, Уряд України та партнери підтримують мету досягнути лідерства за кількістю громад, дружніх до дітей та молоді, таким чином поліпшуючи імідж країни, яка не лише поважає права дітей та молоді, а й ставить інвестиції в них на перше місце [3].

Варто зауважити, що сама громада формує та впливає на поведінку молоді. Так, захисними факторами громади є такі: турбота та підтримка, високі очікування по відношенню до молоді, можливості для молоді приймати участь у справах громади. Факторами ризику є такі фактори як дезорганізація спільноти, відсутність тісних зв’язків в громаді, брак поваги до культурних цінностей, брак поваги до культури більшості, позитивне ставлення в громаді до вживання алкоголю та наркотиків, доступність небезпечних речовин, відсутність молодіжних закладів і можливості для участі в просоціальних заходах.

Для ефективної реалізації молодіжної політики щодо формування здорового способу життя дітей та молоді на рівні громади потрібно формувати інфраструктуру молодіжної політики, а саме: забезпечувати діяльність молодіжних центрів і молодіжних працівників; сприяти формуванню та розвитку інститутів громадянського суспільства; налагоджувати міжгалузеву та між секторальну у взаємодії у молодіжній роботі; здійснювати оцінку ефективності молодіжної роботи на рівні громади (відповідно до розроблених показників) і звітувати перед громадою про стан роботи з молоддю; забезпечувати умови молодіжної участі та молодіжного громадянського контролю [2].

Ефективним ресурсом молодіжної роботи у громаді є залучення молоді до вирішення власних проблем, що відповідає сучасному науковому підходу до

управління соціалізацією молоді, за яким молоді люди виступають у ролі не пасивних спостерігачів суспільних процесів , а активних дійових осіб.

Однією з головних форм залучення молоді до вирішення власних проблем є молодіжна участь та волонтерська діяльність. Молодіжна участь – це підхід до організації роботи з молоддю, що передбачає побудову системи партнерських взаємин між дорослими і молодими людьми, організацію спільної роботи, спрямованої на підвищення рівня молодіжної громади, активне залучення молодих людей до реалізації соціальних програм.

На думку багатьох українських науковців та практиків, які працюють у молодіжному середовищі, зараз існує нагальна необхідність навчати молодь приймати рішення, працювати у відповідності з цими рішеннями і нести за це відповідальність. Однією з розповсюджених форм участі дітей та молоді у соціальній та молодіжній роботі є волонтерство. Волонтери залучаються до основних видів роботи з молоддю, обираючи собі завдання за принципом добровільного вибору, за власними уподобаннями та з урахуванням наявності елементарних навичок, що потрібні для виконання тієї чи іншої справи.

Таким чином, турбуючись про спосіб життя молоді в громаді необхідно проаналізувати її вплив на молодь і працювати не тільки з молоддю, а з усіма членами громади для формування загального сприйняття «культури здоров'я» та нівелювання ризикової поведінки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування». [Електронний ресурс]/ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ (дата звернення 21.04.2021).

2. Роль громади у формуванні здорового способу життя / Вакуленко О., та ін. [Електронний ресурс]. URL: http://www.health.gov.ua/Publ/conf.nsf/ (дата звернення 21.04.2021).

3. Україна приєдналася до всесвітньої ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді». [Електронний ресурс]. URL: http://www.kmu.gov.ua/ua/news/ (дата звернення 21.04.2021).

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Горностаєва Ірина Валентинівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Сумській області

Актуальність застосування інноваційних педагогічних технологій як ефективного механізму реалізації ідеї професійної освіти, не викликає сумнівів.

Сучасні педагогічні технології включають: технологію теоретичного навчання, технології мережевої освіти, лабораторно-практичні заняття, курсове проєктування випускних кваліфікаційних робіт, мережеву форму реалізації освітніх програм, технології модульного навчання, навчально-демонстраційний комплекс, особистісно орієнтоване навчання, виробниче навчання, навчальну та виробничу практику, метод проєктів і вирішення виробничих завдань, WorldSkills (світові вміння, універсальні вміння), імітаційне моделювання виробничих процесів тощо. Нові технології і їх застосування закріплені законодавчо [3].

Передові професійні освітні установи зосереджені в роботі над питанням створення науково обґрунтованої моделі ефективної системи підвищення якості освіти у підготовці фахівців, що спирається на сучасні досягнення – це:

- створення структури мережевої підготовки і безперервного підвищення наукової кваліфікації викладачів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації;
- створюються спільні з університетами лабораторії і кафедри з застосуванням інноваційних технологій у навчанні;
- формується система безперервної підготовки фахівців у системі школа – технікум – ЗВО (заклад вищої освіти) – післядипломна освіта;

- втілюються інноваційні педагогічні технології, що забезпечують взаємодію всіх учасників спільної діяльності з підготовки кадрів ЗНЗ, професійно-технічної освіти;

- впровадження у зміст освіти інноваційної технології модульного навчання.

Аналіз якості підготовленості фахівців свідчить про те, що випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти не завжди здатні перенести в практичну діяльність і використовувати в ній теоретичні знання. Удосконалення професійної практичної підготовки передбачає, по-перше, забезпечення її повноти (практичної підготовки до виконання всіх основних професійних функцій), по-друге, її цілісності (готовності до виконання не тільки окремих операцій, але і цілісної діяльності від початкового етапу до аналізу результатів). Пошук шляхів підвищення якості підготовки фахівців до практичної професійної діяльності привів до створення діяльнісних технологій. Одним з підходів до вирішення даної проблеми стала ідея моделювання професійної діяльності в освітньому процесі [1, 5].

Моделювання професійної діяльності – це її відображення в змісті навчання і в реальній навчальній діяльності учнів, яке, по-перше, дає їм правильне та повне уявлення про цілісність професійної діяльності (від визначення мети до самоаналізу процесу і результатів діяльності) і, по-друге, дозволяє їм в процесі навчання опанувати способами (діями, операціями) професійної діяльності настільки повно, що забезпечує безболісний перехід до реального виконання своїх обов’язків (професійних функцій).

Моделювання вимагає системного розгляду, з одного боку, професійної діяльності, до якої готують учнів (модель діяльності), з іншого – змісту освіти і навчання (модель підготовки).

До форм технологій мережевої освіти можна віднести елементи технології e-learning (з використанням ресурсів віртуальних коледжів та університетів), організацію групового спілкування через «LiveJournal» («Живий

журнал») або блогу викладача (тематичного, предметного), де він може створювати навчальні курси , рубрики за темами, організовувати форуми тощо.

Використання нового напрямку електронного навчання m-Learning (mobilelearning) з використанням сучасних мобільних засобів зв'язку (смартфонів, планшетників і т.д.) дозволяє здобувачу освіти в будь-який зручний час ознайомитися з матеріалами лекції, пройти тестування, прочитати необхідні для занять матеріали тощо [2].

Використання мережевих, інформаційних, дистанційних технологій ставить першочергове завдання – трансформація ролі викладача в освітньому процесі.

Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти із ролі єдиного джерела знань переходить у статус помічника здобувача освіти, здатного правильно і своєчасно зорієнтувати останнього в потоці освітньої інформації, надати консультаційну допомогу в критичному переосмисленні отриманого обсягу інформації, його аналізу та оцінювання [2].

У системі професійної освіти широко використовують технології співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти із соціальними партнерами [5]. Останнім часом велике поширення в теоретичному і виробничому навчанні набувають технології активного навчання.

Одними з найбільш істотних прийомів підготовки кваліфікованих та ефективних, в плані активізації виробничого процесу, фахівців в повній мірі вважаються ті компоненти освітнього процесу, освітнього середовища, що мають високу професійно-діяльнісну спрямованість (практика на навчальних полігонах, виробнича практика, вивчення спеціальних дисциплін).

Використання сучасних інноваційних технологій дозволить підвищити престиж робітничих професій, сформувати конкурентоспроможну особистість того, хто навчається шляхом розвитку індивідуальних професійних освітніх траєкторій; розробити і реалізувати модель професійного самовизначення здобувачів освіти, що володіють професійними компетенціями, які відповідають вимогам інноваційного виробництва і забезпечують міжнародний рівень професійної кваліфікації.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 218 с.

2. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті : навч. посіб. Київ : Київський національний економічний ун-т, 2013. 298 с.

3. Матеріали семінару для заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів освіти м. Львова // Сучасні технології навчання, 2018. 8 с.

4. Новолокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Х. : «Основа», 2012. 176 с.

5. Бабинюк О. Технології, методики навчання і виховання.[Електронний ресурс]. URL: http://www.ippo.if.ua/index.php/ (дата звернення: 07.04.2021).

ЗАСТОСУВАННЯ ДОДАТКІВ GOOGLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Грицай Алла Войтеховна,
викладач
ДПТНЗ «Лебединське вище професійне
училище лісового господарства»

Останнім часом у освітній практиці активно використовуються поєднання традиційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій, у тому числі і веб-технологій. Вони надають можливість підійти до вирішення будь-якої освітньої проблеми по-новому за рахунок дидактичних особливостей їх використання, що роблять їх привабливими для створення освітніх ресурсів.

Широкий набір сучасних інструментів (сервісів) для спілкування та спільної роботи викладачів та здобувачів освіти на основі хмарних технологій надає платформа Google, яка не вимагає додаткового апаратного обладнання і спеціального програмного забезпечення на комп’ютері користувача і відповідні сервіси якої є безкоштовними для навчальних закладів.

Які ж саме сервіси платформи Google використовують в своїй роботі педагоги ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»?

Серед таких сервісів можна виділити:

Gmail – пошукова служба веб-пошти, що поєднує в собі кращі функції звичайної електронної пошти та пошукову технологію компанії Google.

Google Диск – хмарне сховище, що дозволяє користувачам зберігати свої дані і ділитися ними з іншими користувачами в Інтернеті, надає можливість доступу до файлів або цілих тек окремим педагогічним працівникам та здобувачам освіти.

Google Документи – мережевий офісний пакет, що включає текстовий, табличний редактор і службу для створення презентацій, допомагає у створенні різноманітних документів.

Google Sites – даний сервіс допомагає здобувачам освіти у створенні проектних сайтів без жодної стрічки коду.

Персональний сайт педагога є одним з важливих показників оцінки інформаційної компетентності, демонструє його вміння представити свої педагогічні та методичні розробки для оцінки професійної компетенції, обміну досвідом, дозволяє брати участь у різноманітних конкурсах, конференціях. Безумовно, грамотно розроблений персональний сайт з актуальною інформацією, цікавими статтями, бібліотекою електронних книг, блогом, посиланнями на інші ресурси буде цікавий багатьом відвідувачам мережі Інтернет.

Створення веб-сайтів – важкий і кропіткий процес. Сьогодні Інтернет надає педагогу велику кількість ресурсів та інструментів для створення свого сайту і використання його в освітньому просторі Природно, що підтримка працездатності сайту і високих позицій у рейтингах пошукових систем потребують певних затрат часу та творчих ідей педагога.

Персональний сайт – це комунікаційний центр, що дозволяє перетворювати, зберігати, транслювати інформацію, спрямовану на вирішення

проблем освітнього характеру. Сайт може виступати і засобом масової інформації, і як засіб дистанційної освіти, і як інтернет-магазин навчально-методичної літератури та дидактичних матеріалів, як місце обговорення актуальних питань, як дошка оголошень, як файлообмінник, і, звичайно, як візитна картка педагога (*https://sites.google.com/view/kulinarlvpu* – сайт викладача професійно-теоретичної підготовки Грицай А.В. «Кулінарний вісник»).

Blogger – сервіс для створення авторських блогів.

Блог – це ваш щоденник, арена для щоденних ораторських вправ. Блог - це простір для співпраці і ваша інформаційна трибуна. Або місце для публікації останніх новин і доробок, потрібних посилань. Блог - це ваші власні думки і записи, якими ви можете поділитися з усім світом. Ваш блог стане таким, як ви побажаєте.

Блог викладача професійно-теоретичної підготовки Верхової О.М. *https://verhovaoxana.blogspot.com/*.

Для створення сучасного КМЗ використовуємо не тільки перераховані вище сервіси та технології, але багато інших, а саме:

- сервіс для створення електронних тестів «Мастер-Тест»: http://master-test.net/ru#m=Teacher_Tests;

- сервіс для створення інтерактивних вправ LearningApps: https://learningapps.org/myapps.php.

Використання інформаційних технологій надає можливість зосередити увагу на тих питаннях, яким і повинні займатися педагогічні працівники: на створенні і розширенні електронних освітніх ресурсів та їх використанні з метою підвищення якості навчання.

Отже, використання інформаційних технологій надає більшої свободи для діяльності викладачів.

Застосування педагогами закладу цих технологій надає можливість легкого та швидкого доступу до КМЗ процесу навчання; розширення і

зміцнення професійних зв'язків між окремими педагогами; підвищення рівня власної кваліфікації та професійної майстерності.

Список використаних джерел

1. Продукты Google [Електронний ресурс]. URL: http://www.google.com.ua/intl/ru/about/products/ (дата звернення 21.04.2021).

2. Лященко К. В. Google-сервіси: можливості та перспективи використання у сучасному освітньому середовищі URL: https://www.psyh.kiev.ua/ (дата звернення 21.04.2021).

3. Буртовий С.В. Хмарні технології в освіті: Microsoft, Google, IBM. [Електронний ресурс]. URL: http://oin.in.ua/ (дата звернення 21.04.2021).

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙСТРА. БЛОГ, ЯК ІСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ

Гришковська Алла Миколаївна,
майстер виробничого навчання
Криворізького професійного
будівельного ліцею

Необхідний компонент змісту сучасної професійної освіти – інформаційна підготовка, яка є однією з важливіших складових компетентності фахівця.

Інформатизація освіти передбачає широке впровадження і застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Інформатизацію професійної освіти визначають як: цілеспрямовану сукупність процесів: організаційних, правових, науково-технічних, навчальних, виховних, пізнавальних; процес актуалізації учнів і педагогів до життя та професійної діяльності в умовах інформатизації суспільства на основі створення єдиного інформаційно-освітнього середовища для оптимального та всебічного використання ІКТ всіма учасниками навчального процесу.

Інформатизація це тривалий, складний і багатофакторний процес.

Провідною метою процесу інформатизації професійної освіти є підвищення ефективності шляхом створення ІКТ-насиченого освітнього середовища, яке відповідає профілю професійної підготовки. Завдання інформатизації навчального закладу практично співпадають, і з оснащення закладів сучасними засобами навчання, які імітують виробниче обладнання та технології, що знаходяться на етапі впровадження).

Таким чином, інформатизація – це не просто тенденція, тренд, не самоціль, а засіб ефективнішого досягнення цілей, що стоять перед педагогічною системою.

Важлива роль у складному процесі підготовки майбутніх фахівців належить новітнім технологіям, заснованим на використанні кращих традиційних та інноваційних форм організації навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і ресурсів.

Середовище майстрів виробничого навчання досить конкурентне.

Використання інтернет-ресурсів – це сходинки, за якими визначається рівень професійної компетентності майстра виробничого навчання.

Як майстер виробничого навчання, створила власний блог http://grushkova74.blogspot.com/.

Рисунок 1 – Блог майстра виробничого навчання Гришковської А.М.

Блог – один із найбільш популярних типів сайтів. Він використовується для публікації новин, які будуть відображатися у хронологічному порядку.

Раніше блоги створювалися для того, щоб поділитися своїми думками з аудиторією стосовно актуальних питань.

Зараз поняття блогу отримало більш широкий сенс. Нерідко такі сайти схожі на тематичні енциклопедії. На них розміщують статті з певного напрямку. Можливість залишати коментарі нікуди не поділася, але люди йдуть на них не стільки заради розмов, скільки за професійно поданою інформацією, за знаннями.

Тут можна зібрати цікаву, важливу, актуальну інформацію, розміщувати матеріали на допомогу учням і студентам, власні розробки, ділитися своїми враженнями, спілкуватися з учнями та колегами.

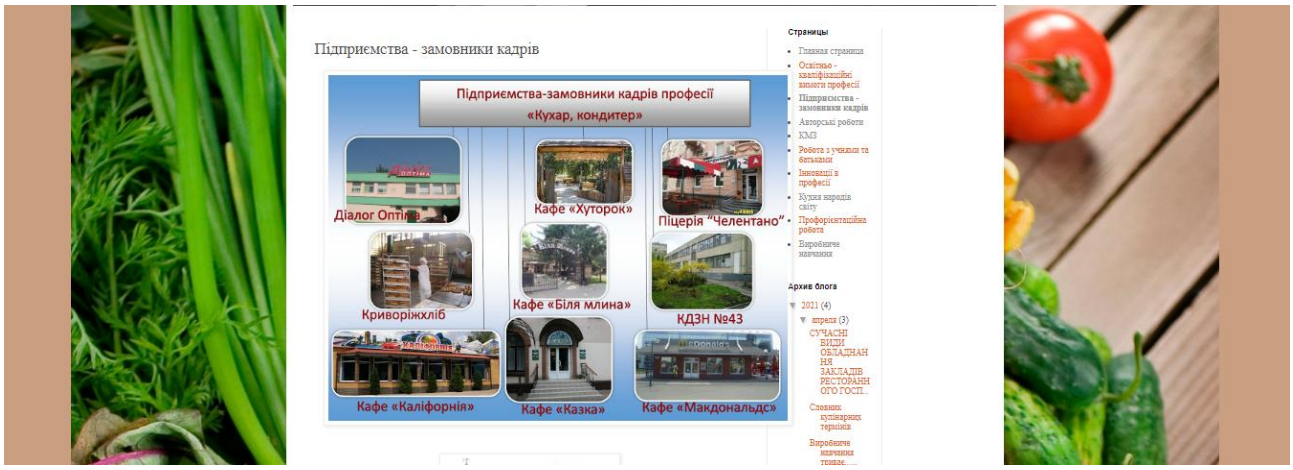

Рисунок 2 – Підприємства – замовники кадрів

Завдяки блогу ми маємо тісний зв'язок з підприємствами-замовниками кадрів. Ми можемо здійснити віртуальну подорож на підприємства, з якими ми працюємо. Ознайомитись з сучасним обладнанням.

Саме тут ми поєднуємо теорію з практикою, вдосконалюємо свій досвід, набуваємо майстерності.

Рисунок 3 – Навчання в лабораторії

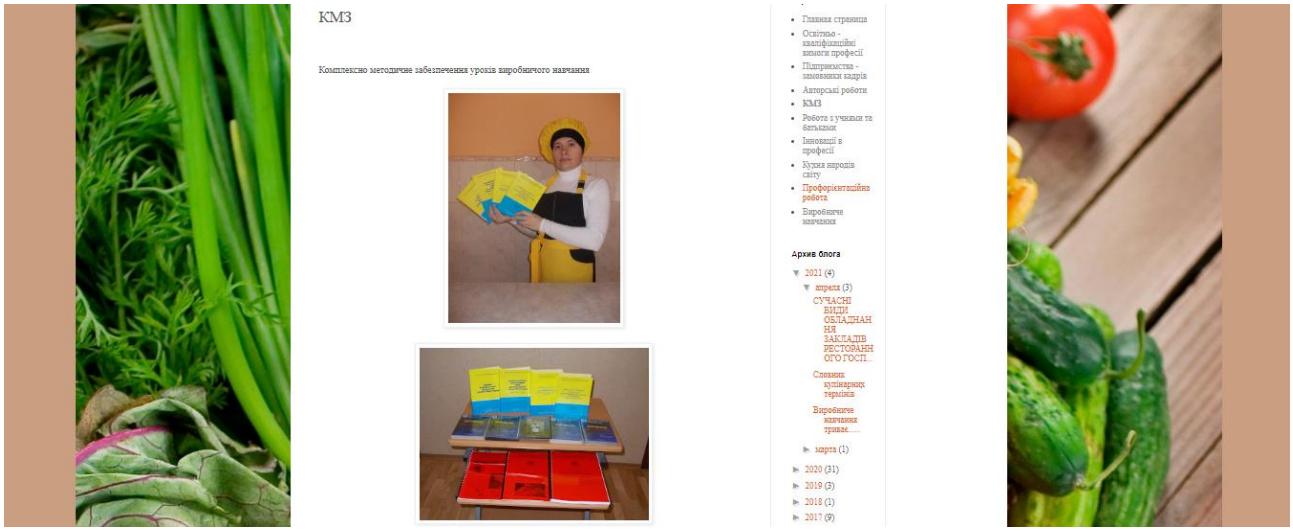

Рисунок 4 – Комплексно методичне забезпечення уроків виробничого навчання

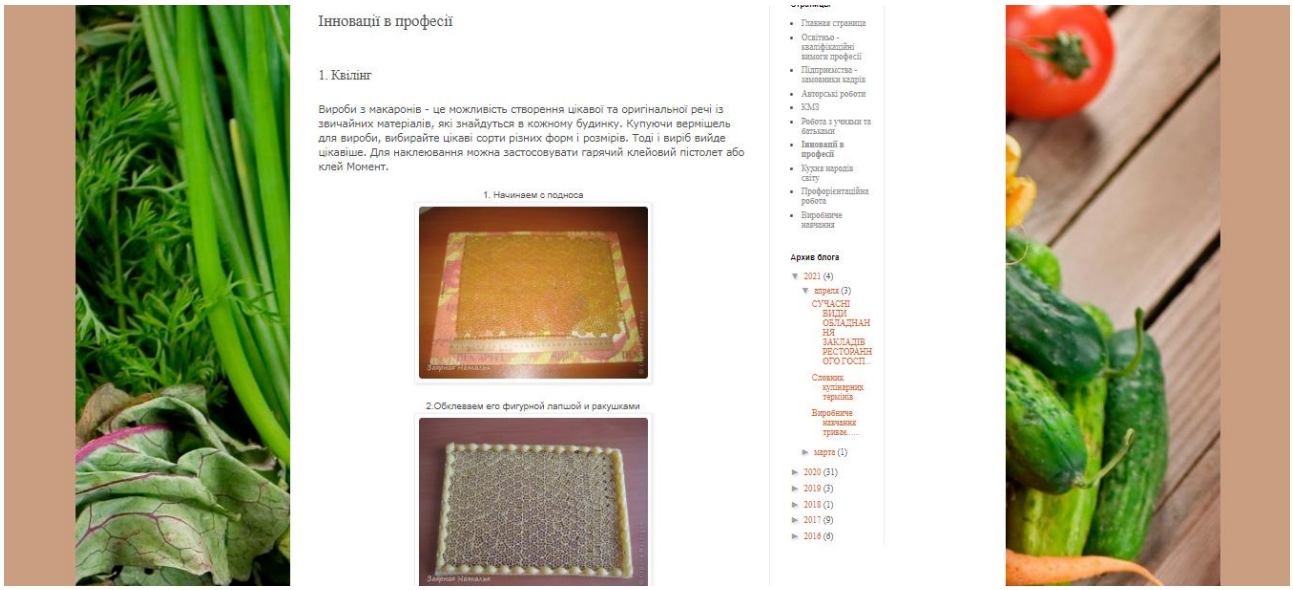

Рисунок 5 – Інновації в професії

Завдяки майстер- класам та виробничому навчанню в лабораторії, учні шкіл мають змогу разом з нами приймати участь дистанційно, відкривати для себе нові горизонти професій нашого ліцею.

Список використаних джерел

1. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навчальний посібник. Вінниця : Планер. 2011. 220 с.

2. Сайт майстра виробничого навчання Алли Гришковської. URL: http://grushkova74.blogspot.com/.

3. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. К. : Атіка, 2009. 684 с.

4. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене і виправлене. Рівне : Волинські обереги, 2011. 522 с.

5. Заболотний В. Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фізика)». Київ. 2010. 38 с.

6. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. К. : Вид. центр НЛУ, 2009. 380 с.

ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Гурко Олена Володимирівна,
майстер виробничого навчання
Маріупольського вищого металургійного
професійного училища

У сучасному виробництві, яке розвивається досить стрімко та вимагає постійного удосконалення вже існуючих форм виготовлення та розробки нової цікавої продукції, яка буде користуватися попитом у покупця, навчання однієї

єдиної професії та невеличкої кількості навичок вже давно стало не актуальним. Сучасні підприємства направлені на формування штату з зацікавлених, відповідальних, ініціативних працівників. Тому професійно-технічна освіта повинна охоплювати не тільки вивчення стандартних професійних компетенцій, а намагатися сформувати у майбутніх фахівців особистісні якості, які допоможуть їм стати конкурентоспроможними на ринку праці та стимулювати бажання постійного розвитку у професії, на своєму підприємстві.

Вже протягом декількох років спостерігається тенденція, коли діти приходять на навчання не звиклими до дисципліни, відповідальності, не розуміють необхідності отримання якісної освіти та професії. Тому педагогічним працівникам приходиться працювати над формуванням у таких здобувачів освіти позитивних якостей характеру та особистості. Чим раніше підліток зрозуміє необхідність виконання трудової дисципліни, пунктуальності, підтримання порядку на робочому місці – тим легше їй буде адаптуватися на місці роботи після працевлаштування.

Вкрай важливою є профорієнтаційна робота педагогічних працівників з учнями шкіл та їх батьками. Педагогічні працівники доносять дітям інформацію про професії, яким навчають у закладах ПТО, знайомлять з прикладами успіхів здобувачів освіти, які показують найкращі результати в навчанні та приймають участь у конкурсах і позакласних заходах.

Першочергове завдання педагогічних працівників у закладах ПТО – це зацікавити учнів, направити їх на розвиток тих найкращих рис та якостей, які в них є. У підлітковому віці, коли у підлітків стаються гормональні викиди, коли їм важко контролювати себе, та хочеться робити нераціональні та безглузді вчинки – дуже важко, але необхідно стабілізувати емоційний стан підлітків та направити їх енергію на пізнання та розвиток. Іноді достатньо просто доброго ставлення, емоціональної підтримки, коректної, спокійної розмови, а іноді потрібні більш жорсткі заходи. Складність освітньо-виховної роботи полягає ще в необхідності відшукати індивідуальний підхід до кожного підлітка.

Успішне педагогічне керівництво вихованням майбутніх робітників передбачає поєднання зовнішніх і внутрішніх стимулів. Коли зовнішні вимоги

приймаються підлітком і стають його внутрішніми вимогами до себе, тоді застосовувані педагогом засоби і методи виховання набувають подвоєної сили. Виховна робота повинна відповідати рівневі розвитку юнаків та дівчат, умовам, в яких вони живуть і працюють.

Велику зацікавленість у здобувачів освіти викликають перші спроби самостійного виконання нескладних робіт з професії. На підприємстві підлітки мають змогу, крім відпрацювання професійних навичок, ознайомитися зі структурою підприємства, різноманіттям технологій та продукції, корпоративними цінностями, програмами стимулювання та заохочення ініціативних та висококваліфікованих працівників. Здобувачі освіти мають змогу вирішити для себе – в якому структурному підрозділі їм хотілося би бути працевлаштованими. Виховним моментом є те, що підліток повинен зрозуміти, що виробнича дисципліна та відповідальне ставлення до роботи будуть актуальні на будь якому робочому місці любого підприємства. Важлива роль майстра виробничого навчання – це уміння прийти до компромісу при вирішенні чи узгодженні будь-яких питань на виробництві.

Здобувачі освіти мають змогу пройти пробне тестування з курсу «Основи професійної мобільності» на базовому підприємстві, що допомагає їм закріпити на практиці отримані знання, а також підлітки бачать як система працює у відношенні кожного робітника і які переваги надає уміння формувати, висловлювати та оформляти свої пропозиції щодо удосконалення виробничих процесів, питань охорони праці і як можуть бути оцінені найкращі пропозиції у грошовому еквіваленті. Виховання конкретними прикладами часто приносить більший результат, ніж історії про людей, з якими діти не знайомі особисто.

Нажаль іноді на виробництві відбуваються ситуації, які мають розбіжність з тим, чому ми навчаємо на теоретичних заняттях. Підлітки повинні усвідомлювати можливі небезпечні наслідки будь-якого порушення технологічних процесів та діючих нормативних документів. Добре, коли учнями керує свідоме, відповідальне ставлення до будь якої роботи. Іноді учні не задоволені, коли їх направляють виконувати прибиральні роботи, але якщо

поруч з ними працюють штатні працівники – підлітки починають сприймати вид роботи, як необхідність і вчаться утримувати свої робочі місця в чистоті.

Освітньо-виховний процес в закладах ПТО має спрямовуватись на розвиток у підлітків свідомого ставлення до навчання, прагнення до підвищення рівня своїх знань та умінь, удосконалення навичок,оволодіння сучасними методами праці. Успішне виконання цього завдання вимагає насамперед від самих педагогів профтехосвіти чуйності і принциповості, високого рівня загальної і педагогічної культури, відмінних професійних умінь, любові до своєї спеціальності та до педагогічної праці, почуття постійного вдосконалення професійної і педагогічної майстерності.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал електронного бібліотечного каталогу. Добірка журналів «Професійно-технічна освіта» за 2019 рік.

2. Іваськів О. Ф., Брик Р. С. На допомогу майстру виробничого навчання : метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 344 с.

3. Сушенцева Л. Л. Основи професійної мобільності: навч.-метод. посіб. Інститут ПТО НАПН України. Кривий Ріг : Видавничій дім, 2011. 163с.

МЕТОДИКА КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ З ПИТАНЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ФОРМУВАННЯ У НИХ ГОТОВНОСТІ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Джерелейко Людмила Володимирівна,
методист
ДНЗ «Мелітопольський багатопрофільний
центр професійно-технічної освіти»

Для України реалізація першочергових завдань стратегії «конкурентоспроможна особистість – конкурентоздатна освіта –

конкурентоздатна економіка», а також відповідної економічної, освітньої й науково-технічної політик є можливою за умови забезпечення високого рівня освітньо-професійного, в першу чергу економічного, рівня населення, модернізації організаційно-управлінської системи всіх видів економічної діяльності на інноваційних засадах [1]. Становлення національної інноваційної економіки потребує вирішення актуальної проблеми щодо формування готовності молоді, та взагалі населення країни, до адаптації к умовам соціально-економічного життя, що змінюється. Безперечно, один з напрямів вирішення зазначеної проблеми це розвиток у молоді підприємницьких здібностей, які забезпечуватимуть досягнення реальних успіхів у будь-якій області обраної ними професійної діяльності [2].

Швидкоплинно відбуваються зміни в житті, економіці, державі, з'являються інновації, а відтак і зростає кількість викликів перед системою освіти, зокрема професійної (професійно-технічної). Одним з таких викликів є необхідність модернізації змісту освіти та форм роботи, розширення кола діяльності закладу, зокрема консультування з питань професійного/кар'єрного розвитку майбутніх кваліфікованих робітників та формування у них готовності до підприємницької діяльності. Надважливим питанням професійної підготовки є педагогічна діяльність, спрямована на виховання здатного до самостійної дії фахівця - особистості, що характеризується професійною, соціальною, індивідуальною і територіальною мобільністю. В суспільстві із пріоритетом знань, кваліфікованому робітнику вже не досить тільки реагувати на накази, він повинен діяти самостійно, за власною ініціативою, вміти брати на себе відповідальність за прийняте рішення тощо. Щоб виробити в молоді цю здатність, система професійної (професійно-технічної) освіти має давати їм не тільки високотехнологічну підготовку, що відповідає вимогам та потребам ринку праці, а й розвинути ті вміння та навички, які сформують такого випускника. Крім того, випускник повинен мати здатність самоадаптації до умов, що стрімко змінюються, до життя, яке забезпечить йому місце праці за рахунок постійного, самостійного освоєння ним нових знань і вмінь.

У сучасному суспільстві понад 70 % працездатного населення України зайняті у сфері послуг. Основними одиницями сфери послуг сьогодення є не великі підприємства із серійним виробництвом, а фірми малого та середнього статку, які виникають і зникають за необхідності попиту на ринку послуг.

Така ж доля чекає пов'язані з ними робочі місця і професії. Вважається, що людина протягом свого професійного життя повинна освоїти три, чотири, навіть п'ять професій або часткових кваліфікацій. Звісно, така динаміка професійної біографії вимагає нового підходу майбутнього кваліфікованого робітника до самостійного і активного планування власної кар'єри з можливістю відкриття власної справи, а також наявності нових стратегій освіти впродовж життя.

В цьому зв'язку заклади системи професійної (професійно-технічної) освіти повинні стати не лише центрами підготовки професіоналів, але й сервісними центрами комунікації, платформами «продажу» кваліфікованих робітників, майданчиками становлення майбутніх підприємців. Якість навчання в тому чи іншому навчальному закладі таким чином буде визначатися тим, скільки випускників даного навчального закладу потребує ринок праці, а саме, яка кількість випускників і за який період часу після закінчення навчання (або у випадку втрати робочого місця) зможе знайти гарну роботу або реалізувати свій професійний потенціал у підприємницькій діяльності.

Освіта, об'єднуючі навчальну, дослідницьку та інформаційну функції, є дієвим чинником розширення економічних можливостей країни, виступає як реалізатор стратегії економічного зростання на основі знань. Здатність суспільства створювати і ефективно використовувати знання, перетворювати їх в джерело прибутку має визначальне значення для сталого економічного розвитку і підвищення життєвого рівня населення країни.

Дослідження питань кар'єрного консультування, професійного розвитку, підготовки учнівської молоді до підприємницької діяльності проводиться багатьма інституціями і науковцями, зокрема Інститутом професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України. Дослідження цього

актуального питання сьогодення висвітлено у наукових працях Ничкало Н. Г., Радкевич В. О., Орлова В. Ф., Базиль Л. О., Закатнова Д. О. Методики впровадження в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти консультування з професійного розвитку та молодіжного підприємництва є одними з питань для обговорення на науково-практичних конференціях, семінарах, вебінарах тощо.

Так, наші наукові пошуки дозволили з'ясувати, що існують дослідження, присвячені проблемам формування підприємницької компетентності в учнів старших класів на основі методу проектів (Т. Матвєєва) та формуванню підприємницької компетентності у студентів технікуму (О. Сулаєва). Разом з тим, результати аналізу наукових публікацій дають підстави стверджувати, що кількість наукових праць, присвячених проблемі формування підприємницької компетентності у молоді є обмеженою, поза увагою дослідників залишається питання розробки та впровадження методичного комплексу з питань консультування професійного розвитку та формування готовності до підприємницької діяльності майбутніх кваліфікованих робітників в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Нами пропонується розглянути логічну схему від аналізу наявного стану застосування методик планування кар'єри та формування готовності до підприємництва через опанування інноваційних знань і вмінь викладацького складу, модернізацію роботи зі здобувачами освіти, атестацію їхніх знань, вхідний та вихідний діагностичний моніторинг, до випуску навченого майбутнього кваліфікованого робітника. Навчений згідно з цією методикою випускник зможе в будь-якій ситуації (зміна або втрата роботи, просування по службі, перехід до підприємництва тощо) визначити свій потенціал, проаналізувати різні варіанти розвитку подій, прийняти обґрунтоване рішення і спланувати свої дії. Таким чином, система професійної (професійно-технічної) освіти буде готувати фахівця, який не тільки відповідає вимогам ринку праці із професійної точки зору, але й особистість, здатну діяти самостійно, відповідати за свою долю у світі, який постійно змінюється.

Фактично навчання плануванню власної кар'єри, формуванню готовності до підприємницької діяльності необхідно розглядати як постійний процес, що починається ще у загальноосвітній школі, продовжується під час здобуття ступеневої освіти, у тому числі професійної, і не припиняється навіть після отримання певної кваліфікації.

Список використаних джерел

1. Семів Л. К., Семів Р. А. Вплив вищої освіти на формування людського капіталу в умовах переходу до економіки знань. Регіональна економіка. 2009. №1. С. 15-25.

2. Філіпенко А. В. Готовність молоді до підприємницької діяльності як філософсько-педагогічна проблема. Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. 2009. Вип. С. 13-19.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Дорохова Леся Миколаївна,
заступник директора з виховної роботи
ДНЗ «Мелітопольський багатопрофільний
центр професійно-технічної освіти»

Сьогодні, в умовах корінної перебудови і реформування економіки на основі ринкових відносин, професійна (професійно-технічна) освіта, підготовка, подальша кваліфікація, підвищення рівню професійних надбань випускників, уміння їх адаптуватися в нових умовах має вирішальне значення. На шляху становлення цих задач одна з найважливіших ролей належить саме викладачам і майстрам виробничого навчання при оволодінні професіями будівельного циклу.

Сучасне, вкрай інформатизоване, глобалізоване суспільство потребує нових підходів до вирішення питань здійснення економічної освітньої

діяльності закладом освіти, які б можна було вважати ефективними та економічно компетентними. Актуальність означеної проблеми підтверджує факт зростання мотиваційного інтересу до способів та новаторських підходів у здійснені подібної підготовки. Вивчення досвіду країн з ринковою економікою дозволяє зробити висновок про те, що гострота питань теорії, оцінки та аналізу ефективності освітньої економічної парадигми існує і в теперішній час.

У сучасній економічній ситуації, ефективність бізнес-освіти є нічим іншим, як необхідною прерогативою обізнаного професіонала. Для подальшого вивчення доцільності та необхідності аналізу поняття економічної компетентності кваліфікованого робітника є необхідним визначення ключових положень категорії «ефективність».

Сукупний аналіз публікацій, присвячених формуванню компетентності, дає підстави вважати, що вона має розглядатися як процес створення єдиного інформаційно-освітнього економічного бізнес-простору, який забезпечить доступність і ефективність використання, інтеграцію та уніфікацію економіко-менеджерських ресурсів для всіх рівнів, ланок і підсистем життя. Сучасний бізнесовий сегмент економіки потребує спеціалістів, які б були економічно грамотними, практично вміли б реалізовувати отримані знання на практиці. Бізнес як економічна система ще тільки починає приділяти належну увагу освітнім процесам, що відбуваються в межах професійної підготовки та починає вбачати зацікавленість у якісній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі з питань обізнаності бізнес-середовища.

Діяльність та функціонування сьогоднішніх підприємств, установ, організацій засновано на економічних, політичних, професійних, ділових взаємодіях і комунікаціях, що кардинально визначають їх успішність на сучасному ринку праці.

Новий економічний простір сучасного професіонала вимагає знань специфіки й складності процесу побудови економічних відносин; з’ясування причин та наслідків невдалої їх побудови; оволодіння культурою ділового спілкування для можливості формування драбини взаємовідносин виробників –

постачальників – виконавців – споживачів; знання техніки головних напрямків економічної взаємодії на усіх ланках та етапах означеного концепту, зокрема в ситуаціях професійної взаємодії.

Говорячи про сучасну систему професійної освіти в Україні, ми маємо на увазі, що здобувачі освіти не тільки опановують якусь професію, але й в ході навчання вони розвивають свої пізнавальні здібності, опановують елементи загальнонаціональної культури, розумової і фізичної праці і виховуються, як особистості, а також набувають професійної та економічної компетентностей.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) при навчанні професії лицювальник-плиточник передбачає, перш за все, підготовку, яка ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Структура навчального модуля включає перелік професійних компетентностей та їх зміст, вичерпний перелік ключових компетентностей, які формуються протягом усього курсу навчання.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. У Законі Україні «Про освіту» поняття «компетентність» трактується як: «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [1].

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для професії.

У таблиці 1 наведено перелік економічних компетентностей, якими повинен оволодіти майбутній випускник при опануванні професією «лицювальник-плиточник».

Якщо навчання здійснюється безперервно на декілька професійних кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Таблиця 1 – Економічні компетентності, якими повинен оволодіти майбутній випускник при опануванні професією «лицювальник-плиточник»

Загально-професійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
Оволодіння основами ринкової економіки, екології, енергозбереження	*Знати:* - сутність поняття «підприємство», основи підприємницької діяльності; - організаційно-економічні форми підприємства; - основні принципи нарахування заробітної плати; - основи збереження та захисту екології в професійній діяльності. *Уміти:* - раціонально використовувати електроенергію; - проводити моніторинг цін матеріалів; - розраховувати заробітну плату за простими формами оплати праці; - використовувати енергозберігаючі технології.

Наприклад, при опануванні теми «Приготування розчинів» до професійних компетентностей стандарт освіти відносить вміння здобувачем освіти організовувати робоче місце для приготування розчинів та готових клейових сумішей; а також вміння готувати розчин вручну за даним складом і заданої рухомості; готувати клейові суміші за допомогою електроінструментів; контролювати якість приготування розчинів і клейових сумішей тощо.

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Передбачається, що отримані навички допоможуть майбутньому кваліфікованому робітнику орієнтуватися та вдало адаптовуватися у сучасних ринкових умовах.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал Верховної ради України. Законодавство України. Закон України «Про освіту» 2017р., Розділ 1, ст. 1, п. 15. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення 21.04.2021).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Жадленко Тетяна Іванівна,
викладач
Дніпрорудненського індустріального коледжу

Нинішній час потребує постійної модернізації освітнього процесу. Впровадження новітніх методик і технологій, професійної підготовки сучасних спеціалістів. Студент повинен навчатися самостійно, адже якість підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти визначається не тільки обсягом певних знань і навичок, а й здатністю до самоосвіти і творчої діяльності. Це розвиває інновації в освітньому процесі, які спрямовані на втілення головної ідеї: студент повинен стати активним співучасником освітнього процесу [2].

Поняття модернізація (в перекладі з англійської означає «осучаснення») описує велику кількість одночасних прогресивних змін у різних сферах соціуму: комплекс соціальних, політичних, економічних, культурних й інтелектуальних трансформацій; э синонімом сучасності, коли йдеться про зусилля слаборозвинених або відсталих суспільств, спрямовані на те, щоб наздогнати провідні, найрозвиненіші країни. Також термін «модернізація» вживається щодо різнорідних соціальних процесів [1].

Для рішення цієї задачі спрямовані зусилля викладачів нашого коледжу. Вони знаходять своє втілення в організації науково-дослідницької діяльності студентів.

Науково-дослідницька діяльність студентів складається з декількох ступеней і здійснюється за такими основними напрямками:

- науково-дослідницька робота (написання рефератів, підготовка і захист курсових і дипломних проектів, підготовка до семінарських занять тощо);
- науково-дослідницька робота студентів поза навчальним процесом, де вони беруть участь у навчальних гуртках, виконанні майстер класів під час проведення тижнів спеціальностей.

Наступним етапом науково-дослідницької роботи є організація її під час проходження студентами виробничих практик на нашому базовому підприємстві ПрАТ «ЗЗРК», а також на підприємствах м. Запоріжжя (завод «Мотор січ») і на підприємствах республіки Польші.

Заключним етапом науково-дослідницької роботи студентів є виконання дипломних проектів, що є самостійною роботою студентів і підводить підсумки вивчення ними навчального та практичного матеріалу під час навчання.

Все вище сказане в нашому сучасному світі і враховуючи епідеміологічний стан країни, що пов’язаний з COVID-19 потребує знання і вміння користуватися новітніми інформаційними технологіями, а насамперед мобільного навчання, як викладача так і студента.

Мобільне навчання – це коли студент та викладач мають мобільний доступ до освітніх ресурсів, і можуть взаємодіяти між собою.

Мобільне навчання пов’язане з електронним та дистанційним (змішаними) навчанням, особливістю якого є використання мобільних пристроїв. Таке навчання можна проводити незалежно від місця знаходження і відбувається при використанні портативних пристроїв.

Цей вид навчання надає можливість моніторингу знань в реальному часі, що дає можливість розглядати його як інструмент спільної роботи, спрямований на підвищення якості знань [3].

Отже, можна зробити висновки, що інноваційні технології паралельно з мобільним навчанням надають нову якість знань та найбільш повно відображає тенденції в освіті сучасної людини. Забезпечуючи постійний доступ до інформації в будь-який момент часу, мобільне навчання є новим інструментом у формуванні людини інформаційного суспільства, в якому поступово створюються нові середовища відпочинку, трудової діяльності і навчання, які є незалежними від місця та від часу і навіть віку навчаємого.

Список використаних джерел

1. Горбатенко В. П. Модернізація українського суспільства у контексті сучасних цивілізаційних процесів. Автореф. дис. д-ра політ. н. К., 1999. 36 с.

2. Холобцева І. П., Харитонова Л. Є. Впровадження інноваційних технологій як форми підвищення професійної підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти : Збірник наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської конференції «Економіко-гуманітарні проблеми сьогодення». : ТОВ «Промарц», 2019. 202 с.

3. Цепелєва А. А., Гризодуб Т. В. Мобільне навчання: зміст, програмне забезпечення. : Збірник наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської конференції «Економіко-гуманітарні проблеми сьогодення». : ТОВ «Промарц», 2019. 202 с.

ФОРМИ ВИХОВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ

Жукова Анна Робертівна,
заступник директора з виховної роботи
Львівського коледжу
транспортної інфраструктури

Проблема лідерства є сьогодні однією з найбільш популярних і одночасно найбільш складною і актуальною проблемою у сучасній педагогіці та дидактиці

З дидактичної точки зору для нас має значення те, що компетентнісний підхід – це, у першу чергу, спроба дати відповідь на запитання, чому і як навчати. Наукові дослідження свідчать, що в освіті компетентнісний підхід реалізується як ключові компетентності, загальні предметні вміння, прикладні предметні вміння; життєві навички.

У педагогічному контексті лідерство в системі професійної освіти набуває вагомості та значимості як центральна проблема активізації професійності фахових ресурсів. У зв'язку з цим, актуальним та важливим завданням постає наповнення лідерства особливим змістом сутнісних характеристик. Проблема лідерства є однією з найактуальніших у філософських та психолого-педагогічних наукових дослідженнях. Зацікавленість розвитком лідерських якостей у молоді виявлялася ще за часів Аристотеля і Платона.

Під формою виховання лідерських якостей ми розуміємо зовнішнє вираження узгодженої, цілеспрямованої, чітко організованої системи виховної взаємодії педагогів і студентів, що здійснюється у встановленому порядку та має своїм наслідком розвиток лідерського потенціалу особистості майбутнього фахівця.

У науковій літературі існує безліч класифікацій форм виховної роботи коли їх групують за певною виділеною ознакою.

За кількістю задіяних у них студентів, форми виховної роботи бувають:

- *масові* (конференції, тематичні вечори, зустрічі з видатними людьми, зльоти, конкурси, олімпіади, клуби за інтересами, робота в громадських організаціях, виставки студентських робіт, туризм;
- *групові* (організаційно-виховні години в студентських групах, гуртки, робота із засобами масової інформації, екскурсії у музеї на виставки,
- підприємства, відвідування театрів, кіно тощо);
- *індивідуальні* (робота з окремо взятим студентом - консультування, бесіда, урок тощо)

Однією із важливих *масових форм* підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців є *студентська наукова конференція* - передбачає організацію наукової діяльності студентів, які пропонують і

обговорюють результати своїх наукових робіт. Така форма розвиває розумові здібності студентів, практичне мислення, поглиблює інтерес до професії. У ході обговорення молоді люди торкаються найактуальніших тем науки і техніки. Студенти, які виступають у якості доповідачів формують навички самопрезентації, комунікативні вміння, риторичні здібності. За підсумками проведення наукової конференції видаються тези доповідей або збірники наукових статей студентів. Написання наукових робіт розвиває у майбутніх фахівців такі лідерські якості як логічне мислення, творчість, працелюбність.

Зустрічі з відомими людьми – це масова форма організації навчально-виховної роботи в ході якої студентська молодь контактує із державними діячами, провідними вченими, відомими політиками, представниками творчої інтелігенції, успішними особами тощо. Ця форма роботи апріорі передбачає реалізацію методу прикладу, коли знаменита чи просто успішна людина демонструє зразки інтелігентної поведінки, ввічливе відношення до публіки, ерудицію, розум, винахідливість і кмітливість. Ділячись спогадами із аудиторією студентів про непростий шлях сходження до вершин слави, відомі особистості розкривають секрет свого успіху.

Студентський туризм – це масова або групова форма виховання, яка передбачає пересування студентів у місця варті уваги за межами їх повсякденного середовища перебування. У залежності від цілі, що ставиться перед туристичною експедицією, розрізняють рекреаційний, оздоровчий, спортивний, діловий, пізнавальний (екскурсійний) туризм та інші. У вихованні лідерських якостей майбутніх фахівців усі види туризму мають розвиваюче, навчальне і виховне значення. Так, рекреаційний, оздоровчий і спортивний туризм додають сил, покращують нервове і психічне здоров’я. Діловий і пізнавальний туризм – сприяють формуванню професійної компетентності, національної самосвідомості, патріотизму інших моральних якостей.

Педагоги вважають, що *колективи художньої самодіяльності, концерти, творчі вечори, мистецькі фестивалі* є дієвими формами з розвитку лідерських якостей. Такі форми забезпечують, з однієї сторони підготовку студентів як виконавців, а з другої – формування високоморальної, духовної особистості з

розвиненими естетичними смаками. Святкові концерти і мистецькі фестивалі завжди емоційно забарвлені, супроводжуються відчуттями радості бадьорості, збудження внутрішнього стану.

Студентські олімпіади, конкурси, змагання є формами, які вмотивовують до першості, високих досягнень, формують у студентів вольові якості.

До найбільш поширених *форм групової роботи* з виховання лідерських якостей студентів можна віднести *організаційно-виховні години,* які передбачають міжособистісну взаємодію наставника і студентів чи будь-яких інших суб'єктів. Це, насамперед, форма виховної роботи керівника із групою, у ході якої студенти беруть участь у спеціально організованій діяльності, яка дозволяє реалізувати пізнавальну, орієнтувальну, спрямовуючу та розвиваючу функції.

Організаційно-виховні години повинні сприяти розвитку особистості студента, допомагати йому засвоїти і виробити власну систему цінностей набути конструктивних, проективних та організаторських умінь необхідних майбутнім фахівцям для самоствердження у професійній діяльності у ролі впевнених фахівців і лідерів.

Дієвість типової організаційно-виховної годин залежить від рівня її підготовки, що передбачає:

- виявлення потреб, мотивів, інтересів та рівня розвитку лідерських якостей студентів групи
- підбір цікавої і актуальної теми;
- формулювання мети;
- розробка методичного забезпечення;
- складання плану з конкретними питаннями, що виносяться на обговорення;
- визначення активу студентів з організації заходу;
- педагогічний супровід підготовчої роботи активу студентів (розподіл доручень, підбір матеріалу, складання сценарію, обладнання, репетиції тощо).

У рамках реалізації організаційно-виховних годин, для підвищення їх ефективності у формуванні лідерських якостей студентів, повинні застосовуватись різноманітні форми методи і прийоми виховної роботи (бесіди, диспути, зустрічі із цікавими людьми, тематичні лекції, вікторини, рольові ігри, читацькі конференції, тренінги тощо).

Відвідування театрів і кіно – такі форми групової роботи, поряд з іншим, за змістом повинні розкривати лідерство як психологічний і соціально-політичний феномен (перегляд вистав, документальних і художніх кінофільмів про відомих, успішних людей - лідерів нації, провідників суспільно-політичних рухів, організаторів чи про актуальні проблеми розвитку галузі тощо). Окрім цього, корисними будуть перегляди класичних шедеврів драматургії і кінематографу, що несуть значене виховне навантаження формуючи у студентів морально-етичні погляди, патріотичні якості, гуманістичні цінності, толерантність і екологічну культуру.

Потрібний виховний ефект у формуванні лідерських якостей майбутніх фахівців досягається при гармонійному поєднанні особистого і колективного. У зв'язку із цим важливе значення мають *індивідуальні форм виховання* до яких можна віднести бесіду, задушевну розмову, консультацію, формування списку спеціальної літератури для персонального читання, колекціонування, обмін думками, виконання доручення, надання індивідуальної допомоги в конкретній роботі, спільний пошук вирішення проблеми, завдання.

Індивідуальні форми виховання дозволяють оперативно змінювати педагогічну тактику при динамічності умов. Такі форми підбираються з урахуванням психологічних особливостей кожного студента. При цьому студент отримує своє завдання, що виконується незалежно від інших. Тому індивідуальна форма організації навчально-виховної роботи передбачає високий рівень активності і самостійності студентів.

З огляду на зазначене зупинимось на окремих формах індивідуальної роботи. Так, при складанні списку літератури для індивідуального читання кожного студента, наставник повинен знайти прогалини у знаннях вихованця, врахувати його інтереси. Відповідно до цього майбутнього фахівця можна

націлювати на опрацювання книг у яких описуються біографії успішних людей, наукової літератури з лідерології, творів літературної класики, що сприяють моральному розвитку особистості. Така робота розвиватиме ерудицію майбутнього лідера, поглиблюватиме його професійні знання, підвищить культурний рівень.

Керівник групи при допомозі індивідуальних форми роботи може з'ясувати який характер, розумові здібності, інтелектуальний потенціал вихованця. Які риси його особистості дозволяють досягати високих результатів, бути прикладом для інших і вести людей за собою. Також в індивідуальній роботі можна розкрити ті властивості особистості студента, що перешкоджають його утвердженню в ролі лідера (наприклад пасивність, побоювання публічних самопрезентацій, відсутність риторичних здібностей, невпевненість у собі, невміння будувати дружні міжособистісні стосунки).

Таким чином, впевнено можемо зробити висновок, що основною метою нашої щоденної педагогічної праці є – простежити процес формування та допомогти розвитку лідерських якостей, утвердити лідерство у системі професійної підготовки майбутніх фахівців, розкрити ці етапи формування з рекомендаціями, підготовленими педагогічними тренінгами щодо використання на кожному із них ефективних форм і методів навчально-виховної роботи.

Список використаних джерел

1. Гармаш С. А. Лідерські якості особистості керівника як запорука успіху / С.А. Гармаш, О.Е. Гашутіна // Управління інноваційними проктами та об'єктами інтелектуальної власності. 2009. С. 37–44.

2. Колпаков В. Лідерство – фактор суспільного розвитку / В. Колпаков, О. Анісімов // Персонал. Журнал інтелектуальної еліти. 2005. Вип. 9. С. 66–73.

3. Обозов М. М. Психологія міжособистісних відносин / М.М. Обозов. К. : Либідь, 1990. 191 с.

4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. К. : Академвидав, 2003. 379 с.

5. Палах П. Сучасні українські політичні лідери. Львів: Брама, 2002. 148 с.

6. Парыгин Б. Д. Социальная психология: истоки і перспективы. С.-Пб. : СПбГУП, 2010. 156 с

7. Психологический словарь / В. В. Давыдов та ін; под ред. В. В. Давыдова, А. В. Запорожца, Б. Ф. Ломова и др. М. : Педагогика, 1983. 448 с.

8. Психологічна енциклопедія / (авт.-упоряд. О.М.Степанов). К. : Академвидав, 2006. 424 с.

9. Слюсаренко Олег Олександрович. Поняття «лідер» і «лідерство» в сучасній науковій літературі //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2016. Випуск 2 (39).

10. Холландер Е. П. Динамика лидерства. М. : Инфра-М, 1998. 97 с

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПРОФЕСІЇ «МАШИНІСТ КРАНА МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА»

Завальнюк Тетяна Петрівна,
викладач спецтехнології вищої категорії,
викладач-методист
Маріупольського вищого
металургійного професійного училища

Перед викладачем сьогодні стоїть завдання допомогти здобувачам освіти в організації процесу діяльності, забезпечити їх ресурсами, стимулювати до самостійних пошуків, аналізу своєї діяльності, проявити свої таланти та творчий потенціал.

Основною метою навчального процесу стає не тільки засвоєння знань, а і оволодіння способами їх засвоєння, розвиток пізнавальних потреб і творчого потенціалу здобувачів освіти.

Сучасна освіта виступає зараз, як учасник процесу зародження нового всесвітнього інформаційного суспільства та знаходиться в самому серці проблем, пов'язаних з розвитком особистості, а професійна підготовка майбутніх фахівців має призвести до сучасного інформаційного суспільства.

За умов сучасних технологічних інновацій, що відбуваються в суспільстві, професійна освіта має забезпечувати формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей особистості – професійну компетентність фахівця.

Зараз це вимагає принципово нового підходу до формування професійних компетенцій майбутнього робітника та використання нових інформаційно-педагогічних технологій.

Для підвищення ефективності навчання конкурентоспроможних фахівців в умовах інформаційного суспільства, нині стає актуальним використання ресурсів мережі Інтернет, які доповнюють традиційні форми навчання.

Якісне викладання дисциплін у професійно-технічних навчальних закладах не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології, освітні ресурси та Інтернет. Вони дають змогу педагогу краще подати матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання учнів та підвищити їх інтерес до навчання. На додаток до вище перерахованих переваг педагог має можливість отримувати інформацію про сучасне обладнання, машини та механізми, які вивчаються під час навчання. Необхідним потенціалом володіють методики навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Формування інформаційно-освітнього середовища в професійно-технічних навчальних закладів З(ПТО). Орієнтація на нові освітні результати приведе до суттєвих змін. Перш за все, на актуалізацію завдання формування навичок самостійної пізнавальної і практичної діяльності учнів.

Здобувачі освіти використовують веб-ресурси не тільки під час підготовки до аудиторних занять, а й під час підготовки до позакласної та самостійної роботи, а саме виконання проектів, рефератів тощо.

Період, коли освітні ресурси використовуються автономно, поступово відходить у минуле. Сьогодні вони стають носіями знань та інформації в рамках інформаційно-освітнього середовища З(ПТО), регіону, асоціації навчальних закладів або більш глобальних освітніх об'єднань.

Головним джерелом знань в інформаційно-освітньому середовищі є електронні комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін. Проте їхнє ефективне використання та індивідуальний підхід до майбутніх кваліфікованих робітників забезпечується використанням всієї сукупності систем інформаційно-освітнього середовища.

Інформаційно-освітнього середовище має реалізовувати педагогічний процес, у якому повною мірою використовуються можливості інноваційних технологій, це дозволяє ефективно організувати індивідуальну і колективну роботу педагогів і учнів, а також інтегрувати різні форми й стратегії здобуття знань з навчальної дисципліни, яка спрямована на розвиток самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Найважливішим структурним компонентом інформаційно-освітнього середовища навчального закладу є електронний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, який може містити такі елементи: електронні підручники, що містять теоретичний матеріал; віртуальні лабораторні комплекси; завдання до практичних робіт; завдання для самостійних робіт; посилання на додаткові інформаційні ресурси з дисципліни в мережі Інтернет; додаткові навчальні матеріали (підручники, посібники і ін.).

Сучасні електронні підручники (навчальні комплекси) – один з методів якісної підготовки конкурентоспроможного фахівця.

Проблеми розробки і використання електронних засобів навчання є актуальними протягом усього періоду впровадження інформаційних технологій в освітній процес.

Електронний підручник (ЕП) застосовується безпосередньо в роботі зі здобувачами освіти на уроках при очному або змішаному (дистанційному) навчанні, для вивчення нового матеріалу, організації самостійної роботи, повторення і узагальнення знань (лекційний матеріал, презентації, практикуми,

анімації, відеоролики, фільми, тести для контролю знань тощо), а також для самостійних занять, для ліквідації прогалин та в позаурочний час.

Використання цих технологій вимагає дотримання наступних вимог:

1. Підручники повинні бути яскравими та мають містити достатньо інформації для навчального процесу.

2. При складанні підручників необхідно враховувати їх доступність у використанні.

3. Висловлюваний навчальний матеріал повинен бути коротким і зрозумілим.

4. Для наочності підручники повинні містити якомога більше ілюстрацій, анімацій та відео сюжетів технологічних процесів. Все це дозволяє активізувати розумову діяльність, прищепити інтерес до набуття нових знань.

Використання для навчання технології ІКТ сприяє підвищенню якості професійної підготовки за рахунок поєднання всіх можливих впливів на здобувача освіти одночасно: графіки, тексту, звуку і зображення. Вона дозволяє представити навчальний матеріал як систему яскравих опорних образів, що полегшує процес засвоєння та запам’ятовування матеріалу.

Електронний навчальний комплекс «Основи стропальної справи» (автори Завальнюк Т. П. та Скриниця Т. В.) написаний для здобувачів освіти, які навчаються за професією «Стропальник» з дисципліни «Технологія стропальних робіт» та тем дисципліни «Будова та обслуговування кранів металургійного виробництва» для професії 8333 «Машиніст крану металургійного виробництва».

У електронному підручнику подаються відомості з вантажопідіймальних машин та приладів, вантажозахоплювальних приладів, з виробництва стропальних робіт та охорони праці в галузі.

Він може бути використаний в процесі навчання в наступних напрямках:

• Самостійне вивчення та повторення навчального матеріалу зі стропальної справи учнями і самоконтроль засвоєння вивченого матеріалу;

- Проведення викладачем уроків-лекцій та бесід, узагальнюючих уроків зі стропальної справи, практичних робіт, на яких на якісно більш високому рівні можна вирішувати широкий спектр професійних задач.
- Проведення позакласних заходів.

Електронний навчальний комплекс «Основи стропальної справи» може бути корисним як для викладачів спеціальних дисциплін, так і для учнів та студентів, які навчаються за професією «Стропальник» в освітніх закладах та навчальних курсових комбінатах підприємств.

З 2013 року електронний навчальний комплекс «Основи стропальної справи» (http://slinger.pto.org.ua/ був розміщений на сайті ІПТО НАПН України «Контент-бібліотека для професійно-технологічної освіти» http://lib.pto.org.ua у розділі «Бібліотека порталу».

З початку 2016 року у МВМПУ продовжують працювати творчі групи над створенням електронних підручників нового покоління. Одна із груп педагогічних працівників почала роботу зі створення нового підручника «Крани металургійного виробництва» для навчання спеціалістів за професією «Машиніст крана металургійного виробництва».

По всій Україні спостерігається дефіцит фахівців простих робітничих спеціальностей. Маріуполь не став винятком – за даними міського Центру зайнятості робітничі професії завжди користуються попитом. Оскільки основним джерелом робочих місць в нашому місті є великі металургійні підприємства. Одна з таких спеціальностей – машиніст крана металургійного виробництва.

Підводячи підсумки, можна сказати, що професійно-технічна освіта все більше орієнтується на підготовку кваліфікованого робітника відповідного рівня та профілю, конкурентоздатного на ринках праці, компетентного спеціаліста, який не тільки вільно володіє професією, а і також готовий до постійного професійного зростання та професійної мобільності.

Список використаних джерел

1. Василенко Н. Методика підготовки та створення електронного посібника як засіб перманентного навчання керівників профільних

загальноосвітніх закладів у системі післядипломної освіти. [Електронний ресурс]. URL: https://pidruchnik.ucoz.ua/blog/ (дата звернення 21.04.2021).

2. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства/ збірник Матеріалів 1 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 грудня 2016 р.) / за заг. ред. В. О. Радкевич, Г. М. Романової; Інститут професійно-технологічної освіти НАПН України. Павлоград : ІМА-прес, 2016. 284с.

СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.ВПЛИВ ЗАСОБІВ STEM – НАВЧАННЯ НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ, ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО ТА КАР'ЄРНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Зайченко Наталія Олексіївна,
методист
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Сучасна стратегія професійного зростання педагога. Що це? Перш за все, навчання протягом життя. Кожен педагогічний працівник повинен мати свою власну стратегію професійного зростання в рамках роботи педагогічного колективу, роботи над індивідуальною проблемою (темою). Це не тільки підвищення професійної компетентності та фахової майстерності під час проходження курсів та стажування, але це є короткострокове навчання та інформальна освіта, самоосвіта, саморозвиток, само актуалізація, само просування себе як бренда в освітньому просторі згідно сучасних технологій само маркетингу, участь у різних заходах, Всеукраїнських і міжнародних конкурсах, майстер-класах, он-лайн семінарах, Всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях (семінарах), вебінарах щодо поширення та пропагування перспективного досвіду, напрацювання нових професійних

компетентностей, знань, умінь, навичок. Останнім часом значно підвищилися вимоги до кваліфікованих робітників з боку роботодавців. Сьогодні необхідні фахівці, які в повній мірі володіють різними видами професійної діяльності, мають високу інформаційну та управлінську культуру, володіють знаннями у галузі економіки. Необхідний новий підхід, що сприяє формуванню майбутнього фахівця, здатного до самореалізації, флексібілізації, гнучкої зміни способів і форм професійної діяльності.

Як зазначено у концептуальних засадах реформування професійної освіти України: Створюється «Сучасне освітнє середовище – матеріально-технологічне, соціальне й фізично-просторове оточення (доступне, інноваційне, бізнес-орієнтоване, відкрите, інклюзивне, ціннісно спрямоване, розвивальне, мотивуюче), програми, технології й засоби навчання, розумний дизайн, що сприяють набуттю особою компетентностей професійної освіти впродовж життя. Забезпечується перехід до системного запровадження ІКТ у всі види освітньої діяльності, створення он-лайн-платформ із навчальними й методичними матеріалами для здобувачів освіти і педагогів, використання електронних підручників, в тому числі і власно створених, особливо професійного спрямування, контент-бібліотек, старт-комплексів, нових ІТ-технологій, мультимедійних засобів навчання, соціальних професійних мереж. Створюються високотехнологічні навчально-практичні центри й лабораторії, започатковуються в освітньому процесі стартами, стимуляційні центри, освітньо-виробничі кластери».

Тому, тренд сучасної освіти – інтегроване навчання. Актуальність впровадження інтеграції в освітній процес зумовлена новими соціальними запитами. Інтеграційним процесам в освіті визначено найважливіше місце, оскільки вони спрямовані на реалізацію нових ідеалів – формування цілісної системи знань і вмінь особистості, розвиток її творчих здібностей та потенційних можливостей. Ідея інтегрованого навчання актуальна, оскільки за її успішної методичної реалізації передбачено досягнення мети якісної, конкурентоздатної освіти.

Актуальним напрямом модернізації та інноваційного розвитку природничо-математичного, гуманітарного профілів освіти виступає STEM-орієнтований підхід до навчання, який сприяє популяризації інженерно-технологічних професій серед молоді, підвищенню поінформованості про можливості їх кар'єри в інженерно-технічній сфері, формуванню стійкої мотивації у вивченні дисциплін, на яких ґрунтується STEM – освіта.

У Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки йдеться про впровадження інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, хмарних сервісів, сучасних платформ для забезпечення якісного надання освітніх послуг.

Впровадження інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій надають можливість інтенсифікувати освітній процес, підвищити рівень та якість сприйняття, розуміння та засвоєння знань. За допомогою медіа – та інтерактивних засобів педагогам легше використовувати підхід до викладання на основі впровадження інноваційних технологій, включаючи використання «кейсів», дослідно-пошукової роботи, навчальних ігор, виробничих ситуацій, проектних, проблемних технологій, діяльності. Як результат, учні набагато краще засвоюють інформацію та формують відповідні навички, перебуваючи в емоційно-комфортному середовищі, не втрачають бажання навчатися, генерувати ідеї та творити. Цифрові технології роблять процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним. При цьому технології не замінюють педагога, а доповнюють його. Таким урокам властиві адаптивність (природжена та набута здатність до адаптації), керованість, інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, часова обмеженість навчання. Тому, першочерговим завданням є формування національної політики цифровізації освіти як пріоритетної складової частини реформи освіти. Цифровізація, геймефікація, гаджетизація (використання різних гаджетів: електронні браслети, айфони, планшети, мобільні телефони тощо), SMART – технології – це прогресивні форми, технології, сервіси організації освітнього

процесу, активні сучасні методи навчання, навчально-методичні матеріали, обладнання для створення цифрового навчального середовища.

Список використаних джерел

1. Пуховська Л. Теоретичні засади професійного розвитку педагогів: рух до концептуальної карти: навчальний посібник. 2011. 97 с.

2. Сидоренко В. В. Розвиток професійної компетентності сучасного педагога в умовах відкритої освіти: кластерний аналіз. Вінниця : Вінницька міська друкарня. 2017. С. 8-17.

ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Кірнос Ростислав Леонідович,
майстер виробничого навчання
Професійно – технічного училища № 26
м. Кременчука

Інформатизація – сукупність взаємопов’язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, які спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Одним із важливих напрямків розвитку інформатизації освіти є нові комп’ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги цих технологій, котрі зумовили необхідність їх застосування у різних галузях людської діяльності, насамперед у тих, які пов'язані з освітою та професійною підготовкою.

Переваги інформатизації освіти – єдиного інформаційного освітнього середовища:

- створення вільного та відкритого доступу навчальних ресурсів для учнів і студентів незалежно від місця та часу;
- відкритість і доступність навчання й обміну кращими практичними здобутками педагогів;
- можливість створення оптимальних систем моніторингу якості освіти, проведення експертної оцінки програм і схем навчання тощо.

Створення гнучкої системи навчання з використанням сучасних інструментів і педагогічних методик, яка забезпечуватиме можливість індивідуальних траєкторій навчання (програм, термінів, місця навчання та сертифікації результатів навчання).

Інформатизація освіти передбачає широке впровадження і застосування інформаційно-комунікаційних технологій при здійсненні навчально-виховної, наукової та управлінської функцій, притаманних освітній галузі. Широке використання в освіті інформаційно-комунікаційних технологій змушує, подивитися на дидактичний процес, як інформаційний процес.

Інформатизацію професійної освіти визначають як: цілеспрямовану сукупність процесів: організаційних, правових, науково-технічних, навчальних, виховних, пізнавальних; процес актуалізації учнів і педагогів до життя та професійної діяльності в умовах інформатизації суспільства на основі створення єдиного інформаційно-освітнього середовища для оптимального та всебічного використання інформаційно-комунікаційних технологій всіма учасниками навчального процесу.

Інформатизація освітнього закладу – тривалий, складний і багатофакторний процес, складові частини якого поділяються на технічні, технологічні та методичні. Основною метою процесу інформатизації освіти є «підвищення ефективності навчально - виховного процесу завдяки розширенню обсягів та підвищенню якості подання інформації, вдосконаленню методів та прийомів її опрацювання, а також навчанню учасників навчально-виховного

процесу практичних навичок застосування прогресивних інформаційних технологій у конкретній діяльності».

Отже, інформатизація – це не просто тенденція, тренд, не самоціль, а засіб ефективнішого досягнення цілей, що стоять перед педагогічною системою.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал електронного наукового архіву Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка». URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/ (дата звернення 12.04.2021).

2. Офіційний вебпортал Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Науково-практична конференція «Новітні освітні технології». URL: http://confesp.fl.kpi.ua/ (дата звернення 12.04.2021).

3. Офіційний вебпортал електронної бібліотеки НАПН України: як засіб сучасного навчального середовища. URL: https://lib.iitta.gov.ua/ (дата звернення 12.04.2021).

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ)

Король Олена Володимирівна,
викладач економіки
ДНЗ «Запорізьке вище професійне
училище «Моторобудівник»

В епоху інформації виникає необхідність нових знань та ефективних навичок господарювання, тому набутий практичний досвід являється підґрунтям економічної поведінки людей, визначає рівень їх економічної

культури в суспільстві. Лише суспільство, яке володіє достатнім рівнем економічної культури, може досягти успіху в соціально-економічному розвитку.

Ринкові відносини вимагають від фахівців з економіки ґрунтовності професійних знань на рівні світових стандартів, творчого мислення, інтелектуального потенціалу для широкого вибору конкретних напрямів практичної діяльності.

Актуальність теми дослідження зумовлюється об'єктивними потребами ринкової економіки змінити структуру знань здобувачів освіти, зокрема професійно-технічної. Необхідність підвищення рівня економічної освіти в Україні вимагає розроблення стратегії викладання економічних дисциплін на засадах національної концепції економічної освіти.

На мій погляд, значення методики викладання економічних дисциплін для здобувачів освіти професійних (професійно-технічних) закладів недооцінюється. У практиці викладання економіки важливо не тільки розкрити зміст економічних категорій та концепцій, а й знайти ефективні форми передачі знань, домогтись їх засвоєння на рівні мислення та поведінки людини.

Методика викладання економічних дисциплін – це реальний сучасний механізм реалізації цілей і завдань активізації викладання як фактора підвищення якості економічної освіти.

У професійній діяльності випускники закладів професійної (професійно-технічної освіти) виконують облікову, аналітичну, економічну функції. Її реалізація змінює обсяг і зміст діяльності фахівця, який повинен бути готовий до виконання функцій професійної діяльності. Тому, навчальний процес має забезпечувати активну пізнавальну діяльність здобувачів освіти.

Ефективного професіонала визначають його професійні звички, а саме :

- Знання (відповідь на запитання «Що робити?» і «Чому це робити?»);
- Навички («Як це робити?»);
- Бажання («Чи хочу я це робити?»).

Важливо відзначити, що економічні знання найповніше реалізуються на практиці тільки тоді, коли праця ґрунтується не тільки компетентностях, а й на

досвіді творчої діяльності, який є результатом сукупності інтелектуальних умінь та науково-практичному світогляді.

Одним із ключових напрямів розвитку економічної освіти повинно стати підвищення якості навчання через впровадження в навчальний процес активних технологій. Зрозуміло, що традиційні методи мало допомагають у розвитку економічних вмінь. З іншої сторони, з'являється небезпека надмірного захоплення та ідеалізації інтерактивних методів навчання. Варто повернутися до думки Б. Гаврилишина, який вважає, що різноманітні інтерактивні методи необхідно використовувати тільки у комбінації один з одним, оскільки їх ефективність на розвиток економічних навичок є різною (рис. 1).

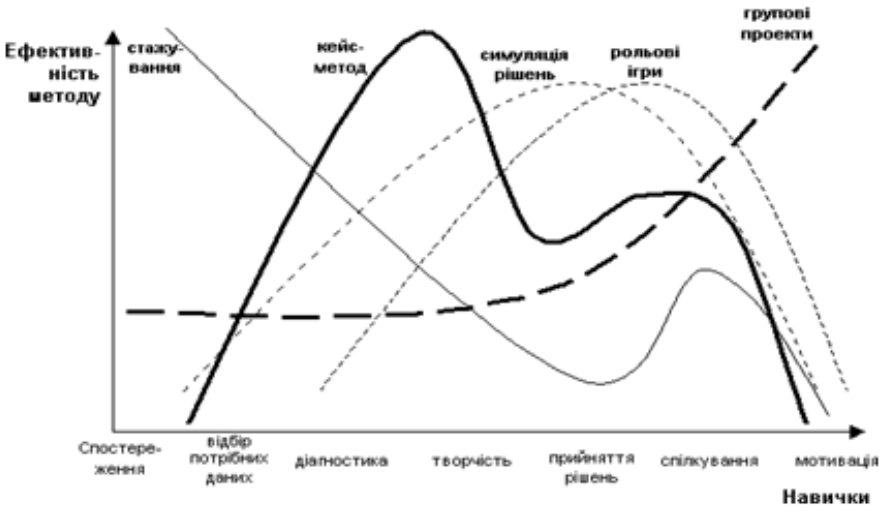

Рисунок 1 – Модель ефективного професіонала

Інноваційні технології навчання надають можливість займати не просто активну, але ініціативну позицію в навчальному процесі, не просто «засвоювати» запропонований викладачем матеріал, але пізнавати світ, вступаючи з ним в активний діалог, самому шукати відповіді та не зупинятися на знайденому як на остаточній істині.

Список використаної літератури

1. Аксьонова О. В. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посібн. К. : КНЕУ, 2006. 708 с.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ - ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Кулинич Олена Анатоліївна,
заступник директора
з навчально-методичної роботи
ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище

Знайомство з основними принципами Четвертої промислової революції, з технологіями Індустрії 4.0 (а зараз вже відбувається народження підходу Індустрія 5.0), аналіз прогнозів, які передують формуванню глобального ринку праці у недалекому майбутньому, темпи, з якими світ переходить до цифрової економіки внаслідок кризи, спричиненої COVID-19, пояснюють, чому Європейська освітянська спільнота аж настільки переймається цифровою трансформацією та розвитком цифрових компетентностей.

Оскільки цифрові технології проникають у галузі через роботизацію, штучний інтелект, тривимірний друк, очевидно, що відповідні цифрові компетентності є частиною основного набору компетентностей для представників робочої сили в нових умовах. Відтак, вони повинні стати невід'ємною частиною навчальних програм, компонентом та форматом навчальних середовищ закладів професійної освіти.

Окрім забезпечення молоді відповідним набором компетентностей, заклад професійної освіти може відігравати ключову роль у забезпеченні постійного навчання дорослих, підтримці кар'єрних шляхів та працевлаштуванні. Однак, для реалізації програм первинної професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, забезпечення принципів безперервного навчання впродовж життя кваліфікованих кадрів для сучасної економіки, необхідні кроки в напрямку цифрового розвитку закладу професійної освіти, забезпечення рівня цифрової компетентності випускників не нижче базового рівня.

Про необхідність цифровізації професійної освіти як рушійної сили для інноваційних перетворень, фактору зростання привабливості професійної освіти йде мова і у Рекомендаціях Ради Європи від 24 листопада 2020 року щодо професійної освіти та професійної підготовки (ПТО) для стійкої конкурентоспроможності, соціальної справедливості та стійкості [1].

В нещодавно опублікованій доповіді «Інновації та цифровізація: звіт робочої групи ET2020 з професійної освіти та навчання», представлено 1 бачення, 2 точки зору та 8 поглядів, а також найкращі практики з усієї Європи, які мають на меті показати, як інновації та цифровізація сприяють якісній професійній освіті в нових умовах [2]. Багато країн вже включили цифрові компетентності до навчальних програм, відбувається постійний пошук шляхів трансформації професійної освіти, формується бачення того, як інновації та цифрові рішення стануть частиною та необхідною умовою для того, щоб системи професійної освіти повністю прийняли зміни та забезпечили сучасні та майбутні виробничі системи робочою силою.

Професійна освіта України поки не має системного бачення цифрового перетворення, програмного документу, який забезпечив би цифрову трансформацію та розвиток кожного закладу професійної освіти. Але позитивна динаміка в цьому напрямку вже явно простежується.

Україна перебуває на переломному етапі цифрових трансформацій. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 167-р схвалено Концепцію розвитку цифрових компетентностей, реалізація якої дасть змогу прискорити процеси цифрової трансформації в Україні [3].

Поточний цифровий перехід – це можливість прискорити освітні реформи. Міністерство освіти і науки, разом із Мінцифри готує запуск окремої версії цифрограму для вчителів, який допоможе педагогам об'єктивно оцінити власний рівень цифрової компетентності. Нещодавно представлено для громадського обговорення український аналог Європейської Рамки цифрової компетентності (DigComp) – Опис рамки цифрової компетентності для громадян України [4].

20 квітня 2021 року Європейський освітній фонд у партнерстві з Об'єднаним дослідницьким центром Європейської Комісії, у тісній співпраці з Міністерством освіти і науки та Міністерством цифрової трансформації України запустив пілотний проєкт SELFIE (саморефлексія щодо ефективного навчання шляхом сприяння використанню інноваційних освітніх технологій) - це безкоштовний сучасний інструмент, призначений допомогти закладам освіти впровадити цифрові технології у освітній процес. Всього в проєкті візьмуть участь 30 закладів професійно-технічної освіти з 10 регіонів.

Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище» вже мав нагоду переконатися в дієвості та ефективності цього інструменту: з 25 січня до 14 лютого 2021 року колектив та здобувачі освіти пройшли опитування SELFIE, отримавши інтерактивний звіт, на підставі якого формується план цифрового розвитку закладу.

Список використаних джерел

1. COUNCIL RECOMMENDATION of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience [Електронний ресурс]. 2020. URL: http://bit.ly/2NrMhVG (дата звернення: 20.04.2021).

2. Innovation & digitalisation A report of the ET 2020 Working Group on Vocational Education and Training (VET) : EIGHT insights for pioneering new approaches [Електронний ресурс]. 2020. URL: https://bit.ly/2NzRpXF (дата звернення: 20.04.2021).

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 167-р Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації [Електронний ресурс]. 2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text (дата звернення: 20.04.2021).

4. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України [Електронний ресурс]. 2021. URL: https://bit.ly/3rBs8KL (дата звернення: 20.04.2021).

ON-LINE ТЕСТУВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ – ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Курлянчик Ольга Володимирівна,
викладач
Дніпрорудненського індустріального коледжу

На даний час в Україні триває процес стрімкого наповнення освіти новими засобами інформаційних технологій, які призводять до необхідності якісної оцінки знань, використовуючи всі наявні сучасні методи навчального процесу. Швидкий розвиток інформаційних технологій, наповнює суспільство новими можливостями, які набагато полегшують діяльність людини в усіх сферах життя.

Сьогодні немислимо уявити життя без нових інформаційних технологій, які допомагають якісніше передавати, засвоювати й перевіряти матеріал, тому питання розробки і впровадження електронної форми підсумкового та тестового контролю є актуальним при підвищенні ефективності та якості навчання.

У зв'язку з цим постає питання трансформації методики підсумкового та тестового контролю на використання більш ефективніших, цікавіших засобів, а це – on-line тестування та контролю знань, що нам дають новітні технології [1]. В першу чергу, це можливість студентові самостійно отримати результат при засвоєнні теоретичних знань, які він (студент) освоїв на лекції чи самостійно за допомогою індивідуального розв’язання поставлених викладачем завдань.

У навчальних закладах всього світу, відповідно до систем освітнього процесу, оцінювання навчальних досягнень студентів проводиться за допомогою електронних тестів [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що дана тема не є новою, певні дослідження є висвітлені в працях С. Воскерч’яна, Т. Ільїної, Д. Кучми, Т. Лукіної, А. Мандрики, І. Рапопорта, Н. Розенберга, И. Роберт та

багатьох інших науковців, які активно працюють над тематикою розробки і впровадження у навчальний процес підсумкового та тестового контролю.

Метою статті є аналіз, вдосконалення існуючих інструментів підсумкового та тестового контролю знань, призначених для діагностики якості засвоєння інформації, що набувають здобувачі аудиторно чи самостійно в процесі навчання.

Важливу роль під час організації навчального процесу на основі будь-якої освітньої технології відіграє контроль отриманого рівня знань. Процедура контролю в процесі навчання виконує функцію констатації факту з метою отримання якісного рівня готовності студента.

Традиційна форма навчання має перелік недоліків, які не дозволяють якісно та ефективно проводити детальний аналіз навчальної діяльності усіх здобувачів, так як викладачеві не вистачає часу для опитування всієї аудиторії. Модернізація контролю навчального процесу потребує сучасної комп'ютерної техніки та засобів комунікації, що не є перешкодою у його активному використанні. Проведення on-line електронного контролю знань є основою отримання об'єктивної незалежної оцінки рівня навчальних досягнень здобувачів (знань, інтелектуальних умінь і практичних навичок).

Під on-line електронним контролем розуміють процедуру, що дозволяє оцінити рівень засвоєння і розуміння досліджуваного матеріалу з метою управління поточним навчальним процесом і забезпечення індивідуалізації навчання в електронному середовищі. Електронне тестування – це процедура атестації, встановлення відповідності особистісної моделі знань, нової необхідної стандартизованої моделі. Необхідно відмітити, що саме для викладачів електронний контроль має суттєвий перелік переваг перед традиційною формою контролю якості знань:

- надає можливість оперативної перевірки знань великої кількості здобувачів одночасно;

- звільняє викладача від виконання рутинної роботи та організації масового контролю, що додає більше часу на вдосконалення своєї професійної діяльності, на розробку та використання новітніх засобів.

Електронний контроль має також перелік недоліків, а саме:

- зменшення мовного контакту здобувача із викладачем;
- стандартизоване мислення, де нехтується рівень розвитку особистості;
- трудомісткість процесу – на розробку комплексу завдань потрібно багато часу.

Електронне опитування виступає однією із інноваційних форм, які вже не один рік використовуються в процесі освіти. Дана форма контролю якості знань є дуже популярною за кордоном, та й в Україні теж активно розробляється.

Ефективність даного методу роботи системи полягає в наступному: здобувача, який пройшов on-line електронне опитування, можна оцінити, отримавши час виконання завдання і кількість вірно виконаних питань. Слід відзначити, що система забезпечує ефективну перевірку та моніторинг навчальної діяльності як окремого здобувача, так і цілої групи, що ефективно використовувати для самостійної роботи та нової дистанційної форми навчання [3].

Результати досліджень показують, що використання on-line електронного опитування покращує якість перевірки знань, формує позитивне ставлення до предмету навчання та об’єктивно і оперативно здійснює контроль викладачем.

Отож, розробка і використання on-line електронного опитування знань здобувачів є необхідною в умовах кредитно-модульної системи у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, так як сприяє підвищенню якості знань здобувачів та ефективності контролю в процесі навчання а також економії часу на заняттях, формуванню незалежної самооцінки здобувачів.

Список використаних джерел

1. Щевелева Г. М. Диагностическое тестирование предметных знаний первокурсников. Педагогика. 2001. №7. С. 53-58.

2. Вимірювання навчальних досягнень школярів і студентів: гуманістичні, методологічні, методичні, технологічні аспекти : тези доповідей І Міжнародної науково-методичної конференції. Харків : ОВС, 2003. 112 с.

3. Сидорчук Л. А. Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес вищих шкіл. Проблеми педагогічних технологій : збірник наукових праць. Луцьк : ЛІРоЛ, 2010. Вип. 1. С. 280-286.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Лабудько Валентина Семенівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Сумській області

У час глобальної інформатизації суспільства постає проблема відшукання ефективних шляхів й інноваційних підходів, які сприятимуть якісній підготовці майбутніх спеціалістів з різних галузей. Одним із можливих способів вирішення цього завдання є цифровізація освітнього процесу закладів освіти, що у цілому забезпечує розвиток будь-яких сфер діяльності.

На необхідності цифровізації освітньої сфери акцентовано в низці нормативно-правових документів. Зокрема у Законі України «Про освіту» (2017) поміж ключових компетентностей визначено інформаційно-комунікаційну (Стаття 12. Повна загальна середня освіта).

Кардинальні зміни в усі сфери життя, у тому числі й освіту, приніс 2020 рік. З одного боку, він створив деякі проблеми для учнів та викладачів, а з іншого – посприяв стрімкому розвитку цифрових освітніх технологій. Сьогодні з’явилися нові вимоги до усіх учасників освітнього процесу: від особистісних і професійних якостей, творчих, креативних можливостей до знань і вмінь оперування ними. У сучасному суспільстві освіта людини протікає в умовах

інформаційного освітнього середовища, метою якого є розвиток цифрової компетентності особистості [1].

Цифрові технології полегшують життя, оптимізуючи рутинні процеси, нівелюючи кордони в освітньому просторі, що виходить за межі своєї країни та континенту. Постає потреба у висококваліфікованому фахівцеві, котрий зможе ефективно, появляючи активність, відповідальність, наполегливість і креативність, вирішувати завдання самостійно. Завдяки ретельно організованому цифровому середовищу освіта стає більш доступною і комфортною, що вкрай важливо за умов мінімальних затрат – часових, фінансових, людських ресурсів.

Цифровізація передбачає принципово новий формат освітнього середовища, в основі якого цифрові технології, що забезпечують зручні та доступні сервіси і платформи для підвищення конкурентоспроможності, більш ефективної взаємодії усіх учасників освітнього процесу, підвищення його прозорості, підвищення ролі інтелектуальної власності, розвитку цифрових навичок. Однак цифровізація жодним чином не повинна сприйматися виключно як самоціль. Вона – лише інструмент. Тотальна діджиталізіція освіти передбачає цілу низку дій. Насамперед це розбудова сучасної інфраструктури, модернізація законодавчої площини, а також підготовка кваліфікованих фахівців, котрі володіють цифровою компетентністю. Така грамотність є пріоритетною, адже дозволяє набувати компетенцій в інших сферах більш ефективно, витрачаючи менше зусиль і часу.

Такі зміни потребують від педагога вільного володіння цифровим освітнім середовищем. Цифрове середовище вимагає від викладачів іншої ментальності, картини світу, більш досконалих способів і форм роботи з учнями [2]. З огляду на це можна сформулювати ті завдання цифровізації, які повинні бути поставлені перед закладом професійної (професійно-технічної) освіти: – забезпечення навчання та підвищення кваліфікації викладацького складу щодо використання цифрових технологій в освітній діяльності; – реалізація цифрових технологій в освітньому процесі; – надання можливості

колективного використання цифрових ресурсів і вільного доступу до них у хмарних сервісах. Окрім безпосереднього впливу на ефективність навчального процесу, цифровізація надає ланцюг непрямих переваг, зокрема оптимальне використання часу задля більш ефективного формування ключових компетентностей. Завдяки цифровізації освітній процес стає більш персоналізованим, доступним і гнучким [3]. Це, у свою чергу, забезпечує комфортні умови для самонавчання, ефективного розвитку та кар'єрного зростання.

Сьогодні цифровізація постає як ключовий фактор удосконалення системи освіти. Цифрові технології роблять освітній процес мобільним, диференційованим та індивідуальним. При цьому вони не замінюють викладача, а гармонійно доповнюють його. Заняттям, що побудовані на засадах використання цифрових технологій, властиві адаптивність, керованість, інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, а також часова необмеженість навчання. Крім того, цифрові технології надають ряд нових можливостей як для викладачів так і для учнів: отримання задоволення від захопливого процесу спілкування і пізнання; автоматизація більшої частини викладацької роботи, вивільняючи час на пошук, спілкування, самовдосконалення, індивідуальну роботу з учнями; забезпечення зворотного зв'язку підвищення ефективності управління освітнім процесом та освітою в цілому.

Цифрові технології в сучасному світі – це середовище існування, яке відкриває нові можливості: навчання в будь-який зручний час, безперервну освіту, можливість проектувати індивідуальні освітні маршрути, зі споживачів електронних ресурсів стати творцями.

Список використаних джерел

1. Генсерук Г. Р., Мартинюк С. В. Розвиток цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. Інноваційна педагогіка. Одеса, 2019. Вип. 19, т. 2. С. 158-162.

2. Радзієвська О.Г. Інформаційна грамотність та цифрова нерівність: убезпечення дитини в сучасному інформаційному просторі // Інформація і право, № 1, 2017. С. 20-27.

3. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: збірник тез доповідей учасників всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 28 лютого 2018 р.) / за заг. ред. О. Коневщинської, О. Овчарук. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОФЕСУ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ В ПРОФЕСІЙНО - ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ

Лазарєва Олена Миколаївна,
викладач
ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей»

Необхідний компонент змісту сучасної професійної освіти – інформаційна підготовка, яка є однією з важливіших складових компетентності робітника.

Інформатизація освіти передбачає впровадження нових технічних засобів, удосконалення технологій і методик навчання, залучення до навчально-виховного процесу сучасної комп’ютерної та телекомунікаційної техніки, програмних педагогічних засобів. Основною метою процесу інформатизації освіти є підвищення ефективності навчально-виховного процесу завдяки підвищенню якості подання інформації, вдосконаленню методів та прийомів її опрацювання.

Інтернет-технології – частина нашого життя. І давайте чесно – цікава та важлива частина, без якої ми вже не можемо уявити своє майбутнє. Потрібно використовувати їх із користю для себе та учнів. Тим паче, що зараз існує стільки додатків, стільки сайтів, створених якраз для навчання. Посилання на інтернет-ресурси допоможуть педагогу зробити урок цікавішим, захопливішим.

Можна відзначити, що ефективність застосування Інтернет - ресурсів на уроках, полягає в тому, що:

1. Використання Інтернет-ресурсів підвищує інформаційну культуру учнів.

2. Забезпечується оперативність поповнення навчального матеріалу новими відомостями.

3. Уроки стають більш цікавими, насиченими, якісними, результативними.

4. Забезпечується об'єктивність і незалежність результатів учня від думки вчителя.

5. Підвищується мотивація до навчання.

Використання різноманітних інтернет-ресурсів забезпечує інтерактивність навчання, яке здійснюється за рахунок прямого та зворотного зв’язку з тими, хто навчається, під час виконання вправ і практичних завдань.

При викладання економіки я використовую різноманітні інтернет-ресурси для того, щоб зацікавити та мотивувати учнів, змінити види діяльності, об’єктивно оцінити результати кожного учня та побачити прогалини в знаннях учнів.

Наприклад, я часто використовую конструктор LearningApps, який призначений для розробки, зберігання інтерактивних завдань з різних предметних дисциплін, за допомогою яких учні можуть перевірити і закріпити свої знання в ігровій формі, що сприяє формуванню їх пізнавального інтересу (рис. 1).

Наприклад, інтернет-ресурс LiveWorksheets дозволяє педагогам будь-яких напрямів «оживити» ті матеріали, які існували до цього у друкованому вигляді (рис. 2).

Ресурс Padlet використовується для збирання інтерактивної «дошки», на якій можна розмістити як і новий матеріал по темі, а також питання для закріплення, тестові питання, розділивши групу на підгрупи чи по варіантам (рис. 3).

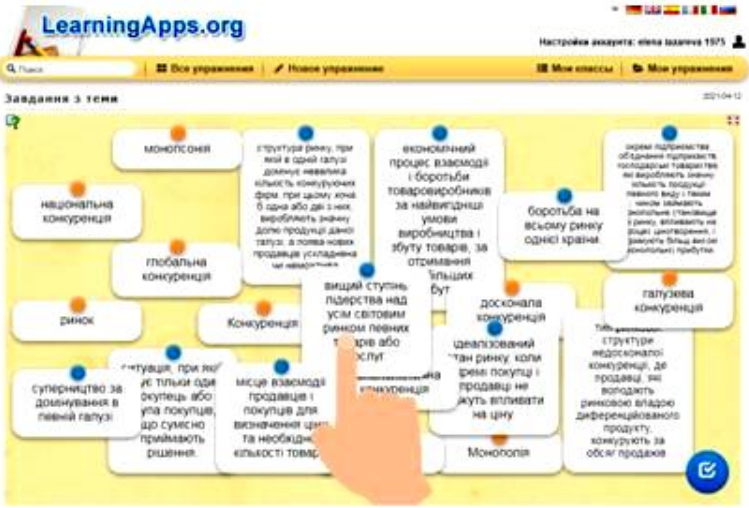

Рисунок 1 – Інтерактивне завдання з використанням конструктору LearningApps

Рисунок 2 – Матеріали інтернет-ресурс LiveWorksheets

Рисунок 3 – Інтерактивна дошка ресурсу Padlet

Також часто використовую сервіс Wizer.me – це простий і швидкий інструмент для створення інтерактивних робочих аркушів із завданнями і

вправами, в тому числі і на основі відео. Можна скористатися вже створеними робочими листами з багатьох тем, а можна створити свої (рис. 4).

Рисунок 4 – Інтерактивний робочий аркуш сервісу Wizer.me

Також в своїй роботі використовую Інтернет-ресурс Mindomo – для створення і зберігання концептуальних карт, які можуть створювати учні для закріплення вивченої теми (рис. 5).

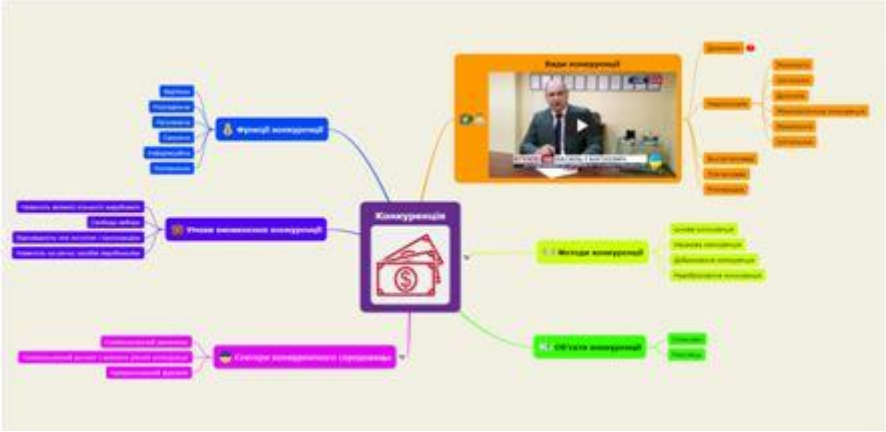

Рисунок 5 – Концептуальна карта ресурсу Mindomo

За допомогою різних інтернет-сервісів можна створювати цікаві дидактичні матеріали з будь-якої теми з використанням текстів, відео, аудіо, зображень особливо під час дистанційного та змішаного навчання.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р., Кадемія М. Інтеґрація та диференціація курсу інформатики у професійній освіті. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2002. №3. С. 94-101.

2. Морзе Н. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів ПТО : метод. Посібник. К. : Арт Економі, 2011. 168с.

3.

КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ СИСТЕМ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ларіонова Аліна Іванівна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Розвиток інноваційних процесів у професійному навчанні на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, що зумовлюється:

- інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття;
- оновленням змісту філософії сучасної освіти, центром якої став загальнолюдський цілісний аспект;
- взаємодії учасників навчально-виховного процесу; необхідністю підвищення рівня активності та відповідальності майстра виробничого навчання за власну професійну діяльність, спрямовану на формування творчої особистості вихованця.

Інноваційна педагогічна діяльність як особливий вид творчої діяльності, спрямована на оновлення системи освіти. Вона є результатом активності людини не стільки у пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки у зміні його відповідно до особистих і суспільних потреб та інтересів.

Продуктами інноваційної педагогічної діяльності є нововведення, що позитивно змінюють систему освіти, визначають її розвиток і характеризуються як нові чи вдосконалені.

Педагогічна діяльність завжди орієнтується на певний зміст, тобто на знання, які слід здобути у процесі навчання, та на якості особистості, які необхідно виховати. Залежно від того, які цінності домінують при цьому, педагогічна діяльність в освітніх перетвореннях може мати формуючий (традиційний) або розвивальний (гуманістичний) характер.

Перспективними напрямками розвитку концепції освітньо-виховних систем на сучасному етапі є:

- обґрунтування сутності гуманістичних і авторитарних освітньо-виховних систем;
- виявлення специфіки освітньо-виховних систем освітніх закладів різного типу і статусу;
- розробка технології моделювання освітньо-виховних систем, визначення основних характеристик їх становлення і розвитку;
- розробка критеріїв ефективності, розробка діагностики результативності функціонування освітньо-виховних систем та ін.

Пошук шляхів оновлення педагогічних систем здійснюється на різних рівнях: одні установи починають розробляти концепції оновлення, інші – вже сформувались як новий тип навчального закладу.

Результатами інноваційних пошуків є якісно нові зразки освітніх систем, кожному з яких властиві специфічні структурно-організаційні особливості.

За всіх відмінностей у стратегії й тактиці виникнення альтернативних освітніх закладів є багато спільного. У кожному випадку основу цього процесу становить інноваційна педагогічна діяльність, яка має своїм наслідком не лише створення і функціонування закладів нового типу, тобто структурні зміни, а й реформування, обґрунтування, розроблення якісно нових концептуальних засад.

На сьогодні в кожному освітньому закладі можна виділити різні системи і підсистеми. Це може бути виховна система, методична система, система роботи з батьками, система роботи із обдарованими учнями та ін.

Отже, освітньо-виховна система освітнього закладу – це цілісне утворення, яке організується в процесі інтеграції основних компонентів освіти і виховання (мета, суб'єкти, їхня діяльність, спілкування, відносини, кадровий потенціал, матеріальна база, середовище), що сприяє розвитку і саморозвитку особистості, створенню своєрідного, розвивального та виховую чого середовища освітнього закладу.

Список використаних джерел

1. Ковальчук В. А. Освітньо-виховні системи закладів середньої освіти: навч.-метод. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 120 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/28933/1 (дата звернення 13.04.2021).

2. Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2018 рік / [За ред. І.Д. Беха, Р.В. Малиношевського]. Вип.7. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 280 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718334/1 (дата звернення 13.04.2021).

АДАПТАЦІЯ ПЕДАГОГІВ ЗП(ПТ)О ДО НОВИХ УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лебединська Ольга Вікторівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Луганській області

Запровадження змішаного навчання в освітній процес закладів П(ПТ)О вимагає адаптації педагогічних працівників до нових умов професійної

діяльності. Діяльність за даним напрямом роботи було включено до питань Стратегії розвитку НМЦ ПТО у Луганській області.

У рамках цього питання заплановано додатковий курс обласних методичних заходів з проблематики впровадження змішаного навчання, які мали за мету продемонструвати практичні можливості різних мережевих застосунків й сприяли обміну досвідом. Серед найбільш популярних форм опанування цифровими навичками були визначені віртуальні практикуми та майстер-класи, методичні шоу-руми та консалтинги, онлайн воркшопи.

Поряд з цим в області було започатковано практику обміну досвідом через проведення онлайн-марафонів педагогічних ідей як ефективного засобу надбання додаткових знань та умінь.

Крім методичних заходів, розроблено та запроваджено систему короткострокових онлайн курсів для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О. Перші курси за темою «Гугл-сервіси в навчальній діяльності викладачів» апробовано у березні 2020 році. Їх створено для педагогів, які бажають навчитися використовувати Google-сервісі у своїх професійній діяльності та створювати власні цифрові авторській продукти. Так, за рік курс пройшли близько 300 педагогів з 21 ЗП(ПТ)О. Наразі готуються ще 3 нових курси.

У грудні 2020 року методисти НМЦ ПТО стали учасниками пілотного проєкту від «EU4Skills: кращі навички для сучасної України» та взяли участь в тестуванні онлайн-курсу із впровадження змішаного навчання в закладах професійно-технічної освіти, започаткованого для педагогів та керівників ЗП(ПТ)О. На основі отриманих навичок в області готується до запуску власний проєкт цифрової грамотності.

Надала свої результати й дослідна робота у рамках всеукраїнського експерименту, який тривав в Луганській області з жовтня 2018 року та вивчав проблематику запровадження елементів дистанційного навчання в освітній процесі ЗП(ПТ)О. Творчою групою педагогів сформовано методичний посібник щодо організації віддаленого навчання та формування дистанційних освітніх курсів, який схвалено для використання у закладах П(ПТ)О науково-

методичною комісією з професійної педагогіки, психології та змісту професійно-технічної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України. Посібник пройшов апробацію в експериментальному закладі освіти та на даний час застосовується обласною мережею з метою створення єдиного інформаційно-освітнього середовища закладу П(ПТ)О на платформі Moodle.

Досвід Луганської області щодо провадження змішаного навчання було використано при розробці методичного посібника Міністерства освіти і науки України «Методологія змішаного навчання для закладів професійної (професійно-технічної) освіти» у рамках проєкту від EU4Skills, що мав на меті допомогти керівникам і педагогічним працівникам закладів П(ПТ)О якісно організувати змішане навчання в своїх закладах освіти. Педагогів області було залучено ще до одного цікавого всеукраїнського експерименту – розробці онлайн-курсу від Міністерства освіти і науки України спільно зі студією онлайн-освіти EdEra за темою «Про дистанційний та змішаний формати навчання». Курс було представлено у вересні 2020 року й усі бажаючи підвищити власний рівень цифрової компетентності вже мали змогу з ним познайомитися і оцінити.

Гарні результати показала практика взаємонавчання. Так, заклади професійної освіти Луганської області, які ведуть підготовку кваліфікованих робітників галузі інформаційних технологій, започаткували дистанційні та змішані курси підвищення цифрової обізнаності своїх колег. Наприклад, ДНЗ «Сєвєродонецьке вище професійне училище» розробило декілька тематичних навчальних курсів, провело їх апробацію, а потім доучило колег з інших закладів освіти, й не тільки професійної, але й загальної середньої. До курсів долучались також і здобувачі освіти, й інші зацікавлені особи.

Усі найкращі розробки, напрацювання та практики закладів й педагогічних працівників ЗП(ПТ)О розміщуються на новоствореній електронній платформі – методичному порталі НМЦ ПТО у Луганській області – який призначено як допоміжний, структурований освітній

ресурс. Поширенню корисної інформації сприяє й видавнича діяльність НМЦ ПТО.

З метою визначення проблемних питань щодо організації освітнього процесу та виявлення окремих недоліків в області запроваджено моніторингово-аналітичну систему. НМЦ ПТО проводяться різнопланові тематичні моніторингу, на основі яких у кінці кожного року видається збірник інформаційно-аналітичних матеріалів, а також виробляються за необхідності тематичні порадники.

Дистанційний форма навчання змінила й підходи до профорієнтаційної діяльності. Заборона проведення масових заходів змусила заклади освіти шукати нові прогресивні засоби роботи з випускниками шкіл та іншими категоріями потенційних абітурієнтів. У рамках цього питання створено віртуальний профорієнтаційний хаб та ведеться робота з наповнення обласного Ютуб-каналу «Маю плани на майбутнє!».

Нові умови праці змусили педагогів постійно знаходитися в пошуку цікавих та сучасних освітніх застосунків. Адже без неперервного підвищення рівня професійної компетентності неможливо оперативно та адекватно реагувати на всі зміни сьогодення.

Список використаних джерел

1. Пінчук О. П., Литвинова С. Г., Буров О. Ю. Синтетичне навчальне середовище – крок до нової освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017.Том 60 № 4 (2017). С. 28-45.

2. Карташова Л. А., Пліш І. В., Бахмат Н. В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу освіти». Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. №6. URL: https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2543/1423 (дата звернення 20.04.2021).

ВИКОРИСТАННЯ СМАРТФОНУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Любоємський Сергій Степанович,
методист
ДНЗ «Лисянський професійний
аграрний ліцей»

Дискусія щодо використання мобільних телефонів/смартфонів під час навчальних занять йде вже достатньо довго і не має очевидної переваги ні противників, ні прихильників. Інша справа дистанційне навчання. Тут більшість погоджується із доцільністю застосування смартфонів. Але чи може смартфон бути основним технічним засобом навчання при дистанційній формі роботи? Проаналізувавши досвід дистанційного навчання минулої весни, технічні характеристики популярних смартфонів та ПК, якість інтернет-покриття в регіонах, де проживають наші здобувачі освіти, педагогічні працівники ДНЗ «Лисянський ПАЛ» вирішили спробувати будувати навчальний процес саме навколо можливостей смартфону. Нижче перелічуємо наші аргументи:

1. Практично всі наші здобувачі освіти мають смартфони, а ПК –менше половини.

2. Переважна більшість наших здобувачів освіти проживає в сільській місцевості і не має доступу до швидкісного інтернету, часто – лише послуги інтернет-зв’язку від мобільних операторів.

3. Сучасні смартфони практично не поступаються за своїми характеристиками рівнозначним по ціні ПК (якщо брати до уваги лише освітні можливості, звісно). В таблиці 1 наведено порівняння найбільш популярних у вересні 2020 року смартфону та ноутбуку (дані з Rozetka.ua).

Як бачимо, ПК має лише одну серйозну перевагу – більший розмір екрану, але поступається за продуктивністю процесора та камерою для відеозв’язку.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика найбільш популярних у вересні 2020 року смартфону та ноутбуку (дані з Rozetka.ua)

Обладнання	Xiaomi Redmi 9	Lenovo IdeaPad S415
Процесор	8 ядер	8 ядер
Тактова частота	2 x 2.0 ГГц + 6 x 1.8 ГГц	1.8 ГГц
ОП	4 Gb	4 Gb
Камера для відеозв’язку	8 Мр	1,3 Мр
Дисплей	6,5 дюймів	15 дюймів

Ще однією серйозною, а в нашому випадку ключовою, перевагою смартфону є те, що він потребує менше інтернет-трафіку (на цій перевазі ми будемо ще не раз наголошувати).

4. Більшість смартфонів працює під управлінням операційної системи Android, яка розробляється фахівцями компанії Google. Тому на смартфонах легко можна встановити освітні додатки Google (рис. 1). Також компанії Google належить і популярний відеохостинг Youtube, який має мобільну версію. Компанія Microsoft також має мобільні версії своїх популярних продуктів – Word, Excel, Power Point, Skype. Додатки для смартфонів є повністю безкоштовними, а також споживають менше інтернет-трафіку в порівнянні із класичними (комп’ютерними) версіями.

Рисунок 1 – Освітні додатки Google на смартфоні

5. На смартфонах також можна використовувати додатки для текстового, аудіо- та відеозв’язку, які знову ж потребують значно менше

інтернет-трафіку в порівнянні з ПК. Наприклад: Skype, Google Meet, Zoom, Viber, Telegram.

Тепер розповім як проходить навчальний процес у ДНЗ Лисянський ПАЛ. Основною платформою для дистанційного навчання є Google Classroom. На цій платформі створено окремі віртуальні класи («курси») для кожної з навчальних груп. В цих віртуальних класах викладачі, згідно розкладу, розміщують навчальні матеріали (текстові, відео, графічні файли, тести) або посилання на них. Всі навчальні заняття проходять з використанням навчальних відео, розміщених на інтернет-ресурсах Youtube, Google Drive та ін. На рисунку 2 для ілюстрації подаю скріншоти зі свого смартфону.

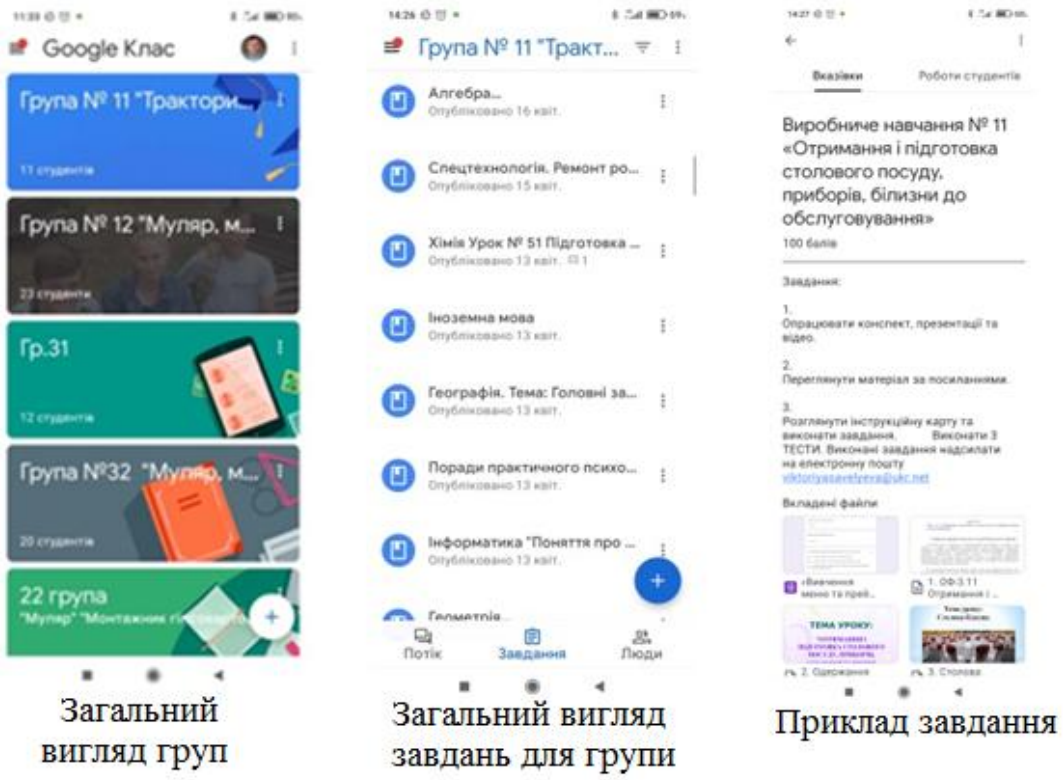

Рисунок 2 – Скріншоти зі смартфону навчального процесу у ДНЗ Лисянський ПАЛ

На сервісі Google Drive (Гугл Диск) викладачі розміщують навчальні матеріали (рис. 3). Цей сервіс також має мобільну версію.

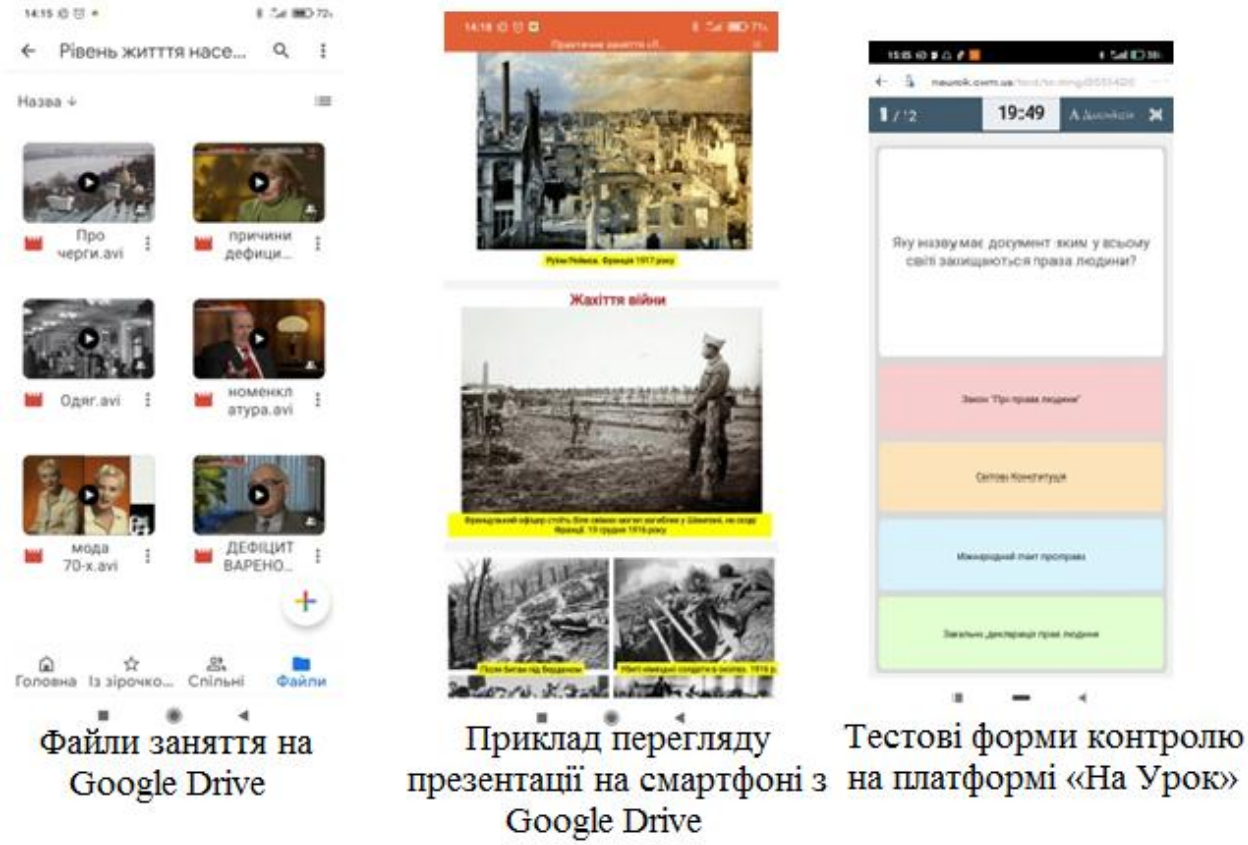

Рисунок 3 – Навчальні матеріали на сервісі Google Drive та тестові форми контролю на платформі «На Урок»

Для зв’язку із здобувачами освіти класні керівники та майстри переважно використовують месенджери Viber та Telegram (рис. 4). Для відеозв’язку та проведення он-лайн занять педагогічні працівники закладу використовують Skype, так як він виявився найлегшим для освоєння здобувачами освіти.

Рисунок 4 - Використання месенджерів Viber та Telegram

Більшість викладачів для зворотнього зв'язку із здобувачами освіти використовують власні email та тестові форми контролю. Переважно тести викладачі створюють на платформі «На Урок», так як вона має багато «опцій» та мобільну версію (і знову пригадуємо про мінімізацію споживання інтернет-трафіку) (див. рис. 3).

Адмінстрація закладу підключена до всіх віртуальних класів на платформі Google Classroom і в такий спосіб перевіряє вчасність викладення та наповнення навчальних занять.

Отже смартфон може бути стрижневим елементом здійснення дистанційного навчання, задовольняючи потреби як здобувачів освіти, педагогічних працівників так і адміністрації закладу.

Список використаних джерел

1. Власюк І.В. Мобільний телефон – невід'ємна новітня технологія навчання на заняттях іноземної мови. Молодий вчений. № 7 (липень, 2018р.). URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/13.pdf (дата звернення 20.04.2021).

2. Дослідження стану реалізації дистанційного навчання в Україні (березень-квітень 2020р.) URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/ (дата звернення 20.04.2021).

3. Доступ до інтернету й робота через смартфони: як українські школи працюють в онлайн-режимі. URL: https://ms.detector.media/media-i-diti/post/24513/2020-04-16-dostup-do-internetu-y-robota-cherez-smartfony-yak-ukrainski-shkoly-pratsyuyut-v-onlayn-rezhymi/ (дата звернення 20.04.2021).

4. Організація дистанційного навчання на платформі Google Classroom. URL:http://www.kklp.kiev.ua/docs/distance_form/Робота%20в%20Google%20Classroom.pdf (дата звернення 20.04.2021).

5. Сервіси Google – помічники в організації дистанційного навчання. URL: https://naurok.com.ua/post/servis (дата звернення 20.04.2021).

СТОРІТЕЛІНГ ЯК МОТИВАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Мазур Тетяна Борисівна,
викладач спецдисциплін
Професійно-технічного училища №26
м. Кременчука

Сучасне покоління, що підростає спілкується переважно у віртуальному світі. Реальне спілкування стає мистецтвом, якому потрібно навчати знову. На сьогодні володіння інформацією, її обробка, вміння чітко передавати почуття, аргументувати свою позицію – необхідні життєві навички для кожної людини. Тому сторітелінгом зацікавлені педагоги та психологи у всьому світі, оскільки пояснення матеріалу у формі розповіді історій розвиває в учнів уяву, логіку й підвищує рівень культурної освіти. Через обмін історіями, вибудовуються емоційні зв'язки які приводять до захоплення уваги здобувача освіти та забезпечують його необхідною мотивацією.

Подавати інформацію максимально стисло і структуровано, емоційно і образно можна через історію. Бути хорошим оповідачем непросто, але можливо. Якщо навчитись сторітелінгу [4, с.2].

Сторітелінг – ефективний метод навчання та виховання. Це технологія створення історії та передачі за її допомогою необхідної інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери слухача. У перекладі з англійської story означає історія, а telling – розповідати. Отже, сторітелінг – це розповідь історій. Гадаю, що ви погодитеся: вміння говорити, формулювати власні думки – необхідні життєві навички для кожної людини. На сьогодні володіння інформацією, її обробка, вміння чітко передавати почуття, аргументувати свою позицію – головні задачі, які стоять перед освітою. Мова – це складний психологічний процес, який неможливо оцінювати, розвивати окремо від мислення або сприймання. Розповідь історій – процес емоційний, захоплюючий, який добре запам'ятовується. Отже, сторітелінг як

вигадка казок, історій добре підходить для формування усного мовлення учнів [1].

Які ж бувають види сторітелінгу?

✓ культурний – розповідає про цінності, моральність та вірування;

✓ соціальний – розповідь людей один про одного (можна розповідати дітям історії з життя відомих людей, що може стати для них прикладом для побудови свого життя);

✓ міфи, легенди – вони відображають культуру й нагадують нам, чого в житті слід уникати аби бути щасливим;

✓ jump story – всі полюбляють слухати історії про містичних істот, коли неочікуваний кінець змушує підстрибнути на стільці від страху; такі історії допомагають подолати власні страхи;

✓ сімейний – сімейні легенди зберігають історію наших родин, ці історії передаються з покоління в покоління та мають повчальний характер;

✓ дружній – ці історії об’єднують друзів, оскільки вони згадують про певний досвід, який вони пережили разом;

✓ особистий – особисті історії розповідають про власний досвід та переживання. Це важливий вид сторітелінга, оскільки подібні історії допомагають зрозуміти себе, і почати розвиватися.

Мистецтво сторітелінгу – це один із найприродніших і водночас найефективніших способів надати навчальному процесу особливої якості.

Основні функції сторітелінгу.

1. Мотиваційна. Це спосіб переконання учнів, який дає змогу надихнути їх на прояв ініціативи в навчальному процесі.

2. Об’єднуюча. Історії є інструментом розвитку дружніх, колективних міжособистісних стосунків у класі, групі.

3. Комунікативна. Історії здатні підвищити ефективність спілкування на різних рівнях.

4. Інструмент впливу. Дозволяє не директивно впливати на учнів та формувати в них суспільно корисні переконання.

5. Утилітарна. Один із найпростіших способів донести до інших зміст завдання або проекту [2].

Сторітелінг – це творча розповідь. На відміну від фактичної розповіді (переказу, опису по пам’яті), яка ґрунтується на роботі сприймання, пам’яті, відтворювальної уяви, в основі творчих розповідей лежить робота творчої уяви. Обов’язковими компонентами такої розповіді мають бути самостійно створені дитиною нові образи, ситуації, дії. При цьому учні використовують свій набутий досвід, знання, але по-новому комбінують їх [1].

Тому, якщо ви вирішили створити такий електронний курс, який гарантовано запам'ятають надовго і будуть застосовувати на практиці, створюйте у вашому курсі «реальну казку». Такий підхід допоможе викликати у слухача емоції, а емоції – це запорука того, що інформацію запам'ятають. Поступово переходьте від нудної теорії до яскравої практики. Перекладайте матеріал у ситуації, які можуть відбуватися в житті — так ви підготуєте слухача до вирішення завдання, яке одного разу перед ним постане [3].

Список використаних джерел

1. Сторітелінг як метод навчання [Електронний ресурс]. URL: https://www.creativeschool.com.ua/blog/storitelling-yak-metod-navchannya (дата звернення 18.04.2021).

2. Лавриненко В. Я. Сторітелінг на уроках [Електронний ресурс]. URL: https://sites.google.com/site/literaturnakartaostapavisni/dla-vciteliv/velika-pedrada/storiteling-na-urokah (дата звернення 18.04.2021).

3. Кириленко Т. М. Storytelling: велика сила маленької історії: консультація методиста. Краматорськ : ЦМНБ, 2020. 20 с.

4. Гаврилов С. Всі крапки над Історією. Сторітелінг для сценаристів, письменників та блогерів. Київ : Пабулум. 2019. 296 с.

СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА В РІЗНИХ ФОРМАТАХ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Марковець Ольга Станіславівна,
викладач спецдисциплін
ДНЗ «Новокаховське вище
професійне училище»

Одним із пріоритетних напрямів розвитку освіти є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), використання можливостей Інтернету, створення сучасних електронних засобів навчального призначення, що забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність, ефективність та рівний доступ до якісної освіти. Викладач спецдисциплін повинен бути здатним самостійно здійснювати проектно-технологічну діяльність, використовуючи при цьому нові педагогічні технології та засоби ІКТ.

Розглянемо електронний посібник автора «Технологія штукатурних робіт та матеріалознавство» розроблений відповідно до навчальної програми за державним освітнім стандартом ДСПТО 7133 FO.45.40-2014 року з професії штукатур, кваліфікація: 4-5 розряд. Створений в програмі FlipBuilderFlip PDF Professional 2.4.6.6. Посібник має три версії – друковану (книга) та дві електронних (Flipbook та PDF). Під час занять викладачу рекомендовано застосовувати всі варіанти одразу для кращої ефективності подачі і засвоєння матеріалу. Але кожен формат посібника може використовуватися повноцінно окремо від інших його форматів. Посібник має 150 сторінок, містить таблиці, графічні зображення, QR-коди до кожного розділу, в які вбудовані посилання на навчальні відео-ролики, офіційні сайти, адреси ютуб-каналів, презентації, посібники, технологічні карти, тестування та практичні завдання. Розглянуті будівельні матеріали та технології, які застосовують у сучасному будівництві. Завдяки різним форматам запису посібнику, його дуже зручно використовувати

не тільки під час проведення уроків в навчальному закладі, де в кожного учня на парті є друкована версія посібника, але й при змішаному чи дистанційному навчанню. Викладач має змогу відправляти посібник в форматі PDF учням в Classroom чи додатку Вайбер, який дуже легко та зручно завантажується та відкривається на телефонах та інших гаджетах, причому всі QR-коди залишаються активними – достатньо лише натиснути на них. Також викладач може налаштувати доступ учнів до версії посібника в форматі Flipbook, який є більш зручним до використання на ноутбуках чи ПК.

Посібник «Технологія штукатурних робіт та матеріалознавство» рекомендований НМЦ ПТО в Херсонській області для учнів, слухачів, майстрів виробничого навчання, викладачів спеціальних дисциплін професійно-технічних навчальних закладів.

За допомогою даного посібника педагог професійного навчального закладу може суттєво підвищити ефективність навчального процесу на заняттях офлайн.

Саме завдяки розмаїтості матеріалу та інтерактивності цей посібник орієнтований на багатогранне застосування. Це робота з посібником у кабінеті або дистанційне навчання. Таким чином, електронні видання професійно-освітнього напрямку – дієвий засіб в роботі викладача, що дозволяє створювати найбільш наочні і інформаційно насичені уроки.

Список використаних джерел

1. Волкова Т. Методичні засади створення і використання електронного підручника у професійній підготовці кваліфікованих робітників: метод. посіб. Київ : ІПТО НАПНУ, 2012. 82 с.

2. Марковець О. С. Технологія штукатурних робіт та матеріалознавство. Посібник для учнів. Новокаховське вище професійне училище, 2021. 150 с.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

Матвієнко Олена Миколаївна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Сумській області

Сучасний заклад освіти – складна соціально-педагогічна система, в основу якої складає діяльність. Визначення сутності категорії «діяльність» дає можливість визначити загальні риси та специфіку професійної діяльності менеджера освіти.

Діяльності властива керованість, тому вона здійснюється за допомогою управління. Діяльності менеджера освіти властиві риси, що обумовлюються особливостями освітньої установи як об’єкта управління: вона багатофункціональна, тому що менеджер освіти є організатором, адміністратором, дослідником, педагогом, психологом, господарником, суспільним діячем.

Велике значення в діяльності менеджера освіти має педагогічний аспект. Діяльність керівника акумулює труд усього педагогічного колективу, відбувається аналітична діяльність керівника, узагальнення управління навчально-виховним процесом. Метою діяльності менеджера освіти є забезпечення управління та координація діяльності учасників педагогічного процесу по досягненню соціальних та особистісних результатів у навчанні, вихованні та розвитку учнів. Діяльність щодо управління освітньою установою набуває сенсу тоді, коли наповнюється реальним педагогічним змістом. Таким чином, діяльність менеджера освіти за своїм складом є управлінсько-педагогічною.

Управлінсько-педагогічна діяльність менеджера освіти має на меті забезпечення умов успішної діяльності педагогічного колективу щодо

реалізації педагогічних та виховних завдань. Керувати – це значить, вести до успіху інших. Менеджер освіти розглядає успіх з точки зору задоволення людиною потреб найвищого рівня: заслужити повагу людей, реалізувати через творчу професійну діяльність свій особистий потенціал. Педагогічна діяльність, яка є творчою по суті, стимулює у людини найвищі потреби, зокрема, потребу в самовираженні через творчість. Задоволення потреб у самовираженні здійснюється шляхом досягнення цілей, пов'язаних з професійними інтересами та відчувається як особистий успіх. Таким чином, управлінсько-педагогічна за змістом діяльність менеджера освіти є творчою за характером.

У сучасній науковій літературі педагогічна творчість розглядається як процес вирішення навчально-виховних задач у мінливих обставинах. Тобто управлінське рішення визначається як одиниця управлінської діяльності, в якому ця діяльність концентрується. Визначаються стадії прийняття управлінських рішень:

1. Виникнення проблемної ситуації.
2. Визначення проблеми.
3. Опис проблемної ситуації.
4. Збір та обробка інформації.
5. Формулювання критеріїв вирішення.
6. Визначення напряму дій.
7. Ймовірні наслідки прийнятого рішення.
8. План дій щодо реалізації рішення.
9. Виконання прийнятого рішення.
10. Результати контролю шляхів реалізації.

Стадії творчого процесу педагогічної діяльності та стадії прийняття управлінських рішень практично тотожні, що ще раз підтверджує управлінсько-педагогічний зміст діяльності менеджера освіти та присутність управлінського аспекту в діяльності педагога, а також творчий характер управлінської діяльності.

У складному та мінливому освітньому середовищі менеджер освіти має багато альтернатив діяльності. Аналіз джерел та практика управління освітою дає можливість виділити декілька типів та рівнів прийняття рішень:

- стандартний – звичайні щоденні проблеми, що випливають з управлінського циклу; менеджер діє стандартно при їх вирішенні. Його функція складається із відчуття проблеми, визначення її та особистої відповідальності за початок дій щодо вирішення. На цьому етапі важливо володіти управлінським організаторським чуттям.

- ситуативний – потрібна певна частка ініціативи та свободи дій, але в певних межах. На цьому рівні менеджер повинен оцінити коло можливих рішень та вибрати те, що найбільше підходить. Окрім управлінського відчуття тут вимагається управлінська компетентність та професіоналізм.

- ініціативний – де менеджер повинен обрати творче рішення, в основі якого має бути як перевірені так і можливі нові ідеї. На цьому рівні від менеджера вимагається ініціативність та здатність зробити прорив у невідоме.

- інноваційний – найбільш складний, вимагає цілковито нового підходу. Менеджеру необхідно знайти способи розуміти нові непередбачувані проблеми, вирішення яких вимагає від нього нового мислення.

У науковій літературі напрацьовано багато матеріалу щодо особистості керівника та існують різні системи вимог як до особистості так і до якостей менеджера-керівника, що необхідні для ефективного управління. До ключових якостей, що визначають його управлінську діяльність та особистість, можна віднести:

- уміння управляти собою – інтегративна здатність, що поєднує в собі рівновагу особистісних та професійних потреб, раціональне і результативне використання часу, ефективне розподілення справ, доцільне спілкування з оточуючими, корекція стресів;
- особисті цінності – головні життєві принципи, що дозволяють прийняти правильне управлінське рішення;
- особисті цілі;

- саморозвиток на основі знання себе і своїх індивідуальних можливостей;
- навички вирішення проблем;
- здатність до інновацій – інтегративна здатність, що містить позитивну оцінку творчого підходу інших людей та віру в свої сили, наполегливість при виконанні завдань, уміння відійти від традицій, потреба в змінах, здатність приймати ідеї, уміння вчитися на помилках, здатність до ризику.
- здатність впливати на людей;
- розуміння специфіки управлінської праці;
- здатність керувати, ефективно використовувати людські ресурси;
- здатність навчати та розвивати;
- здатність формувати колектив.

Аналіз визначених вимог до особистості керівника говорить про їх направленість на здійснення творчої управлінсько-педагогічної діяльності. Готовність до творчої управлінсько-педагогічної діяльності визначається рівнем розвитку особистості. При цьому потреби у самореалізації та саморегуляції особистості є найважливішими характеристиками її творчої індивідуальності. Їх розвиток є однією з основних задач системи професійної підготовки менеджерів освіти.

Отже, управлінсько-педагогічна діяльність – це творчий процес, що являє собою свідому, направлену на постановку та досягнення мети діяльність менеджера освіти, на високоефективне, результативне вирішення освітніх задач та розвиток особистості самого менеджера.

Список використаних джерел

1. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків : Видав. група «Основа». 2007. 446 с.

2. Ткаченко Т. В. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутнього вчителя. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: зб. наук. праць. Харків : ХДПУ. 2000. Вип. 12. 134-140 с.

3. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори : в 2 т. Київ : Радянська школа. 1983. Т. 1. 248 с.

4. Фельзер А. Б., Доброневський О. В. Техніка роботи керівника: навчальний посібник. Київ: Вища школа. 1993. 383 с.

5. Хміль Ф. І. Менеджмент: підручник. Київ: Вища школа. 1995. 351 с.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ КРЕАТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Матяшева Оксана Борисівна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області

Модернізація освіти ставить перед педагогічними працівниками завдання введення педагогічних новацій в дидактичний процес і вдосконалення методів, засобів навчання і способів організації практичної та пізнавальної діяльності, заснованих на індивідуально орієнтованому та компетентнісному підходах, які можуть зацікавити сьогодні випускника в отриманні нових практико-орієнтованих знань, необхідних йому для успішної інтеграції в соціум і адаптації в ньому.

Важливими педагогічними вимогами, які ставляться до інноваційних технологій навчання є забезпечення креативності освітнього процесу, під якою розуміють включеність здобувача освіти в активне і творче освітнє середовище, вироблення їм навичок самостійно керувати творчим процесом, активізація творчого потенціалу, формування потреби в безперервній освіті. Креативно орієнтовані технології мають особливу значущість для професійної освіти.

У освітньому процесі зміщуються акценти з аудиторних занять під керівництвом викладача на поза аудиторну і самостійну роботу, зміст яких буде

визначатися індивідуальною траєкторією навчання. Мова йде не тільки про технологізацію освітнього процесу, про збільшення практичної спрямованості освіти, про впровадження нових форм оцінки результатів діяльності як здобувача освіти, так і викладача, а й про кардинальну зміну функцій викладача, покликаного не передавати наявні у нього знання в готовому вигляді, не перевіряти пам'ять на іспиті, а навчити вчитися творчо; знати і розуміти; пізнавати внаслідок зусиль своєї думки, а не шляхом своєї пам'яті.

Збільшити продуктивність навчання, правильно навчитися мислити, використовуючи весь свій творчий та інтелектуальний потенціал, ефективно структурувати й обробляти великі обсяги інформації, планувати свій час, продукти, генерувати нові ідеї та ін. можна, якщо використовувати інтегративний метод креативного навчання.

Цей метод охоплює самостійну розробку і створення учнями інформаційної інтелектуальної карти (або майстер-карти) з гіпертекстовими переходами на виконання тематичних творчих або бізнес-проєктів, рішенням кейсів з досліджуваної теми та виконанням віртуальних екскурсійних практикумів з даної теми з подальшою розробкою візуально-художніх тестів і тестовою оцінкою придбаних не внаслідок своєї пам'яті, а шляхом зусиль своєї думки в діяльності на основі даного інноваційного інтеграційного методу отримання знань.

Даний метод являє собою інноваційний продукт (по суті, комплексний віртуальний електронний підручник), інструмент сучасної методики креативного навчання у професійній освіті, особливий вид інформаційної карти, що містить досить великий обсяг інформації, зосередженої в одному місці, на одній сторінці у вигляді відеороликів, Інтернет або інтерактивних екскурсій на сучасні виробництва, заводи й на інші об'єкти виробничого, навчального, наукового та соціально-культурного призначення, у вигляді довідників, словників, каталогів, кейсів, інтелект-карт і т. д.

Така технологія навчання повинна підготувати здобувачів освіти до вироблення у них навичок добування потрібної інформації й вміння оперувати

нею, до використання методів прогнозування, моделювання та проєктування своєї діяльності й в соціальній, і в професійно-трудовій ролі. Основні критерії вдалої побудови такого навчання – це добре продумана структура і гіперпосиланням (посилання), цікаві графічні, аудіо- та відеоілюстрації. Досить уважно розглянути одну таку інформаційну інтелектуальну або майстер-карту, вивчити її зміст, вирішити тематичні кейси – і можна засвоїти досить великий обсяг навчального матеріалу.

Інформаційні майстер-карти дають багато можливостей тим, хто їх розробляє і використовує. Сфери їх застосування безмежні. Вони дозволяють упорядкувати матеріал і сконцентрувати увагу на потрібній інформації. Можуть використовуватися в якості інформативного інструмента управління знаннями, дають можливість здійснювати постійний контроль за рівнем освоєння здобувачами освіти навчального матеріалу і виробляти у них навички постійного контролю за власними знаннями, а також виховувати прагнення до поліпшення навчальних результатів і більш глибокому освоєнню досліджуваного матеріалу.

Перенесення центру ваги в освіті на індивідуалізацію його результатів і персональну відповідальність за них формує ще один аспект: освітній процес повинен бути поставлений таким чином, щоб здобувачі освіти могли не тільки адаптуватися в мінливому світі, але і бути здатними до перетворення цього світу, а значить, не тільки володіти знаннями, але і вміти застосовувати їх в процесі своєї самостійної професійної та творчої діяльності.

Список використаних джерел

1. Андреев А. А. Введение в Интернет-образование: учеб. пособие. М. : Логос, 2003. 76 с.

2. Пидкасистый П. И. Компьютерные технологии в системе дистанционного обучения. Педагогика, 2000. № 5. С. 7-12.

3. Преподавание в сети Интернет: учеб. пособие. М. : Высшая школа, 2003. 792 с.

4. Стеценко И. А. Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе: учеб. пособие. Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. инст, 2009. 232 с.

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Мельник Надія Григорівна,
викладач
ДПТНЗ «Соснівський професійний ліцей»

Актуальність проблеми інклюзивної освіти пов’язана, насамперед, з тим, що чисельність дітей, які потребують корекційного навчання, неухильно зростає. Тому пошук підходів до активізації розвитку інклюзивної освіти є важливим на сьогоднішній день державним питанням.

Метою статті є розкриття особливостей розвитку інклюзивної освіти в Україні та пошук ефективних інклюзивних освітніх методик у формуванні професійної компетентності кваліфікованих робітників з особливими потребами.

Вітчизняні науковці, зокрема, І. Ярмощук, А. Колупаєва С. Богданов, Н. Найда, Н. Софій, Г. Гаврюшенко та ін., впродовж останніх років присвячують свої напрацювання проблемі залучення учнів з особливими потребами до навчання в освітніх закладах, їх реабілітації та соціалізації відповідно до суспільних норм. У них ґрунтовно розглянуті питання сутності інклюзивної освіти, визначено її особливості та переваги, розроблено основні положення тощо.

Право на освіту гарантується Конституцією України, Законом України «Про освіту» та іншими нормативними актами України. Відповідно до Конституції, в Україні обов’язковою є загальна і середня освіта. Більшість

учнів з особливими потребами у навчанні можуть успішно навчатися в ЗП(ПТ)О в умовах інклюзивної моделі освіти.

Інклюзивна освіта – це та складова гуманітарної політики кожної сучасної країни, яка свідчить наскільки її суспільство захищає невід'ємні права людини та яка сьогодні поступово входить у освітній процес України.

Професійне самовизначення є важливим етапом в житті осіб з особливими освітніми потребами, так як можливий негативний вплив виробничих факторів та санітарно-гігієнічних особливостей праці в різних професіях на здоров'я цих осіб.

Таблиця 1 – Несприятливі виробничі фактори професій

Професія	Медичні обмеження
Штукатур	Захворювання центральної нервової системи, хронічні шкірні захворювання, відсутність художніх здібностей, низький рівень розвитку просторово-образного мислення й уяви.
Муляр	Робота протипоказана людям, що страждають захворюваннями серцево-судинної системи, опорно-рухового апарата, нервово-психічними розладами, що мають схильність до простудних захворювань.
Лицювальник-плиточник	Поганий зір; неохайність; захворювання верхніх дихальних шляхів (астма, алергія й ін.); неуважність; низький рівень розвитку концентрації і стійкості уваги; відсутність творчих здібностей; низький рівень розвитку тонкої моторної координації.
Верстатник деревообробних верстатів	Захворювання органів дихання, слуху; порушення опорно-рухового апарату; із захворюванням нервової системи; хворі на бронхіальну астму; з нестійкою увагою; недостатньо швидкими та неточними реакціями.
Електрогазозварник	Захворювання дихальних органів, опорно-рухового апарату (радикуліт, остеохондроз тощо), серцево-судинної і нервової систем, розлади психіки і виражені дефекти зору і слуху.

Учні з особливими освітніми потребами все ж таки можуть здобувати професії будівельного профілю, якщо це не суперечить вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики цих професій. Проте, в ЗП(ПТ)О для таких учнів дуже важливою є соціалізація. Соціалізація учня з ООП, його адаптація до колективу однолітків є не менш важливою метою інклюзії, аніж здобуття певного рівня освіти. Успішній соціалізації сприяють технології роботи з такими учнями та створення успішного навчального середовища (обладнання спеціальними меблями, інтерактивною дошкою, комп'ютерною технікою, розвивальними посібниками та матеріалами, об'ємними макетами та муляжами).

Основні особливості роботи педагога, які сприяють успішній навчальній діяльності учнів з ООП:

- підтримка навчальної та комунікативної поведінки учня;
- мотивація при опануванні обраної професії;
- здійснення диференційного підходу до кожного здобувача освіти з ООП;
- врахування динаміки уваги, стомлюваності та темпу роботи учня;
- адаптація методів роботи та дидактичного матеріалу до індивідуальних потреб здобувача освіти;
- створення оптимальних умов для спілкування, налагодження дружніх стосунків між учнями та формування колективу в навчальній групі;
- формування досвіду стосунків учнів з ООП у соціумі;
- не припускати зневажливого ставлення з боку учнів до учнів з ООП.

Висновки. Важливим у розвитку інклюзивної освіти є не лише зміна законодавства, покращення інфраструктури, підвищення якості освіти, але передусім зміна ціннісних засад освіти, а також формування позитивної громадської думки щодо інклюзивної освіти шляхом залучення до цієї справи засобів масової інформації, організації інформаційних кампаній, які б сприяли виконанню законів, спрямованих на здобуття освіти та створити необхідні умови для повноцінного навчання учнів з особливими навчальними потребами

у закладах освіти, забезпечити їм державну підтримку. На сьогодні дане питання потребує розгляду на законодавчому рівні з прийняттям та затвердженням нормативно-правового забезпечення інклюзивної освіти в системі П(ПТ)О. Відсутність належного фінансування освіти в цілому та інклюзивної зокрема також є суттєвою перешкодою на шляху її розвитку, тому необхідними є збільшення фінансування освітніх закладів з метою перетворення їх у доступне освітнє середовище.

Список використаних джерел

1. Колупаєва А. А., Єфімова С.М. Навчальний курс «Вступ до інклюзивної освіти». Київ : Науковий світ, 2010. 20 с.

2. Богданов С. Соціальний захист інвалідів. Український та польський досвід. Відп. ред. О. Палій . Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 93 с.

3. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навч. – метод. посіб. / Колупаєва А. А. та ін. За заг. ред. Даниленко Л. І. К. : 2007. 128 с.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ УЧНІВ

Миколаєнко Тетяна Олексіївна,
майстер виробничого навчання
Регіонального центру
професійно-технічної освіти
м. Зіньків

Контроль якості навчальних досягнень учнів – обов’язкова складова частина педагогічної системи навчання з будь-якого предмета. Безправильної і методично грамотної організованої системи контролю навчальних досягнень учнів не можливо досягнути позитивних результатів у навчанні і вихованні. Тестова система оцінки досягнень учнів стала частиною нових технологій у

навчанні, вона знайшла все більше прибічників у професійно-технічних навчальних закладах.

Під час проведення контролю знань у традиційній формі необхідно забагато часу, якого не має майстер виробничого навчання, тому виникає необхідність в тестових формах контролю, на які витрачається значно менше часу.

Контроль знань, умінь і навичок учнів є одним з важливих етапів навчально-виробничого процесу, в результаті якого реалізується інформація від учня майстру виробничого навчання про досягнення і ускладнення в опануванні знань, формуванні умінь і навичок, розвитку пізнавальних здібностей та інших якостей особистості. Контроль визначається як операція зіставлення запланованого результату з етапними вимогами або стандартами.

Перевірка якості знань за допомогою тестів має такі переваги: можливість швидко обробити одержані результати; об’єктивність одержаної оцінки; можливість застосування тестування на всіх етапах уроку; здійснення хоча і поверхневого, але повного охвату всього навчального матеріалу; високу об’єктивність і як наслідок, більш позитивний стимулюючий вплив на пізнавальну діяльність учнів.

Якщо раніше тестова форма контролю була предметом дискусії, то на сьогоднішній день доцільність використання тестів визнана у психології, педагогіці та методиці. Що таке тести?

Тест – це стандартизований та обмежений за часом іспит, який дозволяє із заздалегідь встановленим ступенем вірогідності визначити актуальний, наявний у людини в даний час рівень знань, відносно стійкі особисті якості.

У наш час тестовий контроль широко використовується у навчальному процесі всіх рівнів навчальних закладів, починаючи від початкової школи і закінчуючи вищим навчальним закладом. Тестовий контроль допомагає сформувати уявлення про рівень знань учнів з різних дисциплін.

До завдань у тестовій формі ставляться такі вимоги: логічна форма висловлювання; правильність форми; стислість; наявність певного місця для

відповідей; правильність розташування елементів завдання; однаковість правил оцінки відповідей; однаковість інструкцій для всіх під час тестування; відповідність інструкції форми та змісту завдання.

У сучасній дидактиці існують різні класифікації тестового контролю. Класифікують тестові завдання в залежності від їх характерних ознак, відповідно до мети розрізняють на види (рис. 1):

- тести для початкового (базового) контролю (тести на готовність) дають можливість встановити рівень знань і навичок у тестованих перед початком вивчення предмета на початку навчального року (навчального курсу), що є передумовою успішного навчання;

- тести для поточного (проміжного) контролю використовуються систематично у процесі навчання на лекційних або практичних заняттях;

- тести для етапного (тематичного) контролю проводяться після закінчення роботи над розділом, тематичним циклом чи модулем в кінці семестру;

- тести для підсумкового контролю знань запроваджуються після проходження всього курсу;

- відстрочене тестування проводиться через певний час після вивчення курсу (від 3 місяців до року і більше).

Рисунок 1 – Класифікації тестового контролю

В своїй роботі найчастіше використовую електронну систему тестування платформ: Learning Apps; Canva; панель інструментів Google, які розроблені для учнів I, II та III курсів відповідно до навчального плану.

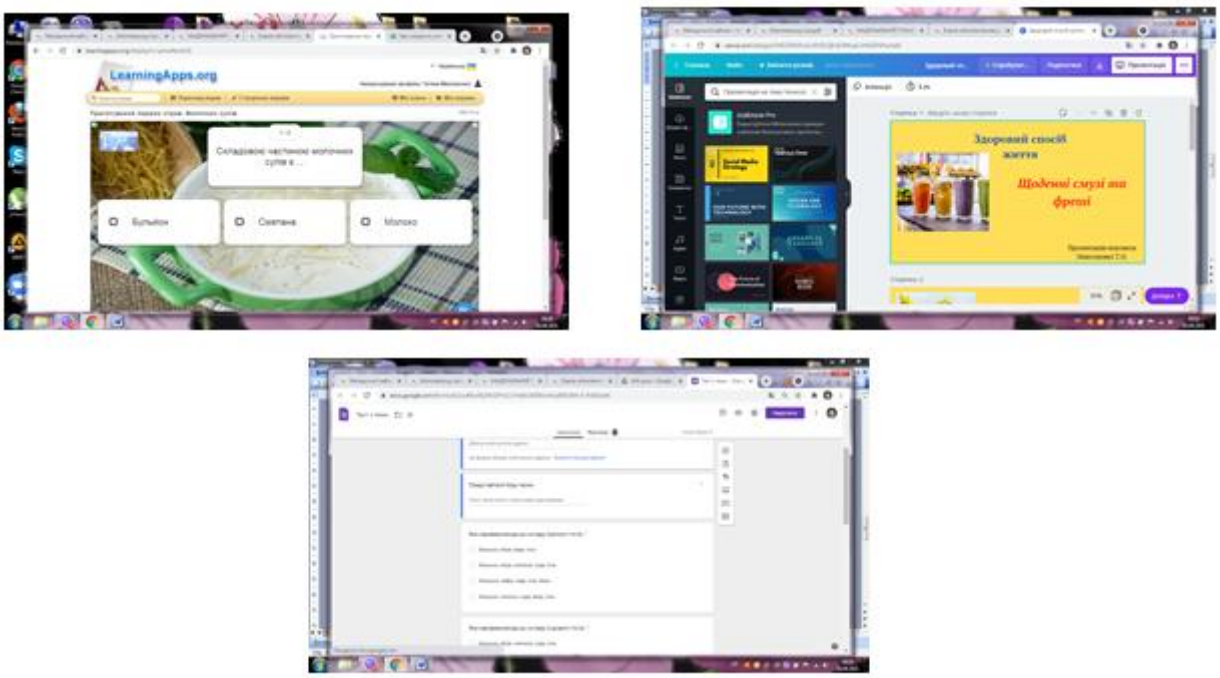

Рисунок 2 – Електронна система тестування

Незважаючи на усі вимоги щодо тестового контролю, на мою думку, тестова перевірка має ряд переваг порівняно з традиційними формами і методами, дозволяє більш раціонально використовувати зворотний зв'язок з учнями і визначати рівень засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях та внести відповідні корективи. Під час проведення тестування є можливість: співставити якість знань та вмінь кожного учня.

Список використаних джерел

1. Кухар Л. О., Сергієнко В. П. Конструювання тестів. Курс лекцій. : навч. посіб. Луцьк, 2010. 182 с.

2. Локазюк В. М. Надійність, помилки і тестування програмного забезпечення комп’ютерних пристроїв та систем: навч. посібн. Хмельницький : ТУП, 2003. 74 с.

3. Фетісов В. С. Комп'ютерні технології в тестуванні: навч.- метод. посібн. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. 140 с.

4. Open TEST [Електронний ресурс]. URL : http://opentest.com.ua/ (дата звернення 21.04.2021).

5. MyTestX – система программ для создания и проведения компьютерного тестирования, сбора и анализа их результатов [Електронний ресурс]. URL: http://mytest.klyaksa.net/ (дата звернення 21.04.2021).

6. Антонов Ю. С. Комп'ютерні системи тестування на основі технології трирівневих баз даних. [Електронний ресурс]. URL: https://scholar.google.com/citations (дата звернення 21.04.2021).

УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Мищенко Тетяна Миколаївна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Луганській області

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян-педагогів, учнів та їхніх батьків. Після тимчасової розгубленості всім довелось прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної/змішаної освіти набуло неабиякої актуальності. І хоча дистанційне навчання не є заміною очного та ніколи не планувалось на довгострокову перспективу, воно може стати ефективним інструментом не тільки під час карантину.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології поступово й докорінно змінюють світ навколо нас. Переваги їх впровадження відчуваються практично

у кожній сфері діяльності. Швидкоплинність розвитку новітніх засобів виробництва вимагає від спеціалістів постійного удосконалення і перенавчання. Тому сучасній людині уже недостатньо мати певну суму знань, необхідно сформувати ряд життєвих компетентностей, які забезпечать успіх у професійній діяльності та самореалізації у житті. Саме така задача постала перед закладами професійної освіти.

Для реалізації та виконання програм сучасний педагог повинен володіти певними компетентностями, серед яких особливо треба відмітити інформаційно-цифрову. Наскрізне застосування ІКТ в освітньому процесі повинно стати інструментом забезпечення успіху процесу навчання. Але воно неможливе без спеціального навчання та підготовка педагогів, які мають здійснюватися відповідно до потреб і за індивідуальними траєкторіями.

ІКТ-компетентність заслуговує на особливу увагу тому, що саме вона дає можливість особистості бути сучасною, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати найновітніші досягнення техніки в своїй професійній діяльності.

На сьогоднішній день викладання будь-яких предметів неможливо уявити без використання різних комп’ютерних навчальних курсів, електронних підручників та посібників, мультимедійних енциклопедій, тренажерів різних видів, контролюючих систем для автоматизованого тестування тощо. Застосування на уроці комп’ютерних тестів і діагностичних комплексів надасть педагогу можливість за короткий час отримувати об’єктивну картину рівня засвоєння матеріалу, що вивчається, і своєчасно його скорегувати. Для здобувачів освіти важливо те, що відразу після виконання тесту вони отримують об’єктивний результат із зазначенням помилок.

За допомогою ІКТ та цифрових засобів, ресурсів у системі освіти можливе розв’язання низки дидактичних завдань. Серед важливих завдань:

- ✓ організація і вдосконалення процесу навчання;
- ✓ самонавчання учнів;
- ✓ мотивація до навчання і саморозвитку;

✓ розвиток рефлексії за результатами навчання.

Інтернет-додатки, мультимедіа, «веб-кейси», дистанційність і безліч інших благ сучасної цивілізації не лише сприяють модернізації та розвитку глобального освітнього середовища, а диктують свої умови, вимоги й формати.

Вагомим «употужненням» підготовки педагогів з електронного навчання є проведення курсів із використання освітніх ресурсів, хмарних сервісів в освіті; залучення здобувачів освіти до участі у форумах та конференціях; орієнтація на самоосвіту через дистанційні курси інформаційного та методичного спрямування.

В Луганській області організовувано систему навчальних курсів для педагогів ЗП(ПТ)О з удосконалення цифрових компетентностей. Найбільш затребуваними та популярними є курси: «Google-сервіси в навчальній діяльності викладачів», «Використання онлайн інструментів в освітньому процесі», «Електронне та дистанційне навчання». Курси направлено на вивчення всіх аспектів процесу створення та використання онлайн інструментів та засобів для проведення уроків під час змішаного/дистанційного навчання, а саме: підготовку педагогів до використання онлайн інструментів для супроводу сучасного уроку; розвиток вмінь і навичок створення цифрового контенту; ознайомлення з можливостями застосування онлайн інструментів інтерактивного навчання для реалізації навчального співробітництва; пошук оптимальних методів практичного використання платформи Google в освітньому процесі; формування уявлень педагогів про віддалене нційне навчання та про способи його організації; розвиток навичок використання ресурсів мережі Інтернет в освітньому процесі.

Даний напрям роботи забезпечує послідовну й безперервну гнучку систему підвищення кваліфікації педагогів, спрямовану на саморозвиток й самовдосконалення з урахуванням індивідуальних освітніх потреб за умови використання різних форм самоосвітньої діяльності.

Роль сучасного викладача, рівень його підготовки – зокрема цифрова компетентність – є надзвичайно важливою у сучасному світі. Організувати

якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими має володіти кожен педагог. Крім того, формування цифрової компетентності сприяє всебічному розвитку педагогів, їх самовдосконаленню, бажанню вчитися впродовж усього життя, розумінню інноваційних процесів, здатності застосовувати опановане у професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Пінчук О. П., Литвинова С. Г., Буров О. Ю. Синтетичне навчальне середовище – крок до нової освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017.Том 60 № 4 (2017). С. 28-45.

2. Карташова Л. А., Пліш І. В., Бахмат Н. В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу освіти». Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. №6. URL: https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2543/1423 (дата звернення 21.04.2021).

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Мороз Ольга Василівна,
викладач
ДНЗ «Запорізьке вище професійне
училище «Моторобудівник»

Сучасні підходи в освіті вимагають використання інноваційних технологій, які унаочнюють складний для розуміння теоретичний матеріал. Надають здобувачам освіти більше можливостей для розуміння повної картини складу і будови атомів хімічних елементів, хімічної й просторової будови неорганічних та органічних сполук.

Однією із таких сучасних технологій є технологія доповненої реальності (англ. augmented reality, AR) – це інструмент візуалізації інформації, що включає елементи віртуальної реальності в реальному середовищі [3].

За допомогою цієї технології віртуальні об’єкти можна інтегрувати в матеріальний світ: камера знімає реальний світ і доповнює його віртуальними об’єктами. Додатки AR працюють із тривимірними моделями, текстами, зображеннями, відео та анімацією.

Полегшує пояснення особливостей хімічної будови та просторової конфігурації органічних сполук, їх візуалізацію за допомогою технології AR навчальний посібник «Органічні сполуки. Атлас-довідник» з розробленим мобільним додатком доповненої реальності «LiCo.Organic». Він легко завантажується із Google play, дозволяє наочно продемонструвати, у разі наведення мобільного телефону на малюнок молекули 2D перетворення в модель 3D, з якою можна проводити певні маніпуляції (обертання, збільшення, перегляд під різними кутами тощо) [1]. Як приклад, представлені демонстрація ізомерів гексану (рис.1) та будови молекули органічної сполуки крохмалю (рис.2) .

Використовуючи сучасні мобільні пристрої (смартфони, планшети тощо), можна підготувати здобувача освіти до лабораторної чи практичної роботи з хімії, фізики, біології, продемонструвавши її виконання.

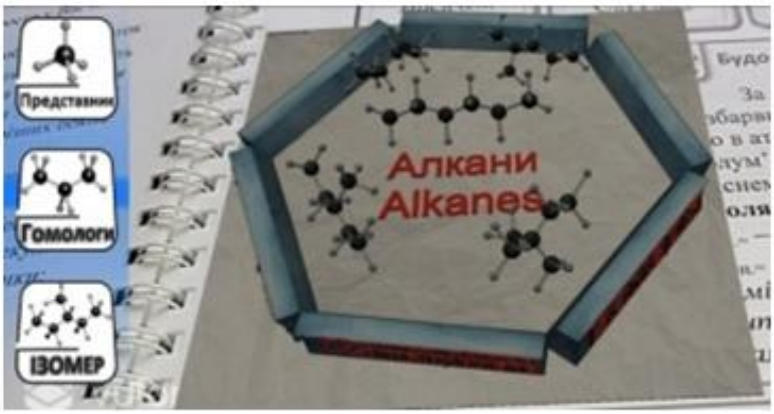

Рисунок 1 – Ізомери гексану

Мобільний додаток «LiCo» розроблено для відтворення відеоматеріалів практичних робіт відповідно до чинних програм з хімії для закладів загальної середньої освіти. Додаток можна завантажити з Play Market за покликанням https://play.google.com/store/apps/details?id=com.lucs.LiCo [2].

Названі мобільні додатки стають у нагоді в умовах дистанційного навчання та очного, якщо є дефіцит деяких реактивів, або для підготовки здобувачів освіти до лабораторних та практичних робіт.

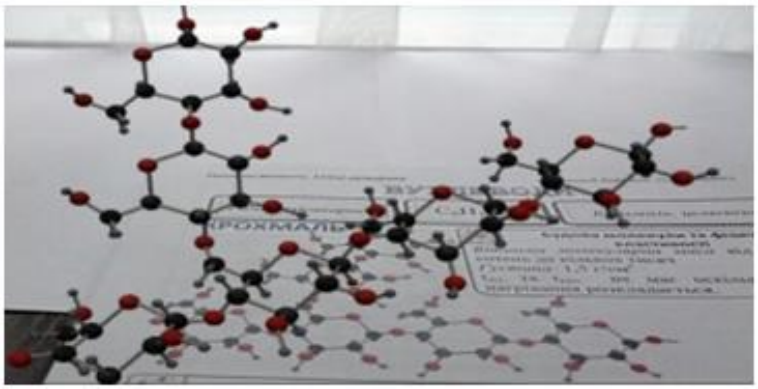

Рисунок 2 – Будова молекули крохмалю

Використовуючи програму Blippar, викладач за наявності різноманітних ресурсів відео, презентацій, малюнків тощо, може самостійно створювати проєкти доповненої реальності, «оживляючи» малюнки або тексти підручників. Здобувачам освіти необхідно тільки завантажити додаток Blippar на смартфон і ввести відповідний код.

Рисунок 3 – Демонстрація: окиснення етаналю амоніачним розчином арґентум (I) оксиду

Зокрема, приклади використання AR мобільного додатку Blippar: «оживає» малюнок підручника з демонстрацією хімічного експерименту (рис. 3), «оживає» проєкт з біології в 10 класі (рис. 4). Це дозволило більш цілісно і ґрунтовно розкрити тему, наочно демонструючи матеріал.

Рисунок 4 – Проєкт «Спадкові хвороби і вади людини»

В ДНЗ «Запорізькому вищому професійному училищі «Моторобудівник» ми постійно використовуємо AR технології на уроках хімії , біології і екології. Це дозволило розвинути інтерес до природничих дисциплін, зробити складне більш зрозумілим.

Технології доповненої реальності дозволяють сучасному викладачеві розширити коло можливостей, під час створення різноманітних проєктів, квестів, лепбуків. AR технології допомагають здобувачам освіти в набутті ними ключових та предметних компетентностей, насамперед інформаційно-цифрових, розвивають критичне мислення, сприяють кращому усвідомленню складного матеріалу, роблять науку більш зрозумілою і цікавою. Проте вони мають і недоліки – відсутні тактильні відчуття і запахи під час проведення лабораторних чи практичних робіт з хімії.

Список використаних джерел

1. Мідак Л., Кравець І., Кузишин О., Базюк Л. Органічні речовии. Атлас-довідник + мобільний додаток з доповненою реальністю LiCo.Organic. Івано-Франківськ, 2018.

2. Мідак Л. Я., Пахомов Ю. Д., Луцишин В. М., Кравець І. В. Розробка мобільного додатку для відтворення відеоматеріалів практичних робіт з хімії у середній школі. Тези доповіді Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи», 8-9 листопада 2018 р. Тернопіль, 2018. С.118-121.

3. Шаповалов В. Б., Шаповалов Є. Б., Білик Ж. І. Використання інструменту доповненої реальності Google Lens для забезпечення STEM-підходу на уроках біології у середніх загальноосвітніх закладах *Open educational e-environment of modern University, special edition (2019)* URL: https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/250/pdf (дата звернення 21.04.2021).

НАВЧАННЯ ЕЛЕКТРОГАЗОЗВАРНИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ

Мудрова Олена Валеріївна,
викладач спецтехнології вищої категорії
Маріупольського вищого
металургійного професійного училища

Швидкий темп розвитку сучасного виробництва та мінливі реалії сучасного життя потребують все нових форм та методів навчання. Серед них немаловажне значення мають інформаційні технології, які використовують педагогі під час своєї роботи.

Практика впровадження інформаційних технологій в процесі підготовки зварників в МВМПУ показала широкі можливості використання різноманітних інформаційних технологій в процесі організації учбового процесу, підготовки навчальних посібників, комп'ютерного контролю знань учнів (електронні тести), роботи з інформацією з мережі Інтернет. Але останні часи внесли свою

корективу в вибір методів навчання. Все частіше викладачі вимушені викладати свої дисципліни дистанційно. Сучасні реалії ставлять перед викладачем нові вимоги, серед яких виділяються формування навичок, пов'язаних з інформаційно-комунікаційними технологіями.

У зв'язку з цим навчально-професійних закладах гостро ставиться питання про організацію ефективного дистанційного навчання, заохочення здобувачів освіти до навчання, до організації їх спільної роботи з викладачем.

Як стверджують сучасні дослідники, абсолютна більшість здобувачів освіти давно віддають перевагу монітору комп'ютера. Технічний прогрес дав педагогу багато нових можливостей, нові дидактичні засоби, які сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу. Одна з них це створення особистого веб-сайту, який надає великі переваги онлайн-навчання для педагога. Сайти, створені викладачами, мають великі можливості: виступають як засіб для організації самостійної роботи здобувачів освіти; дають можливість проведення консультацій для студентів в зручний час; надають викладачеві можливість проявити свої творчі здібності; створюють можливості для професійного спілкування; дозволяють опублікувати свої методичні, наукові матеріали. Створення та використання сайтів викладача професійного навчального закладу дає можливість постійно розвиватися і викладачеві, і учню.

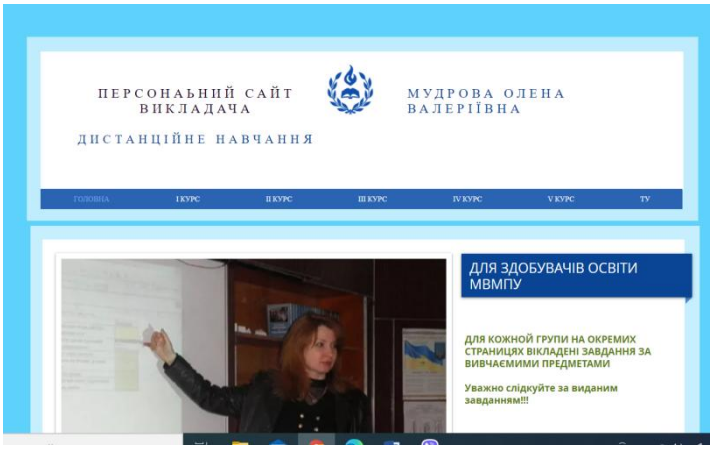

Рисунок 1 – Головна сторінка персонального сайту

З першого виходу на дистанційне навчання мною був створений персональний сайт. На цьому сайті є окремі сторінки для кожної групи і для кожного предмета, на яких учні отримують завдання для самостійної роботи. Також на своєму сайті я розміщую методичні рекомендації для підготування до виконання кваліфікаційних завдань и для дипломного проектування.

Особистий сайт педагога може розглядатися не тільки як дидактичний засіб навчання, але і як частина освітнього процесу, в якому здобувач освіти опановує навичками роботи з інформаційними ресурсами.

Але сайт це все ж заочне спілкування. Як показала практика, не дивлячись на досить високий рівень користувача наших учнів, працювати з мережевими ресурсами вони вміють далеко не всі. З метою навчання учнів роботі з електронним ресурсом викладача під час навчального заняття їм потрібно надати можливість вийти в Інтернет, отримати завдання і необхідні консультації в онлайн-режимі. Завдяки такій організації роботи, учні розвивають навички роботи з ІКТ-технологіями, необхідними на сучасному етапі розвитку суспільства.

Дистанційне навчання потребує безпосереднього спілкування під час вивчення нового матеріалу. І тут на допомогу викладачу повинні прийти на допомогу інші можливості інтернету. Практично усі ми є користувачами сервісами Google. Серед них є чудовий сервіс Google Meet – сервіс відеотелефонного зв'язку. Він надає педагогам можливості проведення уроків дистанційного навчання в онлайн режимі

Google робить відеоконференції доступними для всіх учнів. Будь-який учень з обліковим записом Google може прийняти участь у відеозустрічі за тривалістю до 60 хвилин. При цьому викладач має демонструвати учням свої електронні посібники, відеоматеріали або рекомендовані веб сторінки. Завдяки безпосередньому спілкуванню учні мають можливість відповідати, задавати питання та приймати активну участь в процесі вивчення матеріалу. Це безумовно підвищує зацікавленість учнів в навчанні.

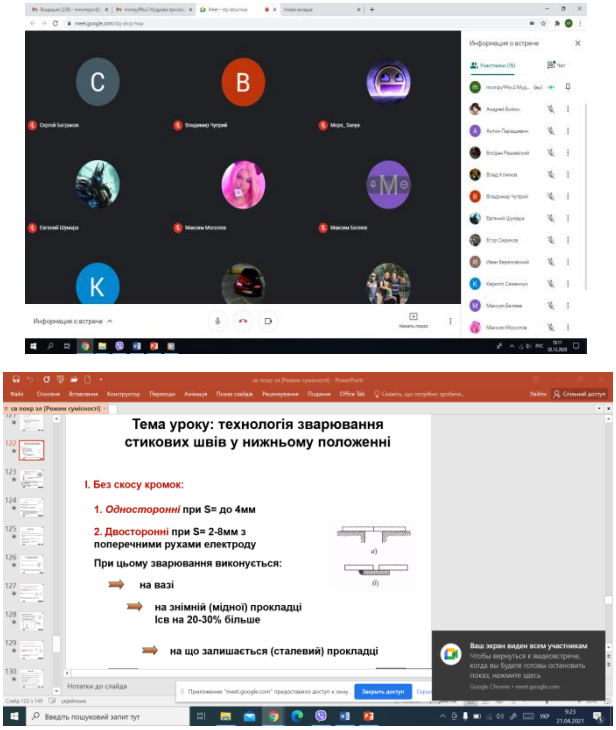

Рисунок 2 – Проведення відеоурока в Google Meet

Зосередження сучасних технічних засобів навчання сприяє модернізації навчально-виховного процесу, активізує розумову діяльність учнів, сприяє розвитку творчості педагогів, дозволяють проводити дистанційне навчання, розвивають систему безперервної освіти, тим самим підвищуючи ефективність освітнього процесу.

Слід зазначити, що нові інформаційні технології в освіті - це синтез технології, які вже існували раніше і сучасних комп'ютерних технологій. Все це допомагає впевнено рухатися вперед по шляху вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Швачич Г. Г., Толстой В. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навчальний посібник. Дніпро : НМетАУ. 2017. 228с.

2. Використання ІКТ в навчально-виховному процесі. URL: https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-ikt-v-navcalno-vihovnomu-procesi 55148.html (дата звернення 21.04.2021).

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Немчин Юлія Олександрівна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області

Наразі Україна, переживаючи непрості часи в економічній та суспільній сфері, робить рішучі кроки до світового інформаційного простору. Інформатизація освіти є ключовим пріоритетом у процесі оновлення країни та її майбутньої інтеграції у світовий освітній простір. Глобалізація є важливим державним завданням, спрямованим на розвиток інформаційної сфери суспільства у всіх її видах та секторах застосування: наукової, науково-технічної, науково-освітньої, виробничої, науково-виробничої тощо. Суспільству потрібні кваліфіковані фахівці, які можуть поєднувати базові знання та практичну підготовку. Тому, завданням професійної освіти, враховуючи сучасні вимоги, є забезпечення підготовки конкурентоспроможних випускників до майбутніх ринків праці з орієнтацією на потреби провідних підприємств.

Важливою складовою сучасної професійної освіти є інформаційна підготовка компетентного фахівця. Однією з ключових компетенцій фахівця XXI ст. є ІКТ-компетентність, яка виявляється у вирішенні професійних завдань з використанням комп’ютерних технологій, здатності й готовності орієнтуватися в інформаційному просторі, вирішенні завдань своєї професійної галузі з урахуванням розвитку інформаційних потоків, методів і засобів їх опрацювання.

Метою процесу інформатизації професійної освіти є підвищення освітнього процесу у ЗП(ПТ)О шляхом створення ІКТ-насиченого освітнього середовища, яке відповідає профілю професійної підготовки. Інформатизація

освіти включає впровадження нових технічних засобів, вдосконалення технологій та методів навчання, участь в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій. Впровадження та застосування ІКТ у навчання здійснюється в процесі наукової організації як дидактично обґрунтований, науково організований, керований, системний процес з метою подання й опрацювання навчальної інформації, надання якісних знань, набуття навичок і компетентностей, ефективного оцінювання результатів професійної підготовки здобувачів освіти, моделювання навчальних ситуацій, пов'язаних з виробничою діяльністю.

Інтеграція ІКТ в освіту дозволить створити нову якість інформаційно-педагогічної діяльності, а саме:

– підвищити ефективність навчання шляхом впровадження нових механізмів наочності й інтерактивності освітнього процесу, використовуючи різноманітні джерела навчальної інформації, оптимізувати темп роботи здобувачів освіти, ефективно реалізувати міжпредметні зв'язки, оптимізувати інформаційно-педагогічну діяльність педагога на основі інформатизації його окремих функцій;

– створення сприятливих умов для формування загальної культури мислення, розвитку комунікативної й інформаційної культури студента, включенням механізму розвитку у студентів дослідницьких, творчих якостей шляхом рефлексії, самореалізації, самопізнання;

– сприятиме індивідуалізації, диференціації, інтенсифікації освіти і, як наслідок, її оптимізації і вдосконаленню.

Отже, важлива роль у процесі підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців належить новітнім технологіям, які базуються на використанні традиційних та інноваційних форм організації навчання з використанням ІКТ-технологій та ресурсів. Професійна освіта вимагає зміни профорієнтаційних цілей інформаційної підготовки, оновлення її змісту, чітке визначення її структури та організація освітнього процесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Очевидною стає потреба теоретичного й

методологічного обґрунтування інформатизації системи професійної підготовки, наукового супроводу впровадження ІКТ у професійну освіту, розгляду проблеми інформатизації ЗП(ПТ)О у контексті педагогічних вимог.

Список використаних джерел

1. Йордан Г. М., Йордан Х. В. Інформатизація освіти як основа розвитку інформаційного суспільства. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. № 5 (30 квітня 2020). С.115-117.

2. Литвин А. В., Литвин О. Г. Основні завдання інформатизації професійної освіти. Інформатизація професійно-технічних навчальних закладів будівельного профілю: монографія. Львів : Компанія «Манускрипт», 2011. С. 349-353.

3. Ничкало Н. Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів. Монографія. К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. 125 с.

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Ніколайчук Анастасія Миколаївна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

З поняттями «менеджмент» і «менеджер» сьогодні ми зустрічаємось на кожному кроці. Вони входять у нашу лексику, деякі елементи менеджменту ми уже використовуємо у своїй професійній діяльності.

Варто визначити трактування понять «менеджмент», «менеджер» на рівні сучасних уявлень, які розвиваються в рамках холістичного підходу, який

забезпечує узагальнення принципів і напрямків найновіших поглядів на педагогічний менеджмент.

Розвиток інноваційного педагогічного менеджменту виник в результаті соціально-економічних перетворень і потреби у новому типі управління освітою та освітніми процесами.

Термін «педагогічний менеджмент» є найбільш вживаним у вітчизняній літературі. Він має полісемічний характер. З одного боку, він проявляє свою сутність, як наука про управління педагогічними системами, завданням якої є пошук і розробка засобів та методів, що сприяють найбільш ефективному досягненню цілей сучасних закладів освіти, підвищенню продуктивності праці їх співробітників, досягненню рентабельності і прибутковості педагогічного виробництва, виходячи з конкретних умов внутрішнього та зовнішнього середовища, обумовленого розвитком ринкової економіки.

З іншого боку, цей термін фіксує те, що педагогічний менеджмент проявляє свою сутність, як певна організація роботи керівних працівників, допоміжного персоналу та педагогічного колективу закладу освіти для досягнення поставленої мети найбільш раціональними способами.

Менеджмент – соціальний і технічний процес, за допомогою якого використовуються ресурси, відбувається вплив на людські дії та здійснюється сприяння змінам для досягнення цілей організації.

Менеджмент – процес планування, організації, приведення в дію і контролю організації з тим, щоб досягти координації.

Педагогічний менеджмент розуміють, як організацію діяльності закладу освіти, що має певний склад і структуру, у межах яких реалізуються свідомо заплановані і скоординовані заходи, спрямовані на досягнення загальних освітньо-виховних цілей.

Історичними передумовами педагогічного менеджменту є: теоретичні знання та практичні навички, набуті на різних етапах розвитку менеджменту, як галузі управлінських знань та соціально-економічні (соціокультурні) умови.

Отже, термін «педагогічний менеджмент» на відміну від традиційно вживаного терміну «управління», виникає об'єкт, яким управляють та набуває якостей суб'єкта специфічних – саме ринкових, комерційних та соціально-економічних відносин.

Педагогічний менеджмент надає викладачам безліч методик, методів і прийомів професійного зросту, щоб доцільно реалізувати у процесі їхньої безпосередньої взаємодії зі своїми колегами та шляхом професійного взаємонавчання.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал StudFiles. URL: https://studfile.net/preview/ (дата звернення 12.04.2021).

2. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток». Дніпро : ТОВ «ДКС Центр», 2021. № 3.

URL: http://www.dy.nayka.com.ua/ (дата звернення 12.04.2021).

3. Електронний DSpace репозитарій ДВНЗ «УжНУ». URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib (дата звернення 12.04.2021).

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗП(ПТ)О

Ніколайчук Тетяна Миколаївна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Якісна освіта є основою інтелектуального, культурного, творчого, соціально-економічного і духовного розвитку суспільства. Сучасна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого розвитку суспільства,формування нових життєвих орієнтирів. Освіта має бути спрямована на отримання життєвих компетентностей та всебічний розвиток людини як особистості : її талантів ,

розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей громадян, здатних до свідомого суспільного вибору.

В інклюзивному освітньому середовищі здобувачі освіти, незалежно від їхніх потреб, здатні підвищувати свою соціальну компетентність, вдосконалювати комунікативні навички, а також відчувати себе частиною суспільства.

Основні принципи інклюзивної освіти: на цінність людини не впливають її досягнення, здібності та вміння. Кожна людина вміє відчувати та міркувати. Кожна людина має право спілкуватися та бути почутою іншими. Система повинна підлаштовуватися під потреби дитини, а не навпаки. Тільки на реальній взаємодії, партнерських відносинах здійснюється справжня освіта.

Інклюзія це також, доступ до навчання у ЗП(ПТ)О на рівних правах та отримання якісної освіти. Вирішення проблем та подолання виникаючих бар'єрів у процесі навчання. Цінності інклюзії, її принципи та ідеї формують переваги такої освіти: прийняття дитини суспільством, створення дружніх відносин та зв'язків з ровесниками, покращення комунікативних навичок, вищий рівень академічної успішності.

Цінності інклюзивної освіти:

- визначення права всіх дітей на навчання;
- однакова увага та робота з учнями, незалежно від їхньої національності, віку, мови, особливостей розвитку та поведінки, походження та місця проживання;
- постійний процес вдосконалення освітніх програм, методик, комплексів та структур для визначення та забезпечення потреб та прав дітей;
- одна з частин, на яких ґрунтується стратегія будівництва інклюзивного суспільства;
- постійний розвиток, динамічний рух.

Переваги інклюзивної освіти:

✓ *Для дітей з особливими потребами:*

- завдяки цілеспрямованому спілкуванню з однолітками поліпшується когнітивний, моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей;

- оволодіння новими вміннями та навичками відбувається функціонально;

- навчання проводиться з орієнтацією на сильні якості, здібності та інтереси дітей;

- у дітей є можливості для налагодження дружніх стосунків зі здоровими ровесниками й участі у громадському житті.

✓ *Для інших дітей:*

- діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей;

- діти вчаться налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з людьми, які відрізняються від них;

- діти вчаться співробітництву.

✓ *Для педагогів:*

- викладачі інклюзивних класів, краще розуміють індивідуальні особливості учнів;

- викладачі оволодівають різноманітними педагогічними методиками, що дає їм змогу ефективно сприяти розвитку дітей з урахуванням їхньої індивідуальності.

Отже, повноцінне впровадження інклюзивної освіти є важливим не лише для забезпечення права здобувачів на освіту, а й відповідає міжнародним зобов’язанням України та сприяє зміцненню авторитету нашої держави у світі й формуванню позитивного її іміджу.

Список використаних джерел

1. Національна стратегія розвитку інклюзивної освіти на 2020-2030 роки. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/ (дата звернення 12.04.2021)

2. Офицiйний вебпортал Всеосвіта. Інклюзивна освіта: проблеми, перспективи розвитку в Україні. URL: https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-problemi-perspektivi-rozvitku-v-ukraini-118578.html (дата звернення 12.04.2021)

3. Офіціний вебпортал Всеукраїнського фонду "Крок за кроком". Інклюзивна освіта: основні положення. URL: http://ussf.kiev.ua/ (дата звернення 12.04.2021)

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Нудьга Віта Олександрівна,
майстер виробничого навчання, викладач
ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище
з поліграфії та інформаційних технологій»
м. Дніпро

Ще донедавна у науковій літературі та середовищі освітян-практиків поняття «інформатизація освіти» сприймали як гаранта майбутнього інтелектуального потенціалу нації. Сьогодні ж у поняття «інформатизація освіти» вкладають більш прикладне значення – потужного засобу отримання і передавання знань у будь-якій сфері.

Українське правове поле має досить потужну законодавчу та нормативну базу щодо впровадження інформатизації в освіту різних рівнів.

Питання інформатизації освіти досліджували ряд науковців. Серед них слід відзначити праці Я. В. Булахової, О. М. Бондаренко, В. Ф. Заболотного, Г. О. Козлакової, О. А. Міщенко, О. П. Пінчук, А. П. Єршова, М. І. Жалдака та ін.

Більшість дослідників виділяють різні тенденції сучасного етапу інформатизації освіти, з яких найбільш важливими є:

1) оснащення освітніх закладів засобами інформаційних технологій та їх використання в якості нового педагогічного інструменту та підтримки процесу навчання;

2) зміна змісту освіти внаслідок розвитку інформатизації суспільства, а також об’єднання переваг традиційної освіти з можливостями інформаційних технологій;

3) створення єдиного інформаційного освітнього простору, який забезпечує доступність якісної інформації.

Таким чином, під інформатизацією освіти розуміють створення і використання інформаційних технологій для підвищення ефективності видів діяльності, що здійснюються в системі освіти. Основне завдання інформатизації освіти – впливати на виконувані види діяльності так, щоб досягати поставлених цілей із меншими затратами ресурсів (часових, матеріальних, фінансових тощо).

Сьогоднішній ринок комп’ютерних освітніх програм і додатків переповнений і має широке поле для творчості кожного педагога, виходячи із його професійних потреб. Кожен індивідуально може обирати для себе освітню платформу, однак варто керуватися таким показниками як:

– доступність електронного освітнього додатка для здобувачів освіти;

– широка гама внутрішніх ресурсів освітньої платформи для застосування різних технік та технологій навчання;

– легкість до змін та нововведень (додавання дидактичних елементів з часом, зміна та корегування освітньої інформації і ін.);

– можливість одночасно застосовувати різну етапність та види освітньої діяльності, як-то: викладення нового матеріалу, практична робота з набуттям вмінь та навиків, контроль знань і ін.;

– наявність безкоштовної версії для користувачів;

– україномовний інтерфейс.

За останній рік власної педагогічної діяльності спостерігаю ще одну проблему: можливість використовувати освітні інформаційні ресурси в очному та дистанційному навчанні одночасно, тобто такі універсальні платформи, які можна не змінювати в залежності від умов навчання.

Серед них можна виділити мережевий сервіс Padlet (http://padlet.com/).Це універсальна онлайн-дошка (онлайн-стіна) з інтуїтивним інтерфейсом, яку

нескладно опанувати та легко застосовувати в навчальному процесі. Вона може бути використана для проєктної роботи, дистанційної взаємодії, індивідуальних завдань чи як інструмент збору інформації від всіх учасників процесу в одному місці. У власній практичній діяльності застосовую її для реалізації педагогічної технології візуалізації навчального матеріалу та освітнього процесу. Її домінантна корисність у такому:

– одночасне використання у дистанційному та очному режимі;

– широкий спектр застосування і розміщення різних засобів навчання (опорні конспекти; прикріплення презентацій; розміщення відеоматеріалу; створення відео з робочого поля комп’ютера; посилання на інші інтернет-ресурси або інтернет-сторінки; прикріплення посилань та електронні тести з перевірки знань і под.);

– використання зворотного зв’язку (вкладки «коментарі», лайки-схвалення);

– генерація з іншими інформаційними ресурсами (можу надавати відкритий доступ через QR-код електронного ресурсу; ділитися в соціальних мережах; надавати доступ на платформі GoogleКлас – j3akxc3);

– запуск програми як комп’ютера, ноутбука, так зі смартфону (спеціальний додаток);

За бажанням автора навчального курсу, дошки можна створювати як для окремих занять, так і для курсів в цілому.

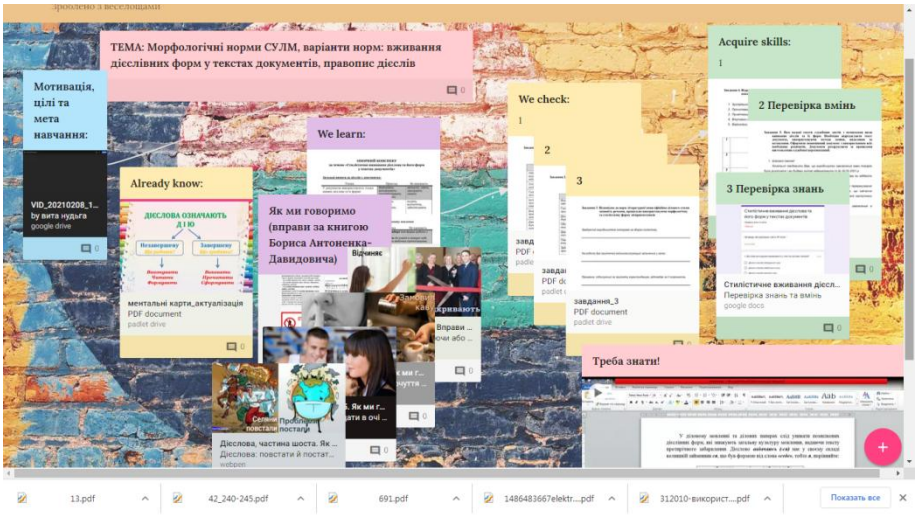

Рисунок 1 – Інтерфейс тематичної електронної дошки «Padlet»

https://ru.padlet.com/vitanudgadnepr/m2xoq3ucwftfjkh4

QR-код доступу до уроку Посилання на електронну сторінку уроку

Далі розміщую інтерфейс одного з уроків з відповідним освітнім навантаженням, QR-код доступу до заняття та посилання на електронний освітній ресурс.

Таким чином, з особистого практичного досвіду викладача можу констатувати, що інформатизація освіти сприяє підвищенню ефективності та інтенсифікації освітнього процесу за рахунок використання інформаційних технологій і впровадження нових методичних розробок у процес навчання. Досягнути цієї мети можна через масову комп'ютерну грамотність і сформованість особистісної інформаційної культури, тобто вміння використовувати засоби інформаційних технологій від смартфону, комп'ютера та комп'ютерних мереж до користування найбільш розповсюдженими програмними продуктами, знання особливостей потоків інформації в своїй сфері діяльності, вміння виявляти їх та ефективно використовувати.

Маємо переконання, що інформатизація освіти в сучасних умовах, передусім, спрямована на розробку методів і засобів, орієнтованих на реалізацію основних виховних і освітніх педагогічних цілей за допомогою використання новітніх досягнень комп'ютерної техніки та засобів комунікації.

Список використаних джерел

1. Євсюкова, Л. С. E-LEARNING: переваги і проблеми. Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2011. № 211 (2). С. 79–85.

2. Катерняк І. Посібник з підготовки та організації електронного навчання. К. : ТОВ «Фарбований лист», 2016. 48 с.

3. Кривонос О. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 182 с.

4. Легенький М. І. Система інформаційно-правових відносин у сфері освіти України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Ужгород. 2016. Вип. 39. Т. 1. С. 143–146.

5. Моделювання й інтеграція сервісів хмароорієнтованого навчального середовища: монографія. За ред. С. Г. Литвинової. К. : ЦП «Компринт», 2015. 163 с.

6. Морзе Н. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів ПТО: метод. посіб. К. : Арт Економі, 2011. 168 с.

7. Морзе Н. В., Глазунова О. Г. Формування й оцінювання ІК-компетентностей науково-педагогічних працівників в умовах впровадження дистанційних технологій [Електронний ресурс]. Інформаційні технології і засоби навчання. 2012. №6(32).

URL: https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/758/568 (дата звернення 18.04.2021).

8. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Тези доповідей на науково-практичній он-лайн-конференції «Новітні освітні технології» [Електронний ресурс]. URL: http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103 (дата звернення 18.04.2021).

9. Шаран Р.В. Провідні тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». 2012. № 5. С. 220-224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2012_5_50 (дата звернення 18.04.2021).

10. Шишкіна М. П., Попель М.В. Хмарно орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень. Інформаційні технології і засоби навчання. 2013. № 5. С. 66–80.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Павленко Оксана Володимирівна,
викладач
ВСП «Запорізький металургійний
фаховий коледж ЗНУ»

Дистанційну форму навчання фахівці зі стратегічних проблем освіти називають освітньою системою XXI століття. Актуальність теми дистанційного навчання полягає в тому, що результати суспільного прогресу, що раніше був зосереджений у сфері технологій, сьогодні концентруються в інформаційній сфері. Етап її розвитку наразі можна характеризувати як телекомунікаційний.

Оцінюючи останні тенденції еволюції сучасного суспільства можна зробити висновок, що воно є інформаційним. Основою соціально-економічного розвитку даного суспільства є не матеріальне виробництво, а виробництво інформації та знань. Економічний і технологічний розвиток будь-якої країни, добробут її населення пропорційно залежить від рівня освіти, знань, навичок, умінь і кваліфікації активної частини населення держави. Наявність високої кваліфікації робить людей більш стійкими до можливих змін типу і профілю роботи, дає їм можливість швидше працевлаштуватися в разі втрати роботи, робить їх більш гнучкими до зміни ситуації на ринку праці та в економіці України в цілому. Розвиток високих технологій все більше підвищує попит на інтелектуальність в освіті людей. Це кардинально змінює інституційний статус системи освіти в суспільстві. Освіта стає інструментом капіталу в боротьбі за ринок.

Сучасному суспільству потрібна якісна освіта на масовому рівні, яка зможе задовольнити потреби, як споживача, так і виробника матеріальних цінностей і духовних благ. Для виконання соціального замовлення суспільства навіть багаті країни не в змозі піти на збільшення асигнувань на освіту, на збільшення кількості освітніх закладів або на будь-які інші традиційні способи.

Розвиток інформаційних технологій звертає увагу людей на проблему модернізації системи освіти. У зв'язку з цим в суспільстві з'явилася ідея дистанційної освіти. Актуальність такої освітньої концепції пов'язана з появою Інтернету, який охоплює широкі верстви суспільства і стає одним з найпотужніших і важливих факторів його розвитку. Така модернізація системи освіти набуває особливого значення в Україні.

У реальному житті в різних країнах форми навчання реалізуються по-різному, і нерідко ознаки певної форми навчання на практиці дуже істотно відрізняються від теоретичної бази.

Денна форма навчання – це форма навчання, за якою надання освітніх послуг відбувається шляхом взаємодії викладачів закладу зі студентами в умовах денної форми навчання.

Денна форма навчання передбачає:

- безпосереднє спілкування з викладачами, фахівцями;
- виконання практичних і лабораторних робіт;
- користування бібліотечними фондами закладу.

Головними недоліками є: великі витрати часу, необхідність регулярного відвідування, чітко встановлений графік занять, що майже виключає успішне поєднання їх з будь-якою іншою діяльністю.

Дистанційна освіта – це варіант заочної форми навчання, який передбачає використання освітніх технологій з найсучаснішими методиками навчання, технічними засобами зв'язку і передачі інформації.

Здобувачі освіти дистанційної форми навчання мають можливість:

- вчитися незалежно від стану здоров'я і місця проживання;
- вчитися в зручний час і в зручному місці;
- одночасно вчитися і працювати.

Недоліки дистанційної форми навчання в Україні:

- низька пропускна здатність електронної мережі для проведення навчальних або екзаменаційних телеконференцій;
- недостатній безпосередній контакт між викладачем і здобувачем освіти через надзвичайну професійну завантаженість педагогів;

- відсутність науково обґрунтованої і чітко сформульованої стратегії дистанційної освіти;

- невисокий рівень комп'ютеризації суспільства і системи освітніх закладів.

Дистанційна освіта в Україні успадкувала майже всі ознаки заочної форми навчання. Технічні дисципліни є дуже складними для вивчення, освоєння їх на високому рівні в умовах самостійної роботи, не по силах здобувачам освіти, це можливо лише за допомогою кваліфікованого викладача. Тому отримати технічну освіту високого рівня можна лише навчаючись на денній формі під керівництвом висококваліфікованого педагогічного складу.

Список використаних джерел

1. Андреев А. А. Введение в Интернет-образование: учеб. пособие. М. : Логос, 2003. 76 с.

2. Пидкасистый П. И. Компьютерные технологии в системе дистанционного обучения. Педагогика, 2000. № 5. С. 7-12.

3. Полат Е. С. Дистанционное обучение: каким ему быть? Педагогика. 1999. № 7. С. 29-34.

4. Преподавание в сети Интернет: учеб. пособие. М. : Высшая школа, 2003. 792 с.

ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

Павлушенко Катерина Валеріївна,
викладач історії
Професійно-технічне училище № 26
м. Кременчука

Сьогоднішній день ставить перед нами, викладачами суспільствознавчих дисциплін завдання, сформувати громадянина своєї держави, який розв’язує проблемні завдання практично застосовуючи свої вміння і навички критичного

мислення у плюралістичному, толерантному та демократичному суспільстві.

Сучасна освіта вимагає замість запам’ятовування фактів та визначень понять, набуття учнями компетентностей. Навчальний заклад формує уміння, навички, навчає різних способів мислення, що у майбутньому визначатимуть здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну або подальшу навчальну діяльність. Як бачимо, чітко окреслюється теза що, однією із ключових компетентностей виступає критичне мислення, яке є вагомим у формуванні медіаграмотності сучасних здобувачів освіти [2].

Під час глобальних криз, зокрема тієї, з якою ми зараз стикнулися через поширення коронавірусу, інформація набуває такого значення, про який ми навіть не здогадувались. Сьогодні, коли COVID-19 відправив людей на карантин, він завищив статус інформаційного та віртуального простору. Українці під час карантину на 50% збільшили інтернет-трафік. Але нам не завжди вистачає правдивої інформації та новин. Адже правду легко можна втопити у морі перекручень, фейків та маніпулятивних тверджень. Тому медіаграмотність стає базовою навичкою кожної людини. Уміння обирати інформацію з надійних джерел, порівнювати й критично осмислювати її, відсіювати неправду і дезінформацію – стає основою індивідуальної і колективної безпеки.

Людина з розвиненим критичним мисленням не лише сприймає світ як різноманітність, а й цінує таку різноманітність, ставиться до неї як до ресурсу і можливості для власного розвитку і самореалізації. Прагнучи обґрунтування власної позиції і знаходження достовірної інформації, така людина вимагає обґрунтованих суджень і фактів від інших людей і джерел інформації. Вона не лише виробляє у себе імунітет до впливів і маніпуляцій, а й сама не маніпулює іншими, демонструючи свою медіаграмотність» [6].

Ми живемо в час надпотужних змін. Життя стрімко мчить уперед і, щоб залишатися сучасними, ми повинні так само стрімко йти в ногу з ним. Якщо колись єдиними необхідними для кар’єри навичками були ті, що стосувалися конкретної професії (так звані жорсткі навички), то сьогодні процесом керують soft skils. Саме вони є архіважливим показником нашої «життєвої»

компетентності, вагомим чинником для кар'єрного росту та успіху в повсякденному житті.

На думку експертів, успішними в найближчому майбутньому будуть ті, хто вмітиме навчатися впродовж життя, ставитиме чітку мету та цілеспрямовано досягатиме її, працюватиме в команді, успішно спілкуватиметься в мультикультурному середовищі та володітиме іншими сучасними вміннями та навичками. Інтеграція медіаграмотності в освітній процес допоможе нам систематично «прокачувати ці скіли» [5]. Саме тому, інтегруючи медіаграмотність в свої уроки ми маємо донести до учнів 5 меседжів.

1. Діти повинні зрозуміти, що кожне медіа – це не об'єктивна інформація.

Так ми формуємо критичну дистанцію до медіа.

2. Учні повинні усвідомлювати, щоб докопатися до істини, потрібно обов'язково перевіряти інформацію в різних джерелах. Отже, вчимося робити фактчекінг. Учні вчаться не тільки розпізнавати фейки, а й самостійно створювати їх під час виконання вправи «Вірю – не вірю». Під час виконання подібних вправ діти усвідомлюють, що фейки можуть ховатися всюди: і в серйозній інформації, і в розважальній [3]. Знайти істину учням допомагають методи і прийоми, які розвивають критичне мислення. Одним із найкращих є метод "Шести капелюшків мислення". Також не можна не згадати такі методики, як мапи думок (представлення даних у графічному вигляді), моделювання та завдання, під час виконання яких учні продумують власну доказову лінію, вчаться добирати аргументи і факти (дискусійні клуби, дебати, прес-конференції, судові слухання). *Таким чином ми розвиваємо креативний потенціал здобувачів освіти.*

3. Учні повинні знати, що кожне медіа комусь належить. І цей «хтось» заробляє на цьому гроші. Тому потрібно серйозно аналізувати інформацію. Під час такого аналізу учні розуміють, що журналісти яскравими заголовками прагнуть привернути увагу читачів. Ми маємо переконати учнів у тому, що поширювати й лайкати аби що, не перевіряючи, може бути небезпечним як для них, так і для людей, які їм довіряють. *Так ми вчимо дітей аналізувати*

інформацію.

4. Звернути увагу здобувачів освіти на те, що одним із пріоритетних завдань усіх онлайн-платформ є робота над тим, щоб якомога довше утримувати увагу користувачів. Сьогодні можна зайти на якусь платформу, щоб зробити домашнє завдання, а через кілька годин знайти себе за переглядом якогось розважального контенту. Подолати цю проблему нам допомагають вправи для розвитку тайм-менеджменту. *Так ми вчимо дітей концентруватися і вивчати інформацію не по верхах.*

5. Переконати своїх учнів у тому, що «зависання» у соцмережах краде їхнє реальне життя і заважає їхньому становленню як особистості. Копирсаючись у чужому житті, вони втрачають безліч своїх можливостей [4].

Опанування м'якими навичками є безумовною вимогою нашого сьогодення і тим більше майбутнього. Важливу роль у вирішенні цієї проблеми відіграє інтеграція медіаграмотності в освітній процес. Медіа-засоби – це ті інструменти, що викликають неабияку зацікавленість учнів. Саме тому учні із задоволенням опановують нові навички. Проте для того, щоб викладачі володіли потрібними формами й методами проведення навчальних занять, треба більше часу надавати самоосвіті педагогів.

Список використаних джерел

1. Клименко В. Довіряй, але перевіряй. Медіаграмотність в українському суспільстві. Pictorik, 2018. 140 с.

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Упорядник Л. Гриневич. МОН. 2016. 40 с.

3. Пометун О. Сущенко І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів. Д. : Ліра, 2016. 114 с.

4. Шейне С. Медіаграмотність. Академія української преси 2017. 319 с.

5. Скиба М. Освіта турбулентного світу. Український інститут майбутнього. 2018. 77 с.

6. Збірник статей методологічного семінару «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив. Київ: Національна академія педагогічних наук України, 2017. 741 с.

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОЯВУ СПРАВДІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ПЕДАГОГІВ В УКРАЇНІ

Пандазі Анастасія Володимирівна,
викладач історії
Морозова Ольга Михайлівна,
викладач української мови та літератури
Маріупольського вищого
металургійного професійного училища

Ставлення до педагогів з кожним роком стає все гірше і гірше як з боку учнів, їхніх батьків, керівників закладу освіти, так і з боку влади. А от вимоги до викладачів зростають навіть не щорічно, а щоденно: інноваційний підхід при проведенні уроків, володіння (опанування) різними ІТ-технологіями, доцільне їх використання у роботі (у тому числі створення сайтів, блогів, інтерактивних ігор, тестів тощо), вдосконалення професійних навичок, диференційований підхід до викладання матеріалу та оцінювання учнів. Цей перелік вимог можна продовжувати; і при цьому, слід зазначити, хоч і потроху, але зростає конкурентоспроможність між фахівцями.

Старі кадри (хоч і не досить активно) змінюють молоді спеціалісти, які тільки-но вийшли зі стін університету і не можуть «на повну» конкурувати з тими, хто працює понад 10 років у сфері освіти і вже мають певні практичні навички. А як же молодий викладач (та власне будь-який молодий фахівець) набереться досвіду, коли на роботу беруть із стажем роботи 1 – 3 роки? Отже, одна з умов, за яких може «вирости» конкурентоспроможний педагог, банальна – це надання місця роботи молодим фахівцям.

Щороку університети випускають педагогів за різними спеціальностями і кваліфікаціями. На прикладі Маріупольського державного університету можемо побачити, що у 2020 році взимку дипломи магістра отримали понад 400 випускників, а влітку того ж року закінчили університет понад 500 студентів-бакалаврів. За статистикою, яку наводить Ганна Просвєтова у своїй

статті, 50% – 70% українських випускників працюють не за фахом. На нашу думку, це спричинено тим, що немає місць для роботи. Як правило, якщо у молодого освітянина-випускника немає знайомих у закладі освіти, то влаштуватися важко. Є ще одне питання, яке потребує врегулювання: «престижність роботи педагога – гідна оплата праці». Микола Хоменко, заслужений працівник освіти, аналізуючи оплату праці педагогів, так зазначає у своїй статті: «Інтелектуальна праця оцінюється не просто за залишковим принципом, а принизливо низько». Тому, з одного боку, слід суттєво підняти оплату педагогів. Учитель сам повинен бути успішним, щасливим, здоровим тощо, щоб виховувати і надихати своїх учнів!

З іншого боку, автоматично розв'яжеться питання престижу роботи педагога: висока оплата праці, інші соціальні програми підтримки вчителів стануть яскравим показником гідного ставлення держави, а відтак, і громади, до вчителів. Зараз, за деякими дослідженнями, ставлення до професії вчителів у містах і селах суттєво відрізняється: у сільській місцевості з більшою повагою ставляться до педагогів (можливо, ще збереглася генетична пам'ять, коли вчитель ще був «світочем»), а у великих містах, де є більше можливостей здобути знання (багаті бібліотеки, інтернет, вибір репетиторів), взагалі дехто вважає роботу педагога у навчальному закладі безглуздою, якщо не смішною. Отже, наступні умови для появи конкурентоспроможних педагогів – підняття престижу праці (повернення поваги до роботи вчителів) та висока оплата праці.

При цьому влада не в змозі суттєво покращити умови роботи педагогів, фінансування закладів освіти, а також не може захистити права освітян. З досвіду власної роботи та зі спілкування з педагогами з інших закладів освіти знаємо, що умови праці у різних закладах освіти різні, а ось оплата однакова – бо усі заклади державні. То де ж шукати викладачам правди та справедливості? Раніше при міському відділі освіти був юрист, який безоплатно надавав консультації щодо педагогічної діяльності; зараз такого консультанта немає.

Окрім цього, є ще кілька нюансів – кількість спеціалістів, що випускають

щорічно, та фаховість (міцні якісні знання, бажання навчати дітей тощо) випускників. Зараз у нашому регіоні (м. Маріуполь) достатня кількість викладачів української мови та літератури й історії України, але чи усі вони дійсно є справжніми фахівцями? Йдеться про володіння державною мовою і використання її, про відданість своїй професії. Прикро, коли у ЗМІ викривають таких собі псевдо-викладачів, а скільки ж їх ще не викритих!

Таким чином можна сказати, що основними чинниками, що впливають на появу справді конкурентоспроможних педагогів, є: підняття престижу праці педагога; гідна оплата праці; знання державної та іноземної мов; надання молодим спеціалістам обов'язкового місця роботи (на початку кар'єри); створення більш-менш однакових умов праці при однаковій оплаті (у тому числі помічник-консультант з комп'ютерних технологій та юрист). Сподіваємося, що в найближчі роки ситуація у сфері освіти зміниться на краще.

Список використаних джерел

1. Випуск 2020: понад 400 магістрів МДУ отримали дипломи. URL: http://mdu.in.ua/news/ (дата звертання: 20.04.2021).

2. М. Хоменко: таке в нас ставлення до «сіяча знань». URL: https://osvita.ua/blogs/65008/ (дата звертання: 20.04.2021).

3. Привітання ректора МДУ Костянтина Балабанова випускникам бакалаврам 2020 року (ВІДЕО). URL: http://mdu.in.ua/news/ (дата звертання: 20.04.2021).

4. Просвєтова А. Випускники українських університетів не працюють за фахом: головні причини та наслідки. URL: https://education.24tv.ua/ (дата звертання: 20.04.2021).

5. Професія для «невдах»: чому падає престиж учителів. URL: https://proshkolu.com/ (дата звертання: 20.04.2021).

ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Петренко Євген Володимирович,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області

Інформаційно-комунікативні технології наразі розвиваються досить стрімко та набувають широкого застосування в усіх сферах життєдіяльності людини. Педагогіка не є виключенням, а навпаки, переймає передовий досвід однією з перших. Застосування інформаційних технологій започаткувало нову форму освітнього процесу – електронне навчання, яке здійснюється за допомогою електронних навчальних курсів. Процес навчання в інтернет-середовищі безпосередньо базується на традиційному дидактичному й технічному забезпеченні, а також на спеціальних формах організації освітнього процесу, в якому традиційні форми навчання набувають нових якостей і змісту. Як зазначають освітяни, соціологи, IT-спеціалісти, сучасне інформаційне суспільство поступово перетворюється у smart-суспільство. Згідно з цією концепцією отримуємо якісно нове суспільство, в якому сукупність використання підготовленими людьми технічних засобів, сервісів та Інтернету призводить до суттєвих змін у взаємодії суб’єктів, що дозволяє отримувати нові ефекти – соціальні, економічні та інші переваги для кращого життя. Істотно новий підхід до створення електронних навчальних курсів із використанням систем управління освітнім контентом полягає у поєднанні не лише наявних електронних ресурсів інформаційно-освітнього середовища, а й відкритих зовнішніх інформаційних ресурсів та Інтернету, які слугуватимуть джерелом електронних курсів, засобами комунікації та співпраці. Електронний курс повинен забезпечувати здобувачів освіти гнучкими методами навчання в інтерактивному освітньому середовищі, яке дозволило б мати вільний доступ до будь-якого контенту та навчатися в будь-якому місці у зручний час, що

призводить до позитивного навчального ефекту. При створенні електронного курсу необхідно враховувати можливість швидкого редагування електронних ресурсів, можливість складання індивідуальної програми навчання для кожного учня, інтеграцію навчальних елементів з іншими інформаційними ресурсами, інтерактивність освітніх елементів курсу, максимальне використання інформаційних технологій, ефективне спілкування та співпраця здобувачів освіти між собою та з викладачем.

Освітній процес підіймається на новий рівень завдяки мультимедійним технологіям навчання, що дає змогу готували професійних фахівців для сучасного інформатизованого суспільства. Сучасні здобувачі освіти потребують не тільки нових практичних навичок і теоретичних знань, але й прагнути до постійного вдосконалення цих знань і навичок. Важливо розробляти й опановувати відповідними інформаційними технологіями як необхідним інструментом організації освіти. Тому, без запровадження принципу інформатизації освіти неможлива професійна підготовка майбутніх фахівців засобами мультимедійних технологій.

З метою організації індивідуального або групового навчання під керівництвом викладача створюються електронні навчальні курси з використанням інформаційно-комунікативних технологій, навчальний матеріал подається у структурованому електронному вигляді на спеціальній освітній платформі. Навчання на дистанційному курсі реалізується шляхом використання інтернет-технологій, платформ з інтерактивними вправами, відеоконференцій, відеоуроків, за допомогою додатків Google тощо. Викладач сам поповнює інформаційно-освітнє середовище навчальними матеріалами, розміщуючи їх на освітньому порталі, а також використовує вже наявні відкриті ресурси для створення електронного навчального курсу. Пріоритетним напрямком навчально-методичної роботи викладачів має стати поступова розробка власних навчальних курсів та впровадження їх в освітній процес з метою підвищення кваліфікації викладачів.

Навчання із використанням інформаційних технологій швидко

змінюється під впливом соціально-економічного та технічного прогресу, що викликане становленням інформаційного суспільства. Тому, сучасний освітній процес вимагає суттєвих змін та перегляду усталених підходів до підготовки кваліфікованих фахівців своєї галузі, застосування нових форм і методів навчання. Створення електронних навчальних курсів, які повинні постійно розвиватися, удосконалюватися та поповнюватися новими матеріалами, є важливою умовою інформатизації суспільства.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті – імператив її модернізації. Національна доповідь розвитку освіти України, 2011. С. 118-124.

2. Морзе Н. В., Глазунова О. Г., Мокрієв М. В. Методика створення електронного навчального курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle 3): навч. посіб. К.: 2016. 240 с.

ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІНОВАЦІЇ

Петришена Олена Дмитрівна,
майстер виробничого навчання
ДНЗ «Хмельницький центр ПТО сфери послуг»

Освіта – це наука і мистецтво озброїти людей різного віку знаннями про труднощі і проблеми, та засобами подолання труднощів і розв'язання проблем. Вищого рівня професійної освіти – творчої майстерності – неможливо досягти без загальної освіти і без інноваційних підходів (соціально-економічних, виробничо-технологічних, економічних та ін.).

Сучасна філософія освіти, оновлена стратегія її реформування вимагають принципово нових наукових досліджень, обґрунтованого та послідовного запровадження передових науково-педагогічних технологій, раціональних і

ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності у сфері освіти.

Розвиток системи освіти в зазначеному напрямі ґрунтується на:

- рекомендаціях Нової стратегічної програми європейського співробітництва в галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020», спрямованої на розбудову інформаційно зорієнтованих європейських суспільств та перетворення навчання протягом життя на реальність;
- забезпеченні пріоритетності розвитку науки та науково технічного потенціалу професійно-технічних навчальних закладів шляхом виділення коштів із державного бюджету на перспективні наукові проєкти;
- створенні ефективної системи методологічного, науково-методичного супроводження модернізації національної освіти, прогнозуванні тенденцій інноваційного розвитку системи освіти з використанням результатів моніторингових досліджень;
- застосуванні нових концептуально-методологічних підходів до розроблення державних стандартів освіти;
- створенні нормативно-правового, методологічного, науково-методичного, навчально-технічного забезпечення системи освіти, що враховує оцінювання якості і результативності навчальної та виховної діяльності навчальних закладів;
- створенні системи мотивацій, стимулювання та заохочення інноваційної діяльності у сфері професійно-технічної освіти;
- розробленні системи нівелювання ризиків негативних наслідків інноваційної діяльності в системі освіти.

Головна мета інноваційної освіти – збереження і розвиток творчого потенціалу людини. Освіту потрібно сприйняти як загальнолюдську цінність щоб розвивала гармонійне мислення, побудоване на поєднанні внутрішньої свободи особистості та її соціальної відповідальності.

Освіта, як одна з найважливіших складових суспільства, з одного боку, залежить від процесів, що відбуваються в ньому, повинна швидко реагувати та відповідати стану науково-технічного прогресу, тенденціям розвитку

економічної сфери країни, з іншого, безумовно, – впливає на всі процеси і сторони життя, оскільки готує фахівців, розвиває особистість, формує певні життєві погляди.

Про інновації говорять багато учених, які вели дослідження у даному напрямку, слід відзначити праці Д. Беха, І. Даниленка, М. Дичківської, В. Кларіна, М. Пєхоти, В. Попової, С. Подимової, І. Прігожина, А. Сластьоніна, В. Хуторського.

Дослідники проблем педагогічної інноватики (О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, Н. Юсуфбекова, А. Ніколс та ін.) намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове.

Інновацію в освіті розглядають як реалізоване нововведення – у змісті, методах, прийомах і формах навчальної діяльності та виховання особистості (методиках,технологіях), у змісті і формах організації управління освітньою системою, а також в організаційній структур закладів освіти, у засобах навчання та виховання і в підходах до соціальних послуг в освіті, що суттєво підвищує якість, ефективність та результативність навчально-виховного процесу.

Модернізація і розвиток освіти повинні набути випереджального безперервного характеру, гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються в Україні та світі. Підвищення якісного рівня освіти має бути спрямовано на забезпечення економічного зростання держави та розв'язання соціальних проблем суспільства, дальше навчання і розвиток особистості. Якісна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства.

Зміст освіти відіграє провідну роль у розбудові національної системи освіти, забезпеченні її інноваційного розвитку, приведенні у відповідність з європейськими та світовими стандартами.

Модернізація змісту освіти передбачає:

- впровадження, нових державних стандартів загальної середньої, професійно-технічної на основі Національної рамки кваліфікацій та

компетентнісно орієнтованого підходу в освіті, необхідності підготовки фахівців для сталого розвитку з новим екологічним мисленням; узгодження освітньо-кваліфікаційних характеристик та навчальних програм із професійними кваліфікаційними вимогами;

- модернізацію навчальних планів, програм та підручників відповідно до оновлених державних стандартів освіти; розроблення інтегрованих навчальних планів професійно-технічних навчальних закладів третього атестаційного рівня.
- забезпечення оптимального співвідношення інваріантної і варіативної частин, суспільно-гуманітарної, природничо-математичної, технологічної і здоров'язбережуваної складових змісту загальної середньої освіти;
- розвантаження навчальних планів і програм за рахунок диференціації та інтеграції їх змісту, розширення міжпредметних зв'язків,
- розроблення на основі проведення моніторингу ринку праці Державного переліку професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах;
- оновлення змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для професійно-технічних навчальних закладів;
- розширення практики підготовки педагогічних працівників за інтегрованими програмами (у тому числі за поєднаними спеціальностями на рівні магістра).

Отже, аналіз процесів реформування освітніх систем у розвинених країнах засвідчує, що всі вони зумовлені необхідністю формулювати нову парадигму освіти в основі має бути актуальною і в загальних рисах спільною для всього світу.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. Указ Президента України Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Київ 25 червня 2013 року № 344/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text (дата звернення 18.04.2021).

2. Островська Л. Проблеми та перспективи інноваційних технологій в сучасній школі. Офіційний вебпортла Всеосвіти. URL: https://vseosvita.ua/library/ (дата звернення 18.04.2021).

МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УСІМА УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Пискун Тетяна Василівна,
заступник директора
ДНЗ «Запорізьке машинобудівне
вище професійне училище»
Семенова Людмила Олексіївна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області

Спираючись на зарубіжний досвід та результати вітчизняної інноваційної діяльності, 26 січня 2018 року на Розширеному засіданні Колегії Міністерства освіти і науки України було прийнято Концепцію підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в Україні [1].

Відповідно до концепції, дуальна форма здобуття освіти (далі ДФЗО) – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору.

З метою напрацювання досвіду впровадження ДФЗО в навчально-виробничий процес освітяни чотирьох областей України та м. Києва беруть участь в експерименті всеукраїнського рівня за темою «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти». В рамках експерименту здійснюється пошук власної національної моделі дуальної освіти.

Модель взаємовідносин закладу професійної (професійно-технічної) освіти (далі ЗП(ПТ)О), роботодавців та здобувачів освіти, що підлягає впровадженню під час експерименту, будується на основі ідентифікації реальних інтересів зацікавлених сторін та їх балансу, визначає зони відповідальності суб’єктів ДФЗО [2, 3, 4].

Створенню оптимальної моделі взаємодії між конкретним ЗП(ПТ)О та конкретним підприємством - замовником робітничих кадрів, на думку членів творчої групи Запорізької області, може сприяти підготовка такого документа, як Меморандум співпраці усіх учасників освітнього процесу за ДФЗО, в рамках якого є можливість враховувати регіональні, галузеві та індивідуальні особливості процесу співпраці.

Очевидно, що всі домовленості Меморандуму повинні ґрунтуватися на принципах педагогіки партнерства. А це означає, зокрема, що співпраця має відбуватися на засадах обов’язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; прозорості, відкритості та гласності; обов’язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін тощо.

Члени творчої групи Запорізької області вважають, що розробку проєкту Меморандуму є сенс розпочинати у форматі тренінгу, бо зазначена технологія дозволяє реалізовувати пошук ефективних шляхів розв'язання поставлених проблем завдяки об'єднанню в тренінговій роботі різних спеціалістів, представників різних відомств, які впливають на розв'язання цих проблем.

Для реалізації задуму регіональна творча група на базі Науково-методичного центру у Запорізькій області запровадила тренінг «ДФЗО у ЗП(ПТ)О: наближення навчання до реалій виробництва».

Зміст тренінгу, як уже було сказано, визначається ідеєю розробки Меморандуму. Процес тренінгу має змішаний формат. Дистанційний етап реалізовується в межах середовища віртуальної педагогічної майстерні, яку розроблено на платформі Blogger.com з використанням веб-орієнтованих застосунків, що надає Google. Для завершального етапу обрано формат Круглого столу. Один із очікуваних результатів тренінгу – розробка тексту проєкту Меморандуму.

Меморандум співпраці усіх учасників освітнього процесу за ДФЗО можна розглядати як інструмент для напрацювання ***моделі*** взаємовигідних відносин ЗП(ПТ)О та роботодавців – замовників кадрів, що має на меті практичну підготовку здобувачів освіти за дуальною формою навчання і враховує регіональні, галузеві та індивідуальні особливості процесу їх взаємодії.

Список використаних джерел

1. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. [Електронний ресурс]. URL:https://btsau.edu.ua/sites/default/files/ (дата звернення: 02.04.2021).

2. Кулалаєва Н. Дуальна система професійної освіти як шлях до реалізації стратегії сталого розвитку суспільства/ Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29 жовтня 2020 р.). Київ: ІПТО НАПН України, 2020. С. 25-29.

3. Кулалаєва Н. Методика організації дуальної форми навчання кваліфікованих робітників: основні етапи. Професійна освіта. 2020. №3(88). С. 5-7.

4. Організація дуальної форми навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: практ. посіб. / Т. М. Герлянд, та ін.; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир : Полісся, 2019. 304 с.

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Плигун Тетяна Костянтинівна,
викладач
ДПТНЗ «Сумський центр
професійно-технічної освіти»

Традиційні педагогічні засоби виховання, змісту й організації навчально-виховного процесу все частіше не спрацьовують (табл. 1)

Таблиця 1 – Особливості традиційного та інноваційного підходів до навчання

Складові процесу навчання	Традиційний підхід	Інноваційний підхід
Мета	Передача знань, ознайомлення з культурою, засвоєння соціального досвіду	Сприяння самореалізації і самоствердженню особистості, культурний обмін
Зміст	Знання, вміння, навички, розрізнені предмети	Цінності, компетенції, інтегровані курси, модулі
Форми і методи	Індивідуальна чи фронтальна робота, репродуктивні, пояснювально-ілюстративні методи	Різноманітні форми спільної діяльності, самостійна робота, продуктивні, творчо-пошукові, дослідницькі методи

Як бачимо, учень сам стає важливим освітнім суб'єктом, активно залучаючись до спілкування з викладачем і використовуючи знання, здобуті у процесі самостійної роботи з різними джерелами інформації. Отже, нагальною постає потреба широкого упровадження інновацій у навчальний процес.

Упровадження інноваційних технологій у педагогічний процес ПНЗ слід здійснювати з урахуванням критеріїв їх ефективності. При виборі технологій навчання в системі професійної освіти слід враховувати чинники педагогічного процесу: рівень навчально-пізнавальної діяльності учнів , базової підготовки та технічного оснащення викладача.

За даними соціологічного дослідження для 68% підлітків комп'ютер є робочим інструментом, 12% використовують ПК для розваг, для 18% – це можливість спілкуватися з друзями, а для 2 % – можливість відключитися від дійсності.

В Україні розроблена та пропагується технологія інтерактивного навчання О. Пометун. Оскільки маю практику використання інтерактивних

технологій навчання на заняттях, то зупинюсь детальніше на описі цієї технології та особливостями її застосуванняна різних етапах заняття.

На етапі організації учнів до уроку використовую технології створення позитивної атмосфери : «Комплімент», «Очікувані результати » та ін.

Найефективнішими технологіями на етапі мотивації навчальної діяльності й актуалізації опорних знань учнів є технології, наприклад, «Дві правди і одна брехня» передбачало формулювання трьох тверджень, пов'язаних з темою заняття, що дозволяє повторити матеріал, аргументуючи, чому вони вважають твердження правдивим чи неправдивим. Етап засвоєння нових знань, формування вмінь, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень, що передбачає озброєння знаннями, найдоцільнішими є такі технології: «Керована лекція», «Лекція з допомогою учнів», «Лекція з паузами», «Навчаючи –вчуся».

На етапі узагальнення, систематизації знань, організації рефлексії пізнавальної діяльності використовую найчастіше «Оцінювальну дискусію», «Павутинку дискусії», «Бліц –дискусію», «Одним словом» та ін., які сприяли розвитку самостійності мислення, міцності засвоєння знань.

Мультимедійні технології пов'язані із створенням мультимедіа-продуктів: електронних книг, енциклопедій, комп'ютерних фільмів, баз даних.

На своїх уроках я використовую такі програми, як: learningapps, Padlet, Triventy, Quizlet, Genial, Wordwall, Purposegames, за допомогою яких учні можуть вдома або під час занять створювати різноманітні завдання. Мережеві технології призначені для телекомунікаційного спілкування учнів з викладачами, колегами, працівниками бібліотек, лабораторій, установ освіти, здійснюється через всесвітню мережу Інтернет.

Проблеми, з якими стикається інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Педагогів-новаторів називають педагогами інноваційного спрямування, які повинні мати здатність включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором. Якщо наукова педагогіка розвиває загальні закономірності і теоретичні проблеми виховання, то новаторська творить ефективні педагогічні технології. Щоб досягти успіху у

вирішенні цього важливого завдання, необхідно постійно удосконалювати і систему навчання, і виховання, і підготовки творчих педагогічних кадрів.

І в перспективі, ми зможемо навчати, виховувати, щоб справді «не втратити» здібності юної особистості, щоб дійсно дієво допомогти їй самоствердитися як творчій особистості, як людині, як професіоналу XXI століття.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.П. Роздуми про освіту: статті, нариси, інтерв'ю : 2 - ге вид. допов. К. : Знання України, 2008. 819 с.

2. Вакарчук І. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів: тези доповіді Міністра освіти і науки України Івана Вакарчука. Освіта. 2009. 24 червня - 1 липня. С. 3-6.

ТОЛЕРАНТНІСТЬ В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Прокопенко Юлія Володимирівна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області

Сучасний світ – це безперервні інформаційні обміни, спілкування і взаємодія людей один з одним. Що в цьому світі толерантність – данина кон'юнктурі або затребуване ставлення? Толерантний підхід – безпринципність або оптимізація вирішення проблем? Кого повинен виховувати педагог – непримиренного бійця або думаючого інтелігента? Ці та багато інших питань постійно виникають у повсякденному житті та педагогічній практиці.

Поняття «толерантність», порівняно недавно увійшло в педагогічний лексикон, продовжуючи залишатися одним з найбільш спірних. У педагогічній свідомості існує досить стійкий стереотип, згідно з яким толерантність

ототожнюється з вседозволеністю, безумовною відмовою від усіляких заборон і обмежень, у тому числі етичних (моральних, духовних). Звідси і сумніви в доцільності проголошення толерантності в якості самостійної цінності і цілі освіти. Шляхи подолання цього стереотипу виявляються у виявленні багатогранного педагогічного змісту поняття «толерантність» та явища, що воно позначає, у визначенні можливостей толерантності в становленні людини, що володіє стійкою життєвою позицією і є суб'єктом власного життя. Потреба в розумінні і розвитку толерантності забезпечується не тільки актуальними проблемами розвитку нашого суспільства, а й пошуком універсальних, «позачасових» механізмів побудови культури людських відносин. Толерантність – це ще й показник невідчуженої свідомості людини, показник її готовності щиро і глибоко проникати в світ Іншого, в дійсність і в те, що в ній відбувається. Толерантність розглядається з позицій гуманітарного підходу як частина цілого, яке становить «справжнє людське в людині» і відрізняє людину від усіх інших живих істот. Гуманність при цьому розуміється як специфічне людське ставлення до людей і світу, що поєднує в собі спрямованість на вищі цінності, моральні установки і повагу до проявів людських якостей в контексті культури.

При цьому толерантність розуміється як стійкі власні погляди, позиції. Таким чином, толерантність є основою становлення людини суб'єктом діяльності, поведінки, спілкування, культури, суб'єктом свого життя – її активним творцем. І завдання педагога полягає в наданні допомоги здобувачу освіти в формуванні власної професійно-особистісної позиції.

Залежно від парадигми, яка покладена в основу педагогічної діяльності, виділяються три можливі розуміння толерантності:

1. Толерантність як конвенція (примирення).
2. Толерантність як компроміс (взаємна поступка).
3. Толерантність як консенсус (згода).

Безпосередньо зміст освіти реалізується та розкривається здобувачами освіти на уроці. Зміст уроку визначає сам викладач, користуючись освітянським стандартом, навчальним планом та програмою. Він же має право

на свободу вибору та використання методики і виховання, навчальних посібників та матеріалів, методів оцінки знань здобувачів освіти. Зміст окремих уроків конкретизується викладачем з урахуванням поставлених задач, необхідності відображення специфіки виробничого і соціального оточення рівня підготовленості, інтересів учнів. Включення толерантності в процес навчання може здійснюватися на основі двох фундаментальних підходів.

Перший – ціле направлене навчання, що має завдання розвитку конкретних навичок толерантної поведінки и здійснюється у рамках спеціальних начальних дисциплін.

Другий підхід полягає в ознайомленні учнів з тематикою, етичними та соціально-практичними аспектами толерантності в рамках усього процесу навчання. Кожна дисципліна, кожен захід надають свої можливості для їх ознайомлення з теорією та практикою збагачення життя суспільства цінностями толерантності.

У сучасній педагогіці виявлено, що навчальна задача, поставлена викладачем, стимулює навчальний діалог, якщо вона подається як його власна точка зору, виплекана особиста позиція, що не узгоджується зі звичним способом мислення учня, його сприйняттям обговорюваної проблеми. Завдання викладача – допомогти дитині побачити в загальній проблемі той унікальний момент, який стикається з особистими проблемами і роздумами учня, використовуючи різні засоби навчання.

Засоби навчання, поряд з цілями, змістом, формами і методами навчання, є одними з головних компонентів дидактичної системи і складають інформаційно-предметне середовище освіти. Сучасний викладач не тільки не єдине, але і не основне джерело інформації. Більш того, він не в змозі відслідковувати інформаційні потоки, доступні його здобувачам освіти, й управляти ними. Задача педагога вже на сьогодні полягає не тільки у видачі знань а пробудити, зацікавити учня, до пошуку знань. Визнання педагогом того факту, що він не основне джерело інформації, природно призводить до діалогового спілкування, до співпраці в навчанні, коли у процесі обміну інформацією, зіставлення точок зору і оціночних суджень забезпечує ціннісне

значення учня і вдосконалення знань самого вчителя – учні отримують досвід толерантних взаємовідносин. Домінуюче значення тут має групове навчання, яке в підсумку сприяє прояву толерантності, так як особливістю технологій групового навчання є те, що академічні знання допомагають учням виявляти життєві цінності, такі як взаємодопомога, самоповага, вміння слухати, дружба.

Система роботи всього навчального закладу з виховання толерантності передбачає участь різних сил і структур в системі освіти. При цьому, завданням педагогів є ефективна координація своїх зусиль, плідна співпраця на основі інтересу до відмінностей і різноманіття. Поєднання всього перерахованого та впровадження в процес навчання вище зазначених підходів, створює фундамент гуманної педагогіки.

Список використаних джерел

1. Молчанова О. М. Толерантність як ціннісна основа професійної діяльності педагога: посібник. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2013. 188 с.

2. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навч. посібн. К. : Академвидав, 2005. 520 с.

3. Reardon BA Tolerance - The Threshold of Peace. - N-Y .: The Teacher's Library, 2001.

ПОЗААУДИТОРНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАХОДИ ЯК УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ПТНЗ

Ружанцева Тетяна Георгіївна,
викладач
ДНЗ «Бердичівське вище
професійне училище»

У світлі сучасних вимог до випускника пред'являються вимоги не тільки вміння володіти професійними компетенціями, що відповідають основним

видам професійної діяльності і базисним рівнем знань, а й уміння володіти загальними компетенціями, що включають в себе здатність (рис.1) [1].

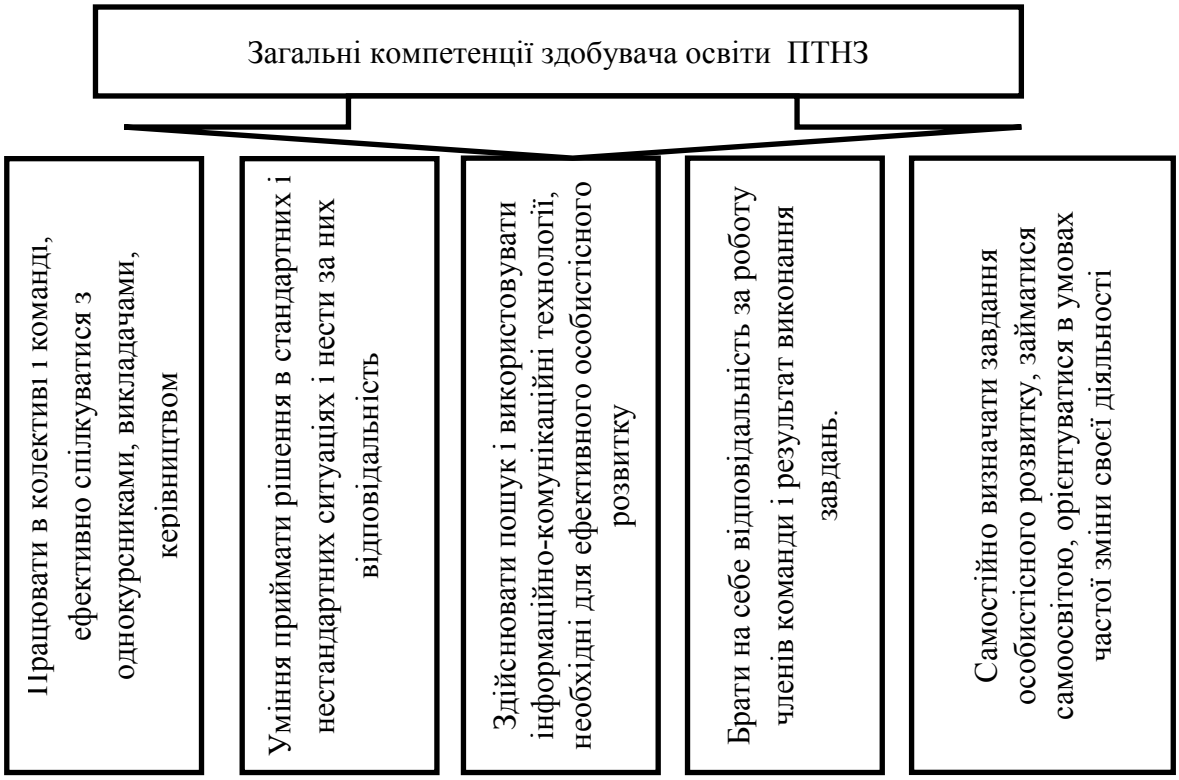

Рисунок 1 – Перелік загальних компетенцій здобувача освіти ПТНЗ

Формування перерахованих вище компетенцій на нашу думку, можливо в ході проведення позааудиторних заходів в нетрадиційній формі. Позааудиторний захід – це завжди маленьке свято, як для учнів, так і для самого педагога. Педагогу відкриваються можливості необмеженого творчості і фантазії, учням дається можливість розкриття і реалізації власного потенціалу, який інколи залишається непоміченим на традиційних уроках і заходах [3].

Розглянемо деякі нетрадиційні форми проведення позакласних заходів, особливо актуальних в освітньому процесі сучасної системи професійної освіти. Формами проведення позакласних заходів можуть бути наступні: подорожі, екскурсії, включаючи віртуальні, інтерактивні ігри, телеконференції, «круглі столи», вікторини, вітальні, прес-конференції, брейн-ринги, конкурси

та багато інших , які можуть бути обрані педагогом з урахуванням аналізу змісту і мети заходу.

Позааудиторні заходи з використанням сучасних форм проведення сприяють розвитку в здобувачів освіти вищеперелічених видів загальних компетенцій, таких як ціннісно-смислові, загальнокультурні, навчально-пізнавальні, інформаційні, комунікативні, соціально-трудові та компетенції особистісного самовдосконалення, які є важливими для становлення і розвитку сучасного випускника і фахівця [2].

Вікторина – як форма організації заходу сприяє розвитку духу змагання і співробітництва в малих групах.

При організації віртуальної екскурсії студентам попередньо були дані завдання з пошуку інформації, з окремим студентом – співведучим заходи спільно розроблявся сценарій і пошук необхідних матеріалів про м.Львів, створювалися презентаційні матеріали, здійснювався підбір відеороликів, музичного супроводу, збиралися експонати для оформлення виставки. Виконана трудомістка робота по підготовці до віртуальної екскурсії в підсумку дозволяє сформувати компетенції інформаційні, комунікаційні, вчить співпрацювати в колективі, нести відповідальність за доручену роботу. Така організація заходу формує загальну культуру поведінки, активізує пізнавальну активність і спонукає до змагання і орієнтує на перемогу.

Однією з наймасовіших форм організації творчої діяльності учнів в училищі є тижні спеціальності. Тижні за фахом дозволяють застосувати на практиці знання і вміння, отримані в результаті освоєння дисциплін. Сутністю тижня спеціальності є створення ефективної системи взаємодії здобувачів освіти і викладачів, спрямованої на розвиток творчих здібностей, пізнавального інтересу здобувачів освіти, переорієнтацію сприйняття навчальних дисциплін, пропаганду престижу знань, формування в здобувачів освіти цілісного погляду на світ і людину.

Основними завданнями тижнів спеціальності є: виявлення та розвиток творчих здібностей здобувачів освіти; надання їм можливості проявити свій

творчий потенціал; розвиток компетентності майбутніх фахівців в різних галузях діяльності; формування в здобувачів освіти особистого досвіду по постановці власних цілей навчання, конструювання своєї професійної компетентності [4].

Заходи в рамках тижнів різноманітні за своєю формою і змістом. До них відносяться різні конкурси, майстер класи, олімпіади, нетрадиційні уроки із застосуванням інтерактивних методів навчання тощо. Проведення тижнів спеціальності супроводжується різноманітною наочною інформацією: виставками творчих робіт здобувачів освіти, конкурсами газет, листівок, плакатів, фотовиставками, книжковими виставками та іншими заходами.

Після закінчення тижня спеціальності на засіданні циклової комісії проводиться аналіз заходів, організованих в ході його проведення. Проводиться нагородження переможців та учасників.

Пропоновані форми проведення позааудиторсних заходів, як показують спостереження та опитування здобувачів освіти, завжди позитивно сприймаються, активізують їх пізнавальний процес, залучають до практичної діяльності і створюють ситуацію успіху, що є важливим критерієм при індивідуальному підході. Такий підхід планування поза аудиторних заходів дозволяє сформувати загальні компетенції і оцінити діяльність здобувачів освіти за допомогою включення в навчально-виховний процес, активній і інтерактивній участі у заході [5].

Список використаних джерел

1. Безносюк О. О. Сутність та складові професійної компетентності слухачів навчальних закладів системи професійно-технічної освіти. Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія : Педагогіка. 2015. Вип. 5. С. 146-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpth_2015_5_24 (дата звернення 21.04.2021).

2. Дехтяренко Ю. В. Науково-педагогічні засади системи позаурочного виховання учнівської молоді вищих професійних училищ Хмельниччини. Модернізація професійно-технічної освіти Хмельниччини: проблеми теорії та

практики : Науковий збірник. Упорядник і наук. ред. В.О. Савчук. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. С. 53–76.

3. Дякун О. Формування навчально-пізнавальної компетентності учнів ПТНЗ. Профтехосвіта. 2014. №9. С. 62–66.

4. Нечіпор С. Компетентнісний підхід до підготовки кваліфікованих робітників швейного профілю. Професійно-технічна освіта. 2010. №4. С. 27- 30.

5. Форостюк І. В. Формування міжкультурної компетенції під час аудиторної та позааудиторної роботи зі студентами вищих навчальних закладів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. Вип. 1. С. 206-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_1_43 (дата звернення 21.04.2021).

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Сечин Андрій Сергійович,
завідувач лабораторії інформатики та
обчислювальної техніки
ВСП «Запорізький металургійний фаховий коледж
Запорізького національного університету»
Шипіш Людмила Ярославівна,
методист
ВСП «Запорізький металургійний фаховий коледж
Запорізького національного університету»

Новий час диктує нові умови для професійного зростання та вимагає творчого підходу у професійному мисленні викладача.

За час незалежності в Україні відбулись ринкові трансформаційні процеси в умовах переходу від командної економіки до ринкової. Головним напрямком ринкової трансформації стало реформування відносин власності,

створення самостійних підприємств, які формують конкурентне середовище, сучасні ринкові відносини, становлення ринкової інфраструктури. Не оминув цей процес і освіти. На ринку освітніх послуг з’являються суб’єкти, які конкурують між собою.

Реформування системи освіти призвело до того, що держава сама стала сприяти розвитку в сфері освіти ринкової ситуації, конкуренції як на стороні виробників, так і на стороні споживачів освітніх послуг.

Конкуренція стосовно ринку освітніх послуг – суперництво між освітніми установами, які прагнуть до досягнення однієї і тієї ж мети – підготовці висококваліфікованих фахівців, затребуваних на ринку праці.

Останнім часом в освітній процес входять багато нових термінів і понять. Серед них і педагогічний менеджмент – це комплекс принципів, методів, організаційних форм і технологічних прийомів управління освітнім процесом, спрямованих на підвищення ефективності освіти в умовах розвитку ринку освітніх послуг.

Нові реалії педагогічної дійсності, зумовлені кардинальною зміною суспільних відносин, коли кожний з працівників системи фахової передвищої освіти зазнає стресів та стикається з невизначеністю, коли ерозія традиційних цінностей призвела до серйозного розладу власних переконань та моральних орієнтирів, висувають необхідність вибудовувати свої особистісні цінності, визначати чіткі життєві й виробничі цілі. Це зумовлено тим, що перед викладачами у зв'язку з тим, що традиційні ієрархічні професійно-педагогічні відносини порушені, авторитарний стиль не спрацьовує, а продуктивна праця потребує нових способів впливу на студентів, не вдаючись до наказів, тиску, «влади професії», виникла величезна кількість моральних, етичних, матеріальних та інших проблем, які потрібно вміти вирішувати. Всі ці чинники сприяють посиленню інтересу педагогічних працівників до сучасного менеджменту в освіті.

У ВСП ЗМФК ЗНУ педагогічний менеджмент надає викладачам безліч методик, методів і прийомів професійного зростання, що доцільно реалізуються

у процесі безпосередньої взаємодії зі своїми колегами та шляхом професійного взаємонавчання. З позиції принципів педагогічного менеджменту кожна педагогічна та методична наради, науково-практична конференція, засідання циклових комісій стають актом дедалі більшого усвідомлення викладачами своїх спонукань до педагогічної діяльності, власних потреб, ціннісних орієнтацій, уявлень щодо своєї соціальної й професійної ролі через вияв особистісних якостей та оцінку їх відповідності об'єктивним вимогам професії.

Починаючи з 2018 року в коледжі запроваджена рейтингове оцінювання професійної діяльності викладачів. Метою запровадження є:

- здійснення моніторингу створення умов для надання якісних освітніх послуг;
- створення атмосфери здорової конкуренції в освітньому середовищі;
- формування відповідальності педагогічних працівників за результати діяльності.

Основними завданнями рейтингової оцінки є:

- удосконалення організації освітнього процессу;
- зростання творчої активності педагогічних працівників;
- стимулювання праці викладачів;
- підвищення ефективності управління;
- зміцнення виконавчої дисципліни педагогічного складу.

Сучасна місія викладача закладу фахової передвищої освіти полягає в його позиціонуванні як центру продукування нових знань, підходів, технологій. Підготовка висококваліфікованих фахівців залежить від якості викладання навчальних дисциплін, яка визначається у процесі оцінювання педагогічної компетентності викладачів. Тому рейтингування викладачів коледжу є одним із основних завдань підвищення якості освітнього процесу закладу освіти. Результати рейтингу оголошуються на засіданні Педагогічної ради.

Сучасні виклики сьогодення в умовах пандемії і переходу на дистанційну освіту не пройшли повз нашого закладу освіти. В коледжі активно функціонує навчальне середовище Moodle. Ця платформа містить велику кількість

різноманітних навчальних елементів, які забезпечують діалог та співпрацю між викладачем та здобувачем освіти. За допомогою цієї системи дистанційного навчання наші викладачі мають можливість інформувати, навчати та оцінювати знання. Платформа дозволяє використовувати в межах навчальної дисципліни форуми, слідкувати за активністю студентів, містить зручний для користування електронний журнал оцінок.

З метою забезпечення неперервності освітнього процесу викладачі коледжу знаходяться у постійному пошуку нових можливостей для урізноманітнення способів спілкування зі здобувачами освіти. Більшість наших колег для проведення відеоспілкування обрали сервіс Zoom.

Слід зазначити, що для педагогів відкривається низка можливостей з використанням інтернет-технологій під час дистанційного навчання в умовах карантину: комп'ютер чи будь-який електронний пристрій (мобільний телефон, планшет) бере на себе функцію контролю навчальних досягнень здобувачів освіти, допомагає зекономити час у навчанні, демонструвати наочний матеріал, показати в динаміці важкі для розуміння моменти, організувати повторення навчального матеріалу та здійснити диференційований підхід відповідно до індивідуальних особливостей кожного здобувача освіти.

Отже, новий час технологій сприяє пошуку викладачами різних суб'єктів підвищення кваліфікації для вдосконалення своєї цифрової грамотності та формує атмосферу здорової конкуренції в освітньому просторі.

Список використаних джерел

1. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2010 рік: наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2011. 312 с.

2. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи; підручник / за ред.. проф.. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 484с.

3. Організація навчально-виховного процесу. З досвіду роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / ред. С.Ф. Світельська. Київ. Навчально-методичний центр, 2012. 461с.

4. Литвин В.М. Українська культура і освіта в контексті суспільних трансформацій // Урядовий кур'єр . 2002. №175. С.26-29.

ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ GOOGLE MEET ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОН-ЛАЙН УРОКІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ КУХАР

Сурова Ірина Олександрівна,
майстер виробничого навчання
Маріупольського вищого
металургійного професійного училища

Наразі стає актуальним питання інформатизації суспільства, а значить, інформатизації освіти, у тому числі і професійно-технічної освіти.

Цей процес не можливий без ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій. Ефективним засобом вирішення цієї проблеми в освітній галузі є використання технологій дистанційного навчання. Для того щоб їх використання було максимально ефективним, потрібно правильно організувати це використання за допомогою організаційних, технічних, програмних та методичних заходів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу вирішити складні задачі – і це не тільки підготовка грамотного фахівця, але й формування компетентного випускника, здатного професійно і мобільно реагувати на зміни в умовах інформатизації суспільства. Тому майстрам виробничого навчання, як і педагогам взагалі, потрібно виховувати компетентного спеціаліста своєї справи.

Реалії життя спонукають освітян знаходити та використовувати нові, сучасні форми та методи навчання майбутніх спеціалістів своєї справи.

Якнайкраще для цього підходить навчання здобувачів освіти в дистанційному режимі.

Дистанційне навчання – індивідуальний процес набуття знань, умінь та навичок, який відбувається переважно при віддалені учасників освітнього процесу і функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Моя задача як майстра виробничого навчання створити умови для надання якісних сучасних освітніх послуг для всіх категорій учнів, в тому числі сиріт, незалежно від їх місця знаходження. При цьому необхідно дотримуватись всіх основних принципів дистанційного навчання.

Оптимальним рішенням для мене було використання інтернет-мережевої технології. Вона базується на використанні мереж Інтернет та телекомунікації для забезпечення взаємодії між суб’єктами навчання. Зміст навчання при цьому вибудовується так, щоб максимально використати можливості інформаційних та комунікаційних технологій, беручи до уваги можливість сприйняття інформації в різному її вигляді: звуковому, текстовому, графічному.

В умовах карантину треба постійно проводити роботу щодо розширення можливостей дистанційного навчання. Поруч із віртуальним навчальним середовищем MOODLE та сервісом ZOOM, що наразі використовують для проведення занять, доцільно впроваджувати інструменти Google, зокрема Google Meet для проведення уроків виробничого навчання за професією «Кухар». Для мене як для майстра виробничого навчання цей інструмент має великий ряд переваг у порівнянні з іншими сервісами. До них можна віднести такі, як простота у використанні, автоматичне планування та розсилка інформації, участь тільки тих користувачів, яким я сама відсилаю посилання та заздалегідь попереджаю про проведення уроку. При цьому онлайн урок імітує звичайний урок виробничого навчання і передає як аудіо-, так і відеозображення від майстра виробничого навчання до учня і здійснює спілкування між ними у режимі реального часу.

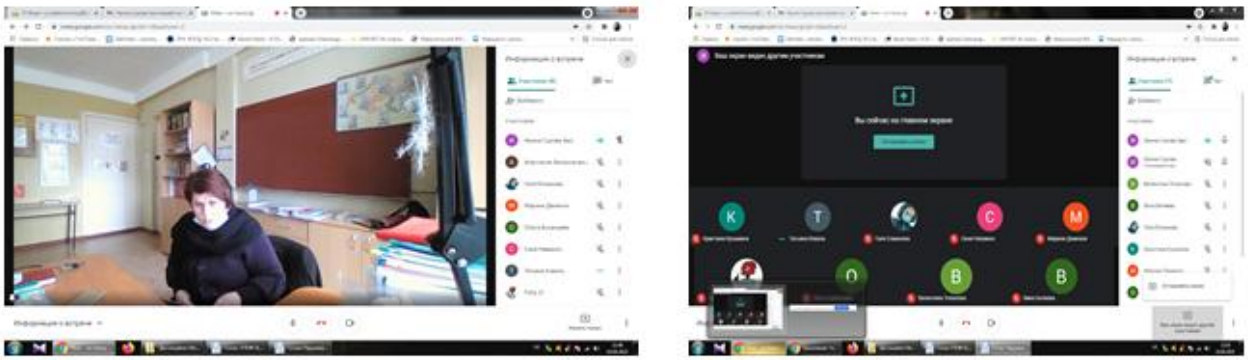

Рисунок 1 – Дистанційний урок виробничого навчання

Щоб провести такий урок, необхідно:

- зібрати електронні адреси учнів групи;
- надіслати посилання для зустрічі із визначеними датою та часом;
- заздалегідь надати інструкцію, як за отриманим посиланням приєднатись до зустрічі;
- повторити теоретичну частину уроку за посиланням та презентацією;
- підготувати в домашніх умовах робоче місце кухаря за вимогами та з дотриманням правил безпеки;
- підготувати компоненти страви та за наданою послідовністю приготувати страву за завданням;
- в якості звіту надіслати фото страви на пошту майстра виробничого навчання.

Як приклад дистанційного уроку виробничого навчання, мною був проведений урок за темою « Приготування страв і закусок з яєць».

За планом уроку для повторення теми була запропонована презентація відповідно до теми. Щоб виконати завдання, демонструється покрокове приготування страви з використанням відеороликів, схем, малюнків та інше.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.:

Воротникова І. П,. Чайковська Н. В. Київ : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 456 с.

2. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. 95 с.

3. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/ (дата звертання: 20.04.2021).

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ «ПЕРУКАР» В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ЗП(ПТ)О

Тельчарова Тетяна Анатоліївна,
майстер виробничого навчання
ДНЗ «Бердянський центр
професійно-технічної освіти»

Одним із пріоритетних напрямів процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти. Мета інформатизації полягає в глобальній інтенсифікації інтелектуальної діяльності за рахунок використання інформаційних технологій: комп’ютерних і телекомунікаційних.

Одна з головних проблем запровадження інноваційних форм навчання є вибір оптимального співвідношення найкращих традицій наявної освітньої системи, сучасних педагогічних інновацій та інструментарію інформаційно-комунікаційних технологій. Як свідчить практика, тенденція навчання чітко розвивається в напрямку змішаного навчання як процесу, який створює комфортне інформаційне освітнє середовище, системи комунікацій, що надають всю необхідну навчальну інформацію. У змішаному навчанні

традиційне навчання поєднується з комп’ютерним, а саме – з використанням інформаційних та інформаційно-комунікаційних технологій.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки та практики роль мультимедійних технологій у навчанні визначається, насамперед, у розширенні уявлень про засоби навчання.

З використанням комп'ютерних мереж і онлайнових засобів, ЗП(ПТ)О отримали можливість подавати нову інформацію таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного здобувача освіти.

Поєднання елементів дистанційної освіти зі звичайною дозволяє зробити навчальний процес більш гнучким, сприяти всебічному розвитку фахівця, особливо, на етапі формування його професійного шляху.

Змішане навчання, здійснюване за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми занять: чат-заняття, веб-заняття, телеконференції та ін. Наш заклад освіти організовує дистанційне навчання за допомогою освітньої платформи G Suite for Education, а саме – сервісу Google Classroom.

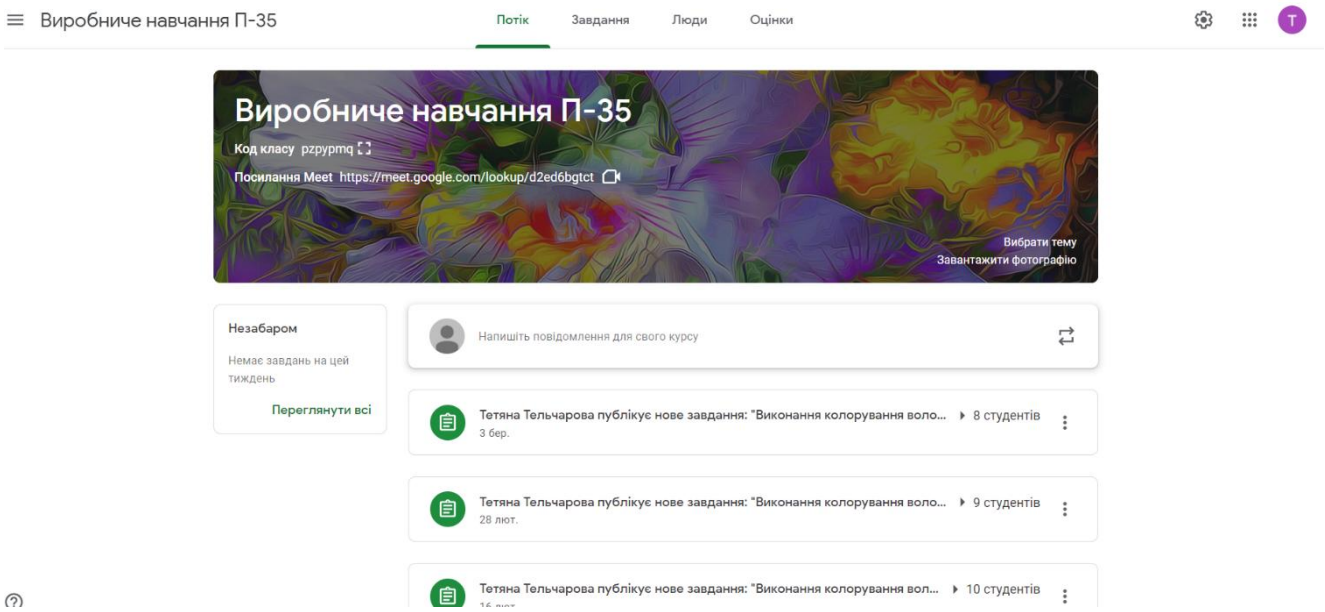

Для організації дистанційних уроків виробничого навчання з професії «Перукар» я використовую такі онлайн-сервіси: Genially, Classtime, Wizer, LearningApps, Quizizz, Jigsaw Planet, Ourboox.

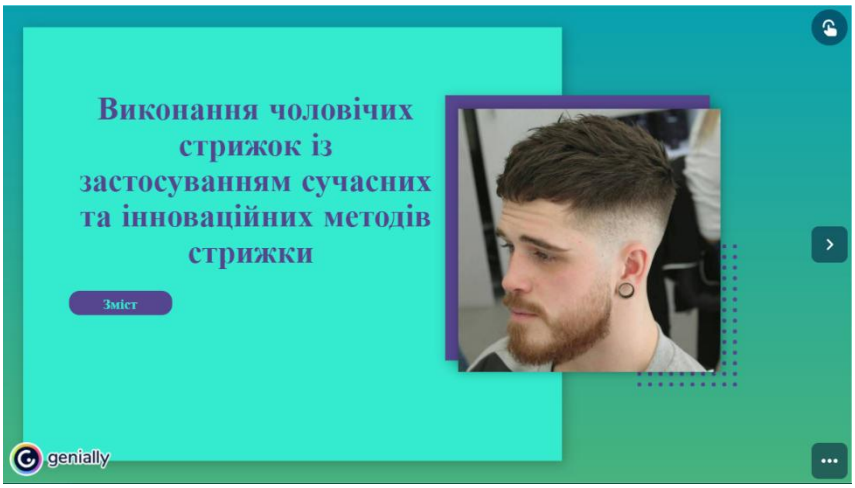

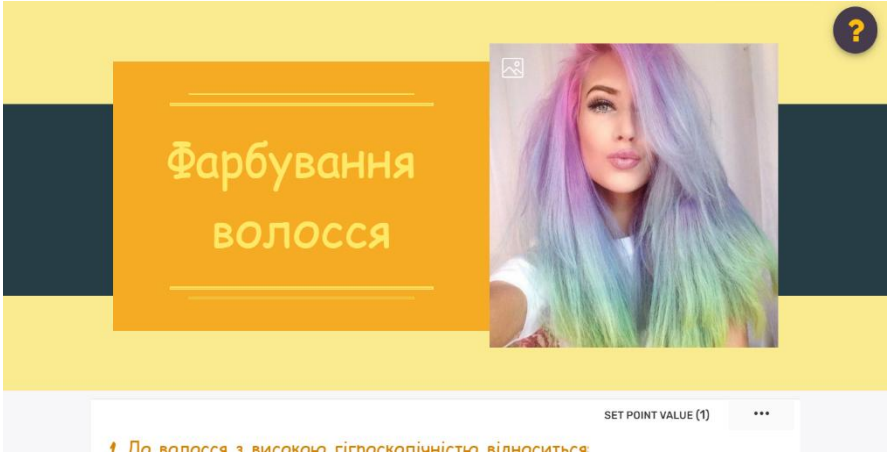

Застосування ІКТ забезпечує постійний зріст як педагогічної майстерності майстрів виробничого навчання, так і професійних знань, умінь та навичок здобувачів освіти ЗП(ПТ)О. Застосування інформаційних і телекомунікаційних технологій також вимагає переосмислення ролі майстра виробничого навчання, який повинен виконувати сьогодні функції тьютора навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Гейко І. Використання інтерактивних форм і методів навчання. З досвіду роботи. 2004. № 3/4.

2. Губань О. Інтерактивні методи у виробничому навчанні учнів професійно-технічних училищ. Світло. 2003. 120 с.

3. Сисоєва С. О., Бондарева Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки: навчальний тренінг. Київ : Відкритий міжнародний університет розвитку людини, 2006. 180 с.

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ, ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ, ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ВИКЛАДАЧА МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ

Тристан Олеся Володимирівна,
викладач інформатики та математики
Регіонального центру
професійно-технічної освіти №1
м. Кременчука

Дистанційне вивчення навчальних предметів – важка праця не тільки викладачів, а й для здобувачів освіти. Як подати навчальний матеріал, у якому форматі, за допомогою якого ресурсу і як ефективно провести онлайн-урок з мінімальним використанням гаджетів. Питань з цього приводу багато відповідно як і рішень.

Під час дистанційного навчання ми почали користуватися платформою MS Teams. Для мене, як для викладача, дана платформа, дозволяє не тільки надсилати учням завдання чи навчальні матеріали у вигляді файлів, проводити онлайн-заняття, але і використовувати можливості додатку особливо під час вивчення математики, інформатики, основ роботи на ПК та інформаційних технологій.

Особливо хочу зауважити, що математика – достатньо складний предмет, і освоїти його самостійно важко, навіть здібним учням. Тому, для підтримки в опануванні навчальним матеріалом використовую можливості, точніше програмні додатки, які надає нам платформа: записну книжку OneNote для занять.

Даний додаток дозволяє вкладати, як навчальні матеріали так і покликання на веб-сайти чи навчальні онлайн-відео або онлайн-тестування на базі інших інтернет-ресурсів, так і створювати завдання у вигляді тесту.

Також можна використовувати у якості «дошки оголошень», на яку викладач може розмістити повідомлення чи якусь важливу інформацію.

Використовуючи вкладку «Простір для спільної роботи», яка відкрита для всіх в класі, тобто всі учасники занять можуть читати дану частину записника і писати в ній чи видаляти написану ними інформацію. Крім того, викладачі та здобувачі освіти можуть створювати розділи й сторінки, щоб було зручніше працювати з навчальним матеріалом.

Також для оцінювання знань з вивчених тем з математики та інформатики використовую додаток Forms для створення тестових завдань. Що звичайно полегшує мою роботу як викладача, при проведенні контрольних чи самостійних завдань.

Онлайн-тести дають змогу контролювати та корегувати навчальний процес, що дозволяє більш об'єктивно оцінювати знання, вміння та навички здобувачів освіти.

Можливості платформи дозволяють розміщувати навчальні матеріали в одному місці, що дуже зручно і корисно, не потрібно переходити на інші сервіси чи платформи, тому що не створює велику кількість інтернет-вкладок, тим самим значно сповільнюючи роботу браузера та мережі в цілому.

Крім використання можливостей платформи MS Teams також використовую різноманітні освітні ресурси та сервіси – «На Урок», «Всеосвіта», LearningApps, віртуальна дошка Padlet, які дають можливість розробляти тести й онлайн-опитування, наповнювати та розміщувати навчальний матеріал – швидко та зручно, особливо, якщо у здобувачів освіти є проблеми з навчальною платформою або відсутність можливості зчитування форматів:.pdf, .docx, .pptx, та ін.

Є можливість безкоштовно, розміщувати навчальний матеріал та завдання на віртуальній дошці чи в будь-якому іншому хмарному середовищі/ресурсі у вигляді веб-файлів, які зчитуються будь-яким пристроєм смарт чи ПК. Для цього на віртуальну дошку викладаю матеріал, учням надсилаю покликання на даний ресурс.

Велику увагу приділяю застосуванню методу проєктів на свої уроках.

Разом зі своїми учнями створюємо цікаві технології які безпосередньо відносяться до тієї чи іншої професії, за якою навчаються учні. Мною та здобувачами освіти підготовлений та проведений проєкт на тему: «Застосування ортогонального проєктування у професії «Електрогазозварник».

Здобувачі освіти першого курсу досліджували застосування проєктування при тавровому з'єднанні. Спочатку, в теоретичній частині проєктували різні види шва: однобічний та двобічний шов; тавровий шов зі скосом кромок і без скосу кромок, симетричний скіс кромок та V-образний скіс кромок. Потім на практиці втілювали в життя свої розрахунки.

Інший мій проєкт: «Математичний суп» для професії «Кухар», дуже зацікавив моїх учнів, які активно долучились до його дослідження та втілення його у професійну діяльність.

Досліджуючи збільшення маси дріжджів чи дріжджового тіста можна застосувати показникову функцію. Щоб визначити кількість варіантів послідовної нарізки овочів для приготування салатів чи скількома способами можна скласти варіанти обідів. Наприклад, з трьох страв, та з якою ймовірністю обереться та чи інша страва споживачем. Все це неможливо без застосування комбінаторики та теорії ймовірностей.

Використовуючи об'єми та площі поверхонь геометричних тіл, можна визначити, яку геометричну форму потрібно для випікання хліба з дріжджового тіста, як знайти площу поверхні та об'єм форми для випічки, або знаходження об'єму торта, застосовуючи формулу для знаходження об'єму циліндра, тим самим полегшуючи роботу з нарізанням торту на шматочки.

Щоб отримати геометричні форми нарізки, а саме кубики, брусочки, кульки, кружечки, кільця та на півкільця, бочечки. Нарізання продуктів: ковбас, сиру, огірків, помідорів, борошняних та кондитерських виробів, слід проводити по паралельних прямих, щоб кожен шматок був однакової товщини.

Використання даного методу доводить, що математика і професія - це одне ціле!

Активно використовую метод дискусії. Так на дискусійно-інформаційній годині на тему «Штучний мозок», щоб дати відповідь на запитання: «Штучний інтелект – друг чи ворог людини?», здобувачі освіти групи СК-10 прийняли участь у цікавій та пізнавальній дискусійно-інформаційній годині.

Під час дискусії учні довідались, що предметом вивчення науки «штучний інтелект» є людське мислення. Присутні активно обговорили, що з-поміж усіх сучасних інновацій саме штучний інтелект має найбільший потенціал змінити наше життя, зробити його продуктивнішим, ефективнішим та загалом легшим.

Незважаючи на карантинні обмеження, творча діяльність викладача та здобувачів освіти не припнилась, а навпаки інтегрувалась у нове русло, що дозволило нам не тільки навчатись, а й приймати участь у онлайн-конкурсах з інформатики «Бобер», та математики «Математика в моїй професії», «Кенгуру».

Отже, дистанційне навчання – це не альтернатива очному навчанню. Безумовно, учні мають навчатись очно, спілкуватися, вчитися і опановувати обрану професію, розвиватися і стати кваліфікованим фахівцем. Жодний розумний електронний засіб не може замінити викладача-людину. Проте ми з вами сучасні педагоги маємо бути готовими до форс-мажорних обставин і володіти методикою дистанційного навчання, яка зараз тільки розвивається. Тому для нас немає меж для самовдосконалення, пошуку нових можливостей, нових ресурсів, нових програмних засобів для вдосконалення навчального процесу.

Список використаних джерел

1. URL: https://padlet.com/tristanolesa/wce12f3va6fprjtj (дата звернення 21.04.2021).

2. URL: https://learningapps.org/display?v=prquynix520 (дата звернення 21.04.2021).

3. URL: https://forms.office.com/Pages/ (дата звернення 21.04.2021).

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Халілова Наталія Василівна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Основним завданням діяльності психолога є психологічний супровід діяльності навчального закладу.

Основною метою психологічного супроводу освітнього процесу в навчальному закладі є підтримка комфортного освітнього середовища, яке сприяє найбільш повному розвитку інтелектуального, особистісного і творчого потенціалу суб'єктів освітнього процесу.

Будь які перехідні періоди життя учнів мають свої специфічні проблеми,що потребують особливої уваги педагогів та психологів. Це стосується переходу учнів з одного навчального закладу у другий. Умови сучасного навчання висувають перед учнями вимоги інтелектуального і особистісного розвитку знать і умінь.

Початок навчання в професійно-технічних закладах подібний до навчання у школі, але все ж де в чому воно відрізняється: зміна умов навчання, різноманіття, якісне ускладнення вимог різних учителів,навіть сама зміна позиції навчального закладу складні випробування психіки учнів. Вони вимагають самостійності, відповідальності до якої вони ще не готові.

В адаптаційний період першокурсники стають більш тривожними або навпаки збудженими. У цей період часто спостерігається зниження працездатності на уроках, погіршення пам’яті, дисципліни. Ускладнюється адаптація невідповідністю, навіть суперечливістю вимог різних учителів.

Ось чому так важливо ретельно спланувати процес адаптації учнів переходу із шкільного життя до більш дорослого.

Без повноцінної адаптації немає ні внутрішньої рівноваги, ні впевненості в завтрашньому дні, ні людської поваги, допомоги, доброти, ні творчості-

навчальної, професійної, духовної. Без неї не можлива продуктивна соціалізація, тобто вироблення нею власної системи ставлення до суспільного оточення.

Психологічна адаптація-процес активного пристосування до умов соціального середовища. При успішному пристосуванні досягається стан адаптації, як оптимальний рівень функціонування особистості. Якщо середовище висуває до учня вимоги, адаптація для якого складна через його вікові особливості, може розвитися стан соціальної, соматичної, психічної напруженості.

У наслідок цього розвиваються: непродуктивні форми реагування;симптоми порушення поведінки; емоційні розлади різного ступеню, знижується комунікабельність, емоційна стійкість, самоконтроль, соціальна сміливість. В учня з’являється почуття неповноцінності у стосунках з товаришами, учителями, батьками. Знижується успішність і зосередженість на уроках, виникають скарги на погане самопочуття, сон. Втрачається інтерес до навчання, до навчального закладу.

Усі зазначені симптоми(причини)нерідко проявляються не ізольовано а спільно, поєднуючись у досить складні комбінації і потребують звичайно спільної активної роботи не тільки психолога, класного керівника, майстра в/н, а й батьків, а головне самого учня.

Психологічний супровід освітнього процесу завжди актуальний і направлений на конкретного учня, навіть якщо педагог працює з групою. Суть ідеї психологічного супроводу – комплексний підхід до вирішення проблем.

Це цілісний і безперервний процес вивчення особистості учня, її формування, створення умов для самореалізації у всіх сферах діяльності, адаптації в соціумі на всіх вікових етапах навчання в освітніх закладах здійснюваний усіма суб'єктами освітнього процесу в ситуаціях взаємодії. Це система професійної діяльності психолога, спрямованої на створення соціально-психологічних умов для успішного навчання та психологічного розвитку учня. Це метод, який забезпечує створення умов для прийняття учнем

оптимальних рішень в різних ситуаціях життєвого вибору, особливо при визначенні профілю навчання та виборі професії.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебпортал українських рефератів. URL: http://bukvar.su/ (дата звернення 14.04.2021).

2. Офіційний вебпортал Myshared.ru. URL: http://www.myshared.ru/ (дата звернення 14.04.2021).

3. Протас О. Л. Розвиток творчих здібностей учнів в умовах загальноосвітнього навчального закладу. Освіта та розвиток обдарованої особистості. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: http://otr.iod.gov.ua/images/pdf/ (дата звернення 14.04.2021).

4. Офційний вебпортал КЗ ЛОР Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. URL: http://loippo.lviv.ua/ (дата звернення 14.04.2021).

5. Офційний вебпортал практичного психолога. URL: https://epsiholog.mcfr.ua/ (дата звернення 14.04.2021).

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: СТВОРЕННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Циганок Олександр Олександрович,
методист, викладач фізики та астрономії
Покровського професійного ліцею

Сучасність та реальність освітньої діяльності в умовах карантинних обмежень диктує необхідність оволодівати цифровими технологіями, на які у попередні роки більшістю педагогів зверталося недостатньо уваги. Однією із

таких технологій є створення веб-сайту викладача ЗП(ПТ)О та його адміністрування, наповнення тощо.

До функціонування веб-сайтів закладів освіти висуває вимоги чинне законодавство. Так, компанія-реєстратор веб-сайту не може бути російською. Вимоги до мови, на якій ведеться сайт, висувають ст. 7 ЗУ «Про освіту» [2] та ст. 5 ЗУ «Про повну загальну середню освіту» [1].

Розробка та відбір ефективних методів навчання в умовах застосування дистанційної форми освіти передбачено наказом МОН №582 від 12.12.2000 р. «Про удосконалення методичної роботи в системі професійно-технічної освіти» [3] та рекомендаціями МОН «Щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти», «Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації» тощо [4,5].

Дослідник Л.М.Павлова у роботі [6] зауважує, що науково-методична робота у ПТНЗ має сприяти удосконаленню навчально-виробничого, виховного процесу, програмно-методичному оновленню, запровадженню інноваційних форм і методів діяльності, підвищенню майстерності педагогічних працівників; вимагає залучення педагогів-практиків до творчої діяльності; дослідно-експериментальної роботи; формування нових підходів щодо організації науково-методичної роботи. Таким чином, слід зробити висновок, що в поточних умовах здобування освіти не може обійтися без відповідного зростання цифрової компетентності викладачів та майстрів в/н закладів П(ПТ)О, зокрема також і пов’язаної із методами та прийомами роботи на власному сайті педагогів.

Проблематику функціонування веб-сайтів з різних точок зору охоплюють матеріали Всеукраїнської веб-конференції «Актуальні проблеми професійного розвитку майстрів виробничого навчання ЗП(ПТ)О» [7]. Зокрема, в них піднімається питання фінансування діяльності такого сайту, що можна вирішити на безоплатному хостингу (детальніше про створення безоплатного сайту – в публікації http://fizkar.byethost6.com/2021/04/16/publish21/) [8].

Узагальнюючи проведене дослідження, слід зробити висновок, що діяльність сучасного педагога закладу професійної (професійно-технічної)

освіти, який не має власного сайту, не можна назвати цілком оптимальною. Хоча чинним законодавством прямо не передбачено обов'язкову наявність у викладачів ЗП(ПТ)О веб-сайту, але організувати ефективне спілкування і зворотний зв'язок із здобувачами освіти, не маючи власного сайту, практично неможливо.

Таким чином, функціонування власного веб-сайту викладача закладу професійної (професійно-технічної) освіти – це вимога часу. Одночасно це – додаткова робота, яку педагоги закладу повинні виконувати, а тому вміти не просто користуватися, створювати та адмініструвати веб-сайт, наповнювати його контентом різного типу хоча б на найпростішому рівні компетентності повинен кожен сучасний викладач.

Список використаних джерел

1. Закон України № 463-IX від 16 січня 2020 року «Про повну загальну середню освіту». - Джерело Інтернет. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/. Станом на 10.02.2021 р.

2. Закон України №2145-VIII від 5 вересня 2017 року «Про освіту». - Джерело Інтернет. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text. Станом на 10.02.2021 р.

3. Наказ МОН №582 від 12.12.2000 р. «Про удосконалення методичної роботи в системі професійно-технічної освіти». - Джерело Інтернет. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0582290-00#Text. Станом на 10.02.2021 р.

4. МОН: Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. - Джерело Інтернет. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf. Станом на 10.02.2021 р.

5. МОН: Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. - Джерело Інтернет. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/GRYF_Metodychni_rekomendatsii-_dystantsiy-na_osvita_razvoroty.pdf. Станом на 10.02.2021 р.

6. Організація науково-методичної роботи у професійно-технічному навчальному закладі (методичні рекомендації). Упорядник Л.М.Павлова. К. :

ПТіЗО МОН України, 2009. 50 с.

7. Актуальні проблеми професійного розвитку: збірник матеріалів Всеукраїнської веб-конференції (м. Київ, 20 травня 2019 року) / Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України / ред. кол. : Кручек В. А., Кравець С. Г., Майборода Л. А. та ін. Київ, 2019. 156 с.

8. Фізика та астрономія в Покровському професійному ліцеї: веб-сайт. UPL: http://fizkar.byethost6.com/2021/04/16/publish21/ (дата звернення: 16.04.2021).

ВПРОВАДЖЕННЯ КВЕСТ-ЗАВДАНЬ З АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ У КОЛЕДЖІ

Четвертак Тетяна Юріївна,
кандидат педагогічних наук,
викладач фармацевтичних дисциплін
Медичного фахового коледжу
Запорізького державного медичного університету

Робота викладача коледжу многогранна, вона об’єднує аудиторні та поза аудиторні заняття, потребує постійної підтримки зацікавленості здобувачів освіти до навчальних дисциплін, організації нестандартних технологій навчання, які б підвищували розкриття творчих здібностей, критичного мислення майбутніх фармацевтів. Впровадження квест-завдань з аналітичної хімії значно покращує продуктивність занять змішаної форми навчання, електронні технології дають змогу віддалено отримувати необхідні знання, виконуючи оригінальні логічні завдання хімічного змісту.

Отже, як зазначають вітчизняні дослідниці К. Журба та І. Шкільна «ключем до розуміння поняття «quest» є пошук, виконання завдань. Квест розуміють як пошук відповідей, пригод, аматорське інтелектуально-спортивне змагання, основою якого є послідовне виконання заздалегідь підготовлених завдань командами або окремими гравцями, виконуючи їх вони можуть

продемонструвати особисту кмітливість, уміння вибудовувати логічні ланцюжки, репрезентувати свої здібності та винахідливість. Під час гри команди розв'язують логічні завдання, здійснюють пошук, будують оптимальні маршрути переміщення, шукають оригінальні рішення і підказки. Після завершення чергового завдання команди переходять до виконання наступного. Перемагає команда, яка виконала всі завдання швидше за інших» [0, с. 45].

Квест-завдання розміщені на електронних платформах прийнято називати веб-квестами, науковці Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва наголошують, що веб-квест є «інноваційною ресурсно-орієнтованою технологією навчання, основною метою якої є самостійний пошук тими, хто навчається, необхідної для навчання інформації. Застосування цієї технології має мотивуючий і стимулюючий вплив, забезпечує формування ключових, загально професійних і професійних компетентностей, передбачає набуття досвіду пошукової діяльності, розширення кругозору, розвиток креативного потенціалу, опрацювання великих обсягів інформації, її аналіз, систематизацію і подальшу презентацію» [0, с. 10].

Розглянемо структуру квест-завдань з аналітичної хімії на прикладі теми: «Кількісне визначення. Окисно-відновне титрування». Отже, квест включає наступні складові: вступ (надається короткий опис теми – можливості, переваги та недоліки окисно-відновного титрування; вивчення та систематизація теоретичних відомостей про йодометрію, броматометрію, нітритометрію, перманганатометрію, цериметрію; методика виконання окисно-відновного титрування); завдання: сформульовано проблемне завдання пошукового характеру та описано форми надання звітного результату (мультимедійні презентації, схеми, таблиці, фрагменти відеороликів, веб-сторінки, інтерактивні вправи); порядок роботи та необхідні ресурси: вказано послідовність дій, головні рої учасників, допоміжні матеріали (для студентів, які обрали «дослідження кількісного вмісту речовин окисно-відновними методами: можливості, переваги, недоліки» пропонуємо зібрати інформаційний матеріал теми, створити презентацію в Powerpoint або відеоролик теми, модель практичного застосування окисно-відновних методів. Для студентів, які обрали

«вивчення та систематизація теоретичних відомостей про йодометрію, броматометрію, нітритометрію, перманганатометрію, цериметрію» пропонуємо створити опорний конспект з позначення хімічних перетворень, індикаторів, переходів забарвлення, умов проведення, стандартизації титрантів, за допомогою сервіру https://wordart.com, запропонувати терміни з теми у вигляді ребусів за посиланням http://rebus1.com.ua, зберегти скріншоти отриманих зображень. Для студентів, які обрали «методика виконання окисно-відновного титрування» пропонуємо створити презентації та відеоролик, а також стінгазету за посилання http:wikiwall.ru. Всім учасникам пропонуємо створити кросворд з теми за посиланням https://learningapps.org); оцінювання: надано критерії оцінювання виконання веб-квесту (при оцінюванні враховано: досягнення поставленої мети, якість виконання та зміст роботи; за створений електронний продукт, оформлений звіт та представлений результат студент отримує певну кількість балів); висновки (вказано результати групової та індивідуальної роботи здобувачів): методичні рекомендації для викладачів, що застосовують технологію веб-квестів. Для детального ознайомлення з матеріалами квесту рекомендовано перейти за посиланням https://sites.google.com/view/chettiana.

Впровадження квест-завдань з аналітичної хімії оптимізує навчання майбутніх фармацевтів у коледжі, що підтверджується перевагами використання квестів для здобувачів освіти, які зазначено в науково-педагогічних працях вітчизняних науковців, а саме: «партнерська взаємодія, готовність підтримати один одного, прийняти швидкі рішення, працювати на спільний результат; виявлення прихованих якостей і здібностей, потенційних лідерів, інтелектуалів, які вміють прорахувати на декілька кроків вперед; розвиток логічного і креативного мислення, інтуїції, вміння швидко орієнтуватися у ситуації, знаходити спільну мову з різними людьми; пошук аналогій та асоціацій між явищами і подіями; актуалізація інформації» [0, с. 47].

Список використаних джерел

1. Журба К., Шкільна І. Квест – як засіб формування національно-культурної ідентичності підлітків. Рідна школа. 2017. Вип. 11-12. С. 44-52.

2. Герлянд Т.М., Кулалаєва Н.В., Пащенко Т.М., Романова Г.М., Романов Л.А. Вебквест у професійному навчанні: методичні рекомендації; за заг. редакцією Т.М. Герлянд. Київ : ІПТО НАПН України, 2016. 141 с.

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ: ТЕХНОЛОГІЇ, ІНСТРУМЕНТИ

Явтушенко Олена Миколаївна,
викладач
Криворізького професійного
будівельного ліцею

Проблеми з якими стикаються викладачі під час викладання математики: низький рівень базової теоретичної підготовки з математики; недостатній рівень практичних умінь та навичок щодо використання цих знань; низька мотивація при вивченні предметів математичного циклу; недостатній рівень навчально-пізнавальної діяльності учнів; невміння і небажання учнів працювати самостійно; невміння застосовувати математичні знання для формалізації практичних задач та їх розв'язування.

Причини: недосконалість змісту та методичної системи навчання математичним дисциплінам; домінування традиційних підходів у навчальному процесі; недостатня обізнаність викладачів щодо використання інформаційних технологій в математичних дослідженнях, математичній освіті.

Ефективність застосування нових інформаційних технологій на уроках математики обумовлена наступними факторами:різноманітність форм представлення інформації; високий ступінь наочності; можливість моделювання за допомогою комп’ютера різноманітних об’єктів і процесів; звільнення від рутинної роботи, що відвертає увагу від засвоєння основного змісту; можливість організації колективної та індивідуальної дослідницької роботи; можливість диференціювати роботу учнів у залежності

від рівня підготовки, пізнавальних інтересів тощо; можливість організувати комп’ютерний оперативний контроль і допомогу з боку викладача.

Грамотне застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі: підвищує фундаментальність математичної освіти; викликає інтерес до вивчення математики; підвищує комп'ютерну грамотність; стимулює розвиток дитячої творчості; сприяє інтеграції освітньої системи з освітніми системами найбільш розвинених країн світу; дає можливість брати участь у міжнародних дистанційних проєктах.

Програмне забезпечення, яке можна використовувати при вивченні математики:

✓ Прикладні програми загального призначення – програми, які є складовою частиною операційної системи Windows, або MS Office. Це насамперед Word, Paint, Excel, PowerPoint, Калькулятор;

✓ Демонстраційні програми – програми, в яких спочатку подається виклад необхідної теорії, а потім наводяться приклади розв’язування задач:

- Програмно-методичний комплекс Терм VII - призначено для використання на уроках алгебри в 7 класі загальноосвітньої школи;
- Електронний навчально-методичний комплект «Алгебра, 10 і 11 класи», «Геометрія, 10 і 11 класи»;
- Бібліотека електронних наочностей «Алгебра 7-9», «Геометрія, 7-9»;

✓ Сервіси, для здійснення контролю знань:

On-line сервіси:

- Google Форми – безкоштовний інструмент для створення електронних анкет, опитування. Необхідно мати акаунт Google;
- Proprofs – це безкоштовний сервіс для створення різноманітних форм тестів;
- ClassMarker. Спочатку викладачеві потрібно створити віртуальний клас і розіслати запрошувальні коди учням;
- Майстер-Тест;

Мобільні сервіси:

- Kahoot! – це сервіс для створення різноманітних форм тестів та для проведення онлайн вікторин; вимагає реєстрації; є безкоштовним;
- Quizlet – це сервіс для створення тестів, вимагає реєстрації, багатомовний, є безкоштовним;
- Plickers. Основу програми складають: мобільний додаток, сайт, роздруковані картки з QR-кодами. Кожній дитині видається по одній картці;
- EasyTestMaker. Безкоштовний на період ознайомлення;

✓ Програми, які можна скачати з Інтернету або працювати в режимі онлайн:

- Програмно-методичний комплекс GRAN. До його складу входять програмні засоби GRAN1, GRAN-2D, GRAN-3D, забезпечує підтримку вивчення математики;
- Програма ADVANCED GRAPHER. Програма для побудови графіків та їх аналізу;
- Пакет динамічної геометрії DG. Створений для підтримки шкільного курсу планіметрії. Включає теорію та практику;
- Додаток MATH SOLVER. Додаток показує хід рішення задачі, декілька способів вирішення завдання. В додатку містяться навчальні матеріали;
- Microsoft Mathematics – освітня програма калькулятор;
- GeoGebra– безкоштовний математичний інструмент для побудови графіків, геометрії, 3D та багато чого іншого;

✓ Мобільні додатки математичних калькуляторів:

- MalMath. Призначення для розв'язання математичних задач з покроковим описом і графічним зображенням. Вона безкоштовна;
- Photomath – помічник в розв’язанні рівнянь. Просто відкрий додаток і наведи камеру на вираз. На екрані відразу з'явиться розв'язуване рівняння і відповідь;
- Mathway - це найрозумніший у світі математичний калькулятор для алгебри, графіків, обчислення та іншого;

✓ Мобільні додатки у вигляді гри:

- Піфагорія. Ігровий додаток, який містить колекцію геометричних задач різноманітної тематики та з різним ступенем складності.
- Euclidea. Дозволяє виконувати геометричні побудови циркулем і лінійкою в ігровій формі.

Процес вирішення математичних завдань з використанням комп’ютерно-орієнтованої системи навчання стимулює учнів до розумової активності та сприяє розвитку їхньої проєктно-дослідницької діяльності.

Продовження вдосконалення наявного методичного забезпечення для організації навчальної діяльності учнів сприятиме покращенню ефективності навчання математики, розвитку інформаційної компетентності учнів, зростанню ефективності навчального процесу в навчальному закладі.

Список використаних джерел

1. Вінниченко Є. Ф., Костюченко А. О. Деякі особливості геометричних перетворень в програмі GRAN-2D. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 2. Комп’ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. праць. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. №5(12). С. 114-120.

2. Горошко Ю. В., Вінниченко Є. Ф. Розв’язування задач з параметрами за допомогою програми «GRAN-1». Математика в школі. 2008. №7/8(84). С. 45-48.

3. Грамбовська Л. В., Яковчук О. М. Комп'ютерні динамічні моделі як засіб дидактичного забезпечення процесу навчання геометрії в сучасній школі. Комп'ютер у школі та сім'ї.2010. №7. С. 14-17.

4. Гриб’юк О., Юнчик В. Система динамічної математики GeoGebra як засіб активізації дослідницької діяльності учнів. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: зб. наук. пр. К.-Л., 2015. Вип. 4. Ч. 1. С. 163–167.

5. Жалдак М. І., Горошко Ю. В., Вінниченко Є. Ф. Математика з комп’ютером : посібник для вчителів. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 280 с.

6. Жалдак М. І. Система підготовки вчителя до використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі. Науковий

часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. 2011. №.11. С. 3-15.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_2_2011_11_3 (дата звернення: 29.03.2021).

7. Кушнір В. А., Ріжняк Р. Я. Технологія дослідження математичних функцій засобами комп’ютерного моделювання. Комп’ютер в школі та сім’ї. 2009. №8(78). С. 12-18.

8. Відкриття геометрії через комп’ютерні експерименти в пакеті DG : посібник для викладачів математики / Раков С. А. та ін.; Харків : ХДПУ, 2002. 108 с.

9. Ракута В. М. Програми для роботи з функціями та графіками. Комп’ютер у школі та сім’ї. 2010. №7(87). С. 29-33.

10. Смалько О. А. Використання програмного педагогічного засобу «GRAN-2D» на уроці планіметрії. Математика в школі. 2003. №1. С. 10-14.

ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЇ

Яресько Лариса Григорівна,
майстер виробничого навчання
Професійно-технічного училища № 26
м. Кременчука

Модернізація освіти у нових соціально-економічних умовах, її реформування з урахуванням сучасних та перспективних потреб розвитку суспільства об’єктивно потребує випереджувального розвитку освіти у нашій країні. Одним із завдань сучасної освіти стає розкриття потенціалу всіх учасників педагогічного процесу, надання їм можливостей прояву творчих здібностей. Тому, в освіті потрібна саме модернізація, а не реформа. Реформа – це переналаштування, переорганізація. Модернізація – це зміна згідно з потребами та вимогами сучасності.

Система нашої освіти все ще суттєво відстає від сучасних вимог і тому потребує глибокої модернізації. На даний момент, коли ситуація у країні втратила певну стабільність, модернізація, не тільки у питаннях освіти, стає можливою, а головне необхідною.

Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. В Україні триває реформування системи освіти. Інструментом становлення нової освіти є інноваційна діяльність, яка полягає у внесенні якісно нових елементів у навчально-виховний процес. Пропонуються нові технології, інший педагогічний менталітет.

Саме втілення нових ідей є ознакою, за якою відрізняють інновації від новацій. Освітня інновація є однією з компонентів інновації, вона складається з психолого-педагогічної, соціально-економічної, та науково-виробничої новизни. Сучасний етап модернізації системи освіти характеризується посиленням уваги до особистості, спрямуванням зусиль викладачів на розвиток творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу. Підвищення рівня професійної майстерності викладача є основним завданням на всіх етапах розвитку освіти.

Сучасній освіті сьогодні потрібний викладач, який міг би оновлювати, удосконалювати зміст своєї діяльності. Впоратися з цим завданням можна тільки за умови розумного поєднання традиційних та інноваційних форм і методів навчання.

Інтерактивне навчання підвищує ефективність освіти. Пасивно прослухали лекцію, навіть талановитого лектора – отримали 5% засвоєних знань. Прочитали посібник – 10%. Застосування аудіовізуальних інструментів дозволяє збільшити засвоєння знань розумом людини майже до 20%.

І лиш активна інтерактивна взаємодія: дискутування, навчання інших і застосування отриманих знань відразу – дозволяє досягти 90% рівня засвоєння знань! Без забезпечення доступності та мобільності отримання знань для більшості людей, підвищити ефективність освіти загалом буде складно.

У наш час найбільш ергономічним способом підвищення ефективності освіти може стати використання освітніх онлайн-платформ для організації

дистанційного чи змішаного навчання. Адже це дозволяє охопити максимальну кількість учнів актуальним навчанням, та забезпечити високий рівень інтерактивності. Освіта онлайн – це не лише доступ до актуальних відеолекцій та аудіовізуальних матеріалів, а й можливість інтерактивного спілкування з викладачем та з іншими учнями безпосередньо на платформі. Це можливість реалізовувати спільні проєкти, що дозволяє відразу застосовувати здобуті знання на практиці.

Онлайн-освіта дозволяє в стислі строки та без відриву від основного місця роботи здобувати нові знання, які відразу можна застосовувати.

До основних понять сучасної освіти можна віднести:

1. E-Learning (цифрова освіта). Електронне навчання, (Е- навчання) – це система навчання за допомогою інформаційних та електронних технологій.

2. Навчання offline. Офлайн навчання – це метод отримання нових знань в аудиторії під час безпосереднього спілкування викладача та учня.

3. Навчання online. Онлайн навчання – це метод отримання нових знань за допомогою Інтернету в режимі реального часу. Комунікація між учасниками процесу відбувається за допомогою комп’ютера.

4. MOOC. MOOC – масові відкриті онлайн курси, які через відео лекції транслюють знання великій кількості слухачів.

5. Змішане навчання (blendedlearning). Змішане навчання – це методика формальної освіти, згідно з якою учень засвоює одну частину матеріалу онлайн, частково самостійно керуючи своїм часом, місцем, шляхом і темпом навчання, а іншу частину матеріалу вивчає на уроці.

6. Перевернуте навчання. Перевернуте навчання – це метод навчання, при якому вся теоретична і лекційна програма вивчається дома, а в класі з викладачем детально розбираються завдання і вправи по темі.

7. Дистанційне навчання (ДН). Дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп’ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та учнів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

8. Синхронне навчання. Синхронне навчання – це процес взаємодії учнів з викладачем в режимі реального часу.

9. Асинхронне навчання. Асинхронне навчання – це метод навчання, в процесі якого контакт між викладачем та учнем здійснюється із затримкою в часі.

Список використаних джерел

1. Васильєва Г. І., Досенко Г. П. Інформаційно-комп'ютерні технології в освіті: шляхи реалізації. Інформаційні технології в освіті: Збірник наукових праць. Випуск 2. Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. С. 99-105

2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: Матеріали до першої лекції / Степко М.Ф., та ін. К., 2004. 24 с.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf (дата звернення 13.04.2021).

ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Ярмольчук Олена Георгіївна,
майстер виробничого навчання
Лубенського професійного ліцею

Духовне оновлення нашої держави, процес демократизації суспільства передбачає створення сприятливих умов для утвердження атмосфери творчості, багатогранного розвитку особистості, її обдарованості.

Не статичні репродуктивні знання, а динамічні технології повинні домінувати в освітніх практиках XXI ст. Сучасний розвиток професійної освіти в нашій країні характеризується активним запровадженням інноваційних технологій навчання, зокрема особистісно-зорієнтованих.

Пріоритетним завданням освітнього процесу при підготовці кваліфікованого конкурентоздатного робітника є всебічний розвиток, зокрема творчих здібностей особистості, зосередження на таких домінантних напрямах, як: оновлення змісту професійно-технічної освіти; інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу; поширення передового педагогічного і виробничого досвіду; розробка та впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Для розвитку творчих здібностей більшості учнів важливою є саме роль майстра виробничого навчання. Завдання педагога – управляти процесами творчого пошуку, йдучи від простого до складного: створювати ситуації, що сприяють творчій активності та спрямованості майбутнього фахівця, розвивати його уяву, асоціативне мислення, здатність розуміти закономірності, прагнення постійно вдосконалюватися, розв'язувати дедалі складніші творчі завдання тим самим поглиблювати свої знання, уміння і навички у вивченні професії, як запоруку більш якісної професійної підготовки.

Для себе прийнятною вважаю таку модель творчої особистості учня: творча діяльність, творче спілкування, творчий пошук, творча активність, творче мислення.

І єдиним, на мою думку, найефективнішим засобом досягнення мети є інноваційні технології навчання. Інноваційний підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, сприяє розвитку творчої особистості.

Інноваційна педагогічна діяльність, як особливий вид творчої діяльності спрямована на оновлення системи освіти. Вона є результатом активності педагога не стільки у пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки у зміні його відповідно до суспільних потреб та інтересів. Заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду, цілеспрямована педагогічна діяльність, орієнтована на зміну й розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

Сьогодні педагогічна інноватика – це сфера науки, вчення про нерозривну єдність та взаємний зв'язок трьох основних компонентів інноваційного процесу в галузі освіти: створення педагогічних новацій; їх запровадження та освоєння; застосування та поширення.

Продуктами інноваційної педагогічної діяльності є нововведення, що позитивно змінюють систему освіти, визначають її розвиток і характеризуються як нові чи вдосконалені.

Часто у роботі майстер виробничого навчання захоплюється використанням якоїсь однієї педагогічної технології, не помічаючи її «мінусів», не враховуючи індивідуальні особливості своїх учнів, їх готовність до роботи за певною технологією. Експеримент не приносить бажаних результатів і майстер виробничого навчання розчаровується у всіх нововведеннях, продовжує працювати за «старою системою». Вважаю, що сучасному педагогові необхідно вибрати те «зерно», що дасть змогу створити свою методику. А у творчого вчителя і учні прагнутимуть до творчості.

У своїй педагогічній практиці застосовую спосіб інтеграції окремих елементів таких сучасних технологій навчання: проектне навчання, діагностика проблеми, рольова гра. Для формування в учнів професійної готовності та здатності до самостійного оволодіння знаннями застосовую метод аналізу конкретних виробничих ситуацій, технологію розв’язування творчих завдань.

Для того, щоб така інтеграція принесла бажаний результат, намагаюся вникнути в методику кожної з освітніх технологій і використовувати на своїх уроках залежно від теми, мети, навчального матеріалу, а також типу уроку виробничого навчання.

Серед багатьох методів роботи, які стимулюють інтерес учнів до нових знань, сприяють розвитку пізнавальної активності учнів є метод проектів. В основі такого методу лежить дослідження певної проблеми, що передбачає високий рівень творчої активності учнів. Необхідно дозволити учням вільно розмірковувати, робити припущення, Находити і опрацьовувати з учнями нові технологічні рішення, встановлювати їхню очевидність або безглуздість.

Учні оформлюють результати роботи у вигляді доповідей, публікацій, мультимедійних презентацій.

Отже, у процесі своєї роботи я переконалася, що лише вдала інтеграція сучасних педагогічних технологій на основі постійного розвитку критичного мислення учнів дасть змогу розвивати їх творчі здібності, а значить, і формувати творчу особистість.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2 : Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. К. : Либідь, 2003. 344 с.
2. Решетовська Л. М. Сучасні технології виробничого навчання в ПТНЗ: метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2009. 148 с.
3. Сучасні педагогічні технології : навч. посіб. / А. С. Нісімчук та ін. К. : Видавн. центр «Просвіта»; Пошуково-видавн. агентство «Книга Пам'яті України», 2000. 368 с.

НОВИЙ ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Ярмонова Ірина Олександрівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Луганській області

На сьогодні відзначається, що дистанційне навчання із ноу-хау стало буденністю. 2020 рік продемонстрував усі його переваги та недоліки. Педагоги мали змогу апробувати цей інструмент у власній професійній діяльності, і визначити для себе його слабкі та сильні стороні. Тож говорити про «електронне навчання» як таке, його форми та запровадження в освітній процес закладів професійної освіти не варто. Більш цікаво поділитися з вами здобутками у даному напрямку роботи, продемонструвати регіональний досвід

використання віддаленого навчання та окремих його елементів, презентувати нестандартні підходи до використання Інтернет застосунків у підготовці конкурентоспроможних кваліфікованих робітників.

Одним визначним здобутком Луганської області у напрямку застосування елементів дистанційного навчання в освітньому процесі закладів професійної освіти є підготовка і видання методичного посібника з проблематики організації віддаленого навчання та формування дистанційних освітніх курсів, який схвалено для використання у закладах П(ПТ)О науково-методичною комісією з професійної педагогіки, психології та змісту професійно-технічної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України за результатами дослідно-експериментальної діяльності всеукраїнського рівня. Посібник підготовлено творчою групою НМЦ ПТО у Луганській області та Золотівського професійного ліцею з метою презентації процесу створення інформаційно-освітнього середовища закладу професійної освіти на платформі МУДЛ та апробовано протягом 2019-2020 рр. Матеріали посібника використовують зараз шість закладів регіональної мережі для організації професійного навчання учнівської молоді й дорослого незайнятого населення, здобувачів освіти з території, непідконтрольної державній владі.

2020 році обласна методична служба продовжила працювати за напрямком створення нової моделі методичної служби, яка забезпечує науково-методичний та інформаційний супровід розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти, досягнення нової сучасної якості освіти через поліпшення професійної компетентності керівних та педагогічних працівників у рамках реалізації проблеми НМЦ ПТО у Луганській області «Забезпечення функціонування єдиного науково-методичного простору регіону в умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти».

З метою надання допомоги педагогічним працівникам швидше знайти та ознайомитися з корисними інтернет-ресурсами та в подальшому використовувати їх на різних етапах уроків для розвитку творчих здібностей здобувачів освіти, формування їх професійних вмінь та навичок самостійної, навчальної, пошукової роботи було створено дайджест «Корисні Інтернет-

ресурси», в якому було систематизовано огляд основних мережевих інструментів та платформ для організації навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, в тому числі й для дистанційного навчання, наведено ресурси для організації зворотнього зв'язку тощо. Цей ресурсний навігатор було презентовано педагогам ЗП(ПТ)О та розміщено на сайті НМЦ ПТО у Луганській області та у «Методичному порталі».

Також в рамках регіонального інформаційно-аналітичного дослідження були розглянуті форми проведення дистанційних занять під час карантину, з'ясовано, які педагогічні підходи використовували викладачі, за допомогою яких засобів проводились заняття з теоретичної та практичної підготовок, аналізувались слабкі та сильні сторони кожного з них. Діагностовано кількість та періодичні проведення онлайн та відео уроків, чергування онлайн та офлайн форм. Окремо було приділено увагу питанню організації професійно-практичної підготовки як найбільш важливої складової підготовки кваліфікованого робітника. Для проведення виробничого навчання в області акцентувалась увага саме на відеоуроках.

Серед проблем, які найбільш ускладнюють організацію дистанційного навчання, освітяни називають брак досвіду щодо використання спеціальних навчальних програм та електронних платформ і відсутність досвіду щодо організації дистанційного навчання.

В сучасних умовах, дистанційне навчання уже не є новиною. Основна проблема впровадження цифрових технологій в Україні пов'язана із недостатнім розумінням перспектив та всіх можливостей даної продукції, а також обмеженими технічними можливостями окремих закладів освіти (забезпечення доступом до швидкісної мережі Інтернет, відсутність необхідного технічного та програмного забезпечення та ін..). Одним із шляхів вирішення даної проблеми, є розробка ефективної стратегії впровадження змішаного навчання на практиці, що також передбачає підготовку кваліфікованих робітників різних галузей та покращення матеріально-технічного забезпечення закладів освіти та набуття досвіду роботи з цього напряму у педагогічних працівників. Це дозволить Україні конкурувати із

іншими країнами, а також виробляти продукцію не лише для удосконалення процесу навчання, а й для впровадження у професійне, суспільне та повсякденне життя.

Список використаних джерел

1. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 21.01.2004 № 40) [Електронний ресурс]. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18 (дата звернення 21.04.2021)

2. Долинський Є. В. Дистанційне навчання – одна з прогресивних форм підготовки фахівців. Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Вип.42 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В. К. : Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 202-207.

3. Грушина І.В. Теоретичні та методологічні основи використання дистанційних технологій в контексті змішаного навчання. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Вип. 10 (1). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2016. С. 28–34.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНИХ ФОРМ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Ященкова Єлизавета Іллівна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Сумській області

Для розвитку суб’єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, в Україні створено умови, розроблено нормативно-правові акти для організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти.

Відповідно до Закону України «Про освіту» основними формами здобуття освіти є:

- інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві);
- дуальна [1].

Заклади освіти відповідно до законодавства і своїх установчих документів можуть запроваджувати очну (денну, вечірню), заочну, дистанційну та мережеву форми здобуття професійної (професійно-технічної) освіти [3].

Для забезпечення права на здобуття професійної (професійно-технічної) освіти в Україні розроблено порядок здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за інституційною формою.

Під очною (денною, вечірньою) формою розуміють спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі [1].

Заочна форма – спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання очної форми освіти під час короткочасних сесій і самостійного оволодіння освітньою програмою у проміжку між ними [1].

Таблиця 1 – Особливості організації інституційних форм здобуття освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Інституційні форми здобуття освіти				
Денна форма	Вечірня форма	Заочна форма	Дистанційна форма	Мережева форма
безпосередня взаємодія педагогічних працівників і здобувачів освіти, що забезпечує набуття відповідних компетентностей, здобуття освітньої та професійної кваліфікації		поєднує очну форми освіти під час короткочасних сесій і самостійне оволодіння освітньою програмою у проміжку між	необхідні відповідні матеріально-технічні, кадрові та інші ресурси	заклад освіти може залучати до співпраці інші заклади освіти, підприємства, установи та організації, фізичних осіб, що провадять

Інституційні форми здобуття освіти				
Денна форма	Вечірня форма	Заочна форма	Дистанційна форма	Мережева форма
		ними		освітню діяльність
можливе використання технологій дистанційного навчання		кількість сесій визначається закладом освіти відповідно до освітніх програм закладу освіти	здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання	здійснюється на підставі договору про співпрацю між закладом освіти, до якого зараховані здобувачі освіти (базовим закладом), та іншими суб'єктами освітньої діяльності
відвідування навчальних занять згідно з розкладом		особиста присутність здобувача освіти на сесії є обов'язковою		
своєчасне виконування освітньої програми відповідно до робочого навчального плану				
	наповнюваність груп за рахунок коштів бюджету не менше ніж 15 та не більше ніж 30 осіб	наповнюваність груп за рахунок коштів бюджету не менше ніж 12 та не більше ніж 30 осіб		
	частина теоретичної підготовки освітньої програми може бути винесена на самостійне опанування			
	практична підготовка за освітньою програмою має			

Інституційні форми здобуття освіти				
Денна форма	Вечірня форма	Заочна форма	Дистанційна форма	Мережева форма
	бути виконана здобувачем освіти повністю у закладі та/або на підприємстві, в установі, організації			
	організовується для здобувачів освіти, які виявили бажання здобувати професійну освіту за цією формою			
	строк навчання визначається закладом освіти і має бути не меншим, ніж за денною формою з відповідної професії			
	якщо здобувач освіти працює за професією, яку здобуває у закладі, для нього на основі робочого навчального плану складається індивідуальний навчальний план, що затверджується керівником закладу освіти			
	наповнюваність груп за рахунок коштів юридичних або фізичних осіб регулюється рішенням керівника закладу освіти			
	наповнюваність груп у приватних закладах освіти визначається засновником			

Дистанційна форма – індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Мережева форма – організація навчання здобувачів освіти, завдяки якій оволодіння освітньою програмою відбувається за участю різних суб'єктів освітньої діяльності, що взаємодіють між собою на договірних засадах [1].

Перевагою навчання за вечірньою, заочною та дистанційною формами здобуття освіти є здешевлення навчання, завдяки тому, що частина теоретичної підготовки освітньої програми може бути / або винесена на самостійне опанування.

При вечірній, заочній формах здобуття освіти складається індивідуальний навчальний план, якщо здобувач освіти працює за професією, яку здобуває.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.06.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення 12.04.2021).

2. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення 12.04.2021).

3. Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.12.2019 № 1552. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-20#Text (дата звернення 12.04.2021).

ЗМІСТ

Білик Наталія Леонідівна
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ 4

Боднар Віктор Анатолійович
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ..... 7

Бондаренко Лариса Юріївна
ІННОВАЦІЙНІСТЬ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 10

Будика Світлана Василівна
ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАТФОРМ ТА СЕРВІСІВ ДЛЯ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ 12

Василенко Оксана Володимирівна
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 15

Вертипорох Олена Миколаївна
ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС В ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПРОФЕСІЙНО МОБІЛЬНОГО РОБІТНИКА……...18

Войтюк Тетяна Миколаївна
ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ..... 21

Гагач Інна Леонідівна
АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ……25

Гапон Світлана Іванівна
САМООСВІТА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ……28

Герасимик-Чернова Тетяна Павлівна
ІНСТИТУЦІЙНИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 31

Голубенко Тетяна Олександрівна, Карасьова Ольга Віталіївна
МІСЦЕ ГРОМАДИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ 34

Горностаєва Ірина Валентинівна
ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ..... 38

Грицай Алла Войтеховна
ЗАСТОСУВАННЯ ДОДАТКІВ GOOGLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ 41

Гришковська Алла Миколаївна
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙСТРА. БЛОГ, ЯК ІСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ 44

Гурко Олена Володимирівна
ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ 48

Джерелейко Людмила Володимирівна
МЕТОДИКА КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ З ПИТАНЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ФОРМУВАННЯ У НИХ ГОТОВНОСТІ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 51

Дорохова Леся Миколаївна
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ..... 55

Жадленко Тетяна Іванівна
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ..... 59

Жукова Анна Робертівна
ФОРМИ ВИХОВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ 61

Завальнюк Тетяна Петрівна
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПРОФЕСІЇ «МАШИНІСТ КРАНА МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА»..... 67

Зайченко Наталія Олексіївна
СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.ВПЛИВ ЗАСОБІВ STEM – НАВЧАННЯ НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ, ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО ТА КАР'ЄРНОГО СТАНОВЛЕННЯ 72

Кірнос Ростислав Леонідович
ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ 75

Король Олена Володимирівна
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ) 77

Кулинич Олена Анатоліївна
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ - ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ 80

Курлянчик Ольга Володимирівна
ON-LINE ТЕСТУВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ – ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ 83

Лабудько Валентина Семенівна
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ..... 86

Лазарєва Олена Миколаївна
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОФЕСУ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ В ПРОФЕСІЙНО - ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ 89

Ларіонова Аліна Іванівна
КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ СИСТЕМ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ 93

Лебединська Ольга Вікторівна
АДАПТАЦІЯ ПЕДАГОГІВ ЗП(ПТ)О ДО НОВИХ УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 95

Любоємський Сергій Степанович
ВИКОРИСТАННЯ СМАРТФОНУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ……...99

Мазур Тетяна Борисівна
СТОРІТЕЛІНГ ЯК МОТИВАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ 104

Марковець Ольга Станіславівна
СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА В РІЗНИХ ФОРМАТАХ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ 107

Матвієнко Олена Миколаївна
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 109
МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ 109

Матяшева Оксана Борисівна
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ КРЕАТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ 113

Мельник Надія Григорівна
ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ 116

Миколаєнко Тетяна Олексіївна
ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ УЧНІВ 119

Мищенко Тетяна Миколаївна
УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ 123

Мороз Ольга Василівна
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН 126

Мудрова Олена Валеріївна
НАВЧАННЯ ЕЛЕКТРОГАЗОЗВАРНИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ 130

Немчин Юлія Олександрівна
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА 134

Ніколайчук Анастасія Миколаївна
ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ 136

Ніколайчук Тетяна Миколаївна
ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗП(ПТ)О 138

Нудьга Віта Олександрівна
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ 141

Павленко Оксана Володимирівна,
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ 146

Павлушенко Катерина Валеріївна
ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН 148

Пандазі Анастасія Володимирівна, Морозова Ольга Михайлівна
ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОЯВУ СПРАВДІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ПЕДАГОГІВ В УКРАЇНІ 152

Петренко Євген Володимирович
ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА 155

Петришена Олена Дмитрівна
ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІНОВАЦІЇ 157

Пискун Тетяна Василівна, Семенова Людмила Олексіївна
МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УСІМА УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ 161

Плигун Тетяна Костянтинівна
ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА 163

Прокопенко Юлія Володимирівна
ТОЛЕРАНТНІСТЬ В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ 166

Ружанцева Тетяна Георгіївна
ПОЗААУДИТОРНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАХОДИ ЯК УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ПТНЗ 169

Сечин Андрій Сергійович, Шипіш Людмила Ярославівна
ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ 173

Сурова Ірина Олександрівна
ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ GOOGLE MEET ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОН-ЛАЙН УРОКІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ КУХАР 177

Тельчарова Тетяна Анатоліївна
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ З ПРОФЕСІЇ «ПЕРУКАР» В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ЗП(ПТ)О 180

Тристан Олеся Володимирівна
ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ, ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ, ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ВИКЛАДАЧА МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ 183

Халілова Наталія Василівна
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 187

Циганок Олександр Олександрович
ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: СТВОРЕННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ ... 189

Четвертак Тетяна Юріївна
ВПРОВАДЖЕННЯ КВЕСТ-ЗАВДАНЬ З АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ У КОЛЕДЖІ .. 192

Явтушенко Олена Миколаївна
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ: ТЕХНОЛОГІЇ, ІНСТРУМЕНТИ 195

Яресько Лариса Григорівна,
ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЇ 199

Ярмольчук Олена Георгіївна
ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 202

Ярмонова Ірина Олександрівна
НОВИЙ ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ 205

Ященкова Єлизавета Іллівна
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНИХ ФОРМ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 208